

16-3-84
180 ప్రేమలు

“లేనార్డ్కు తోడు బ్లూస్టార్ పేరు. అంతకు మించిన భరోసా ఇంకెందులో ఉండంటారు?”

Parvathi

“ఎక్కడిప్పనిగా,

రిఫిజరేషన్లలో బ్లూ స్టార్
లేనార్డ్ వెనక ఉన్నాయి.”

ఈ అపేక్ష నిర్లంగు ఎక్కడిప్పనిగా మొత్తం
బ్లూ స్టార్ వారి పనే! పరీక్షించండి ఒక్క
మీ లేదు మితిమీరితే అది! మా
లేనార్డ్ రిఫ్రెజరేటరు కూడా అప్పుడు
అలాగే పని చేస్తోంది, మీ అన్నది
లేకుండా!

“కంప్లెక్స్ ఎంత నమ్మక
వైసదంబు, దానికి జెబెలు
పలకలుంటున్నాయి!”

మా లేనార్డ్లో ఉన్నది నిశ్చయం
కంప్లెక్స్ రిఫ్రెజరేటర్ నిర్లంగు కూడా
సరే సరి, అన్నితప్పినది కావడంలేదు కంటే
వెళ్ళుకుండా నడవడమే కాక కరెంటు
దెబ్బ కూడా తక్కువగా వస్తుంది! మా
లేనార్డ్ నాకు పూర్తి నమ్మకం ఉంది
ఇక మా లేనార్డ్, 150 లీటర్లలో
ఉత్తరాది ప్రాంత కూడా దీనినే నిశ్చయం
వస్తున్నారంటే అక్కర్లేముంది!

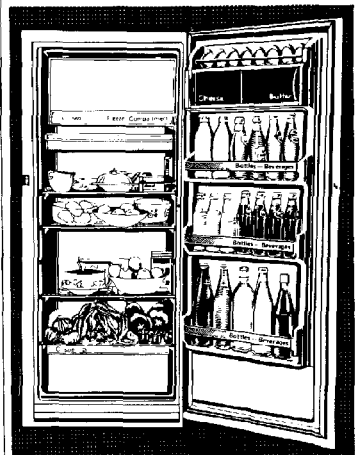
అవును, ఏడాది మొత్తం ఏడాది లేనార్డ్ తన
విశేష మొదట నాకును మిగతావారికీ
దెప్పింది ఏదో! అందుకు కారణం దాని
కంప్లెక్స్ గణితంనమే!

“మా శ్రమికి లేనార్డ్
నవ్వుదానికి మరికొన్ని
కారణాలు కూడా!”

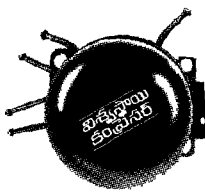
దీనిలోని అత్యంత శ్రీస్థాన నిర్లంగు! ఎంత
సౌకర్యమో అదివకు అనుభవ పూర్వకంగా
తెలుసుకోవాలి! పనితీరు కూడా నిలబడేటటువంటి
జాగా పూర్తిగా వినియోగమయ్యేలా ఉంటుంది
అంతకాదు! వేయి, వచ్చి కూర్చోయి, మిగిలి
నోయిన వంటకాలు—ఎవైనా ఉండండి
కాదాగా, దుదిగా ఉంటాయి, పైగా వాళ్ళా పీల్చా
వంటికొద్దునప్పుడల్లా లేనార్డ్ ఎంతో తోడుగా
ఉంటుంది

“బ్లూ స్టార్ వారి సుమరిచిత
సేవ.”

మా లేనార్డ్ కిక్కుడు ర్ ఎప్పుడు ఉంటాయి, అప్పుడు
గామా ఒక్కో, ఇంట్లో దాచేయి, అయినా అవసరం
మంటూ కలిగితే పోకే వేస్తే చాలు, బ్లూ స్టార్
సేవ తక్షణం! వారి సేవకుండా అదే
ఉండనే ఉంది!

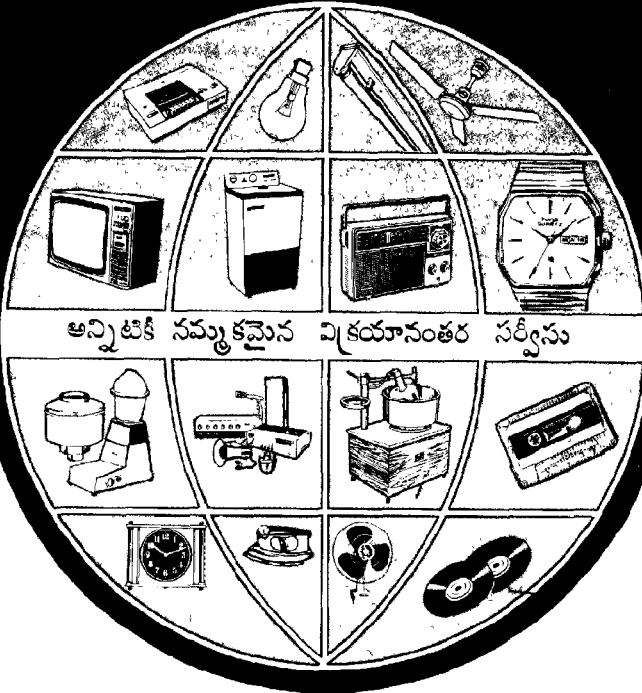

లేనార్డ్ నిర్లంగు దొంగమొదటి—అదేమిటా!
ప్రధానమోత 285, 185 లీటర్లు, 135, 90, 65 లీటర్లు
165 లీటర్ల ఇంటిలో కూడా అమ్మింది.
ఏదో! లేనార్డ్ వారి కంటే బ్లూ స్టార్ సేవా సౌకర్యం

బ్లూ స్టార్-ఎక్కడిప్పనిగా మరలయి రిఫ్రెజరేటర్లో అగ్గివేయాలి

ఫిలిప్స్ రేడియోలకు ప్రఖ్యాతిగాంచి
గత మూడు దశాబ్దాలుగా ఎనలేని మీ
ఆదరాభిమానములు చూరగొన్న మా షోరూములలో
ఇప్పుడు మీ సౌకర్యార్థం నాణ్యమైన
గృహపకరణములు కూడా లభ్యమగుచున్నవి

అన్నిటికీ నమ్మకమైన విక్రయానంతర సర్వీసు

విజయ అండ్ కం.

ఎజూరు రోడ్, విజయవాడ
ఫోన్ 75153

విజయ అండ్ కం.

మెయిన్ రోడ్, గుంటూరు
ఫోన్ 21956

పద్మ అండ్ కం.

మెయిన్ రోడ్, గుంటూరు
ఫోన్ 20911

ముఖచిత్రం

సుజాత ముఖచిత్రం లోని 'వెలుగులు' అంశం ప్రతీక చాలా శోభామహనంగా వున్నది.

కోట నాగరాజుమారి,
కోట ఉమామహేశ్వరి, కంఠం.

* * *

24-2-84 సంచికలోని "పూర్వమా జయరాం" ముఖచిత్రం చాలా బాగుంది. వెం 30 పై నలకు పెరిగినమా వర్షాలకు పొరుగు లంతా గమనించి మా (మీ) అభిమాన వార న్నతికను ఎప్పటిలాగానే చేయాలనివ్వ (ప్రార్థన ఎస్. సి. హనుమ, ఆదోని

చీకటి వెలుగులు

మా అభిమాన పత్రిక నెం-1-80పై న లకు పెరిగిన గమక నాకు చాలా బాధ కలిగి చింది. కానీ పేజీలు శీర్షికలు మాస్తే రేలు పెంచడం మంచిదేననిపించింది.

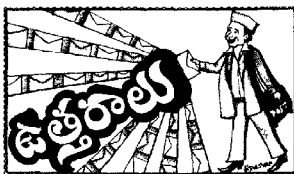
అమెరికానీ పారికిప్పే, వేమూరు.

* * *

టి. సుజాతగారి "చీకటి వెలుగులు" చాలా బాగున్నది. కథను చదువుతూ వున్నంతపూ మాలో ఏదో మాకు తెలియని వేదన ప్రారంభ పైంది. నీరణకు వైసలంలాంటి భర్తను ప్రసా దించి, పూర్వము దేవులొంటి భర్తను ప్రసా దించడంలో చేస్తున్న పక్షపాత బుద్ధిని కళ్ళకు కట్టినట్లు రచన సాగించారు సుజాతగారు.

వేడు పరకట్ట పాతానికి గురియై పోతున్న సోదరిమణులను చూస్తూ వున్నట్లు గెరవాన్ని నింపేట్టెందుకు అత్తగారి, భర్తగారి అంపపు కోరికలు తలను పంచి, ఫలితం భూస్వామి అయినవాడు యే శ్రీమద్దేవా రైళ్ళందే, ప్రాణం తీసుకొనక భర్తకు న్యాయంగా కొర్రు ద్వారా ఏడాకులను యిప్పిచే తన కాళ్ళపై రాసు నిలబడి ప్రతీకడం మంచిది అనే రచయిత్రి భావంతో మేము చీకటివిస్తున్నాము.

షేక్ మస్తూసు, గారిబీడి,
ముమ్మలనేనివారిచెరిం, రేపల్లె

హరిద్వార్

శ్రీమతి గుండు ఆవుపూర్ణాగారి శోభానీ అవేదన గ్రహీతకు టీకావలసి వుంది. వాస్తవం ప్రాకారు. కెప్టెన్ గారి 'హరిద్వార్' వ్యాసం చాలా చాలా చక్కగా వుంది. జయ్ దురాహిగారి శైలి విద్యవంతుల నాకర్పి వుంది.

చంద్రమూలవారి, ఆత్మకూరు

ఎదారిలో ఒయానీస్సు

"వీలు - వీరు" కథ మూస రచనని ఎదారిలో ఒయానీస్సు అనడం అతిశయోక్తి కాదు. చక్కటి భావ, నాటకీయ శైలి కథకు ఎంతో వస్తే తెచ్చాయి అయితే బొమ్మను మరింత భావస్ఫూర్తంగా చేసి వుండవలసింది. విన్నపములకీ ఒక్క "అక్షరం"లోని బిస్మత్తుల మానవ జాతిని కాపాడినట్లు రచయిత శ్రీ పురాణమండ రంగారావు చేసిన కల్పన బాగుంది. మనీషి మానవత్వాన్ని మరిచిపోతే - మరణమవుతే మానవ జాతిని కాపాడగలంనపు రచయిత ఉత్తేజ్జ్వల బాగుంది. ఇక ముందుకూడా 'సైన్స్ పీక్స్' కథలతోపాటుగా - మంచి 'సైన్స్ పీరియట్'ని కూడా ప్రచురించగలరని ఆశిస్తున్నాను.

ఆర్. ప్రసాదరావు తెనాలి.

పదాగమాల

"పదాగమాల"లో రంగాధరగారు మాటి మాటికి బాగు బాగు అని వాచీవడం ఏమీ బాగలేదు. అనలు యీ బాగు పాటు కొని ఏనెవారు బహు తక్కువ. ఏమిమాచోళ్ళలోను, హోళ్ళలోను, పెళ్లి పందిళ్ళలోను, రేడియోలలోను యిటువంటి పాటలు విని ప్రజలు (అది కూడా కొన్ని వర్గాలవారు మౌనమే) క్షణకాలం దాన్ని పొందుతారేమోగాని, తమ కష్టస్థితిలో యిటువంటి బాగు రికార్డులు కొని తమ నిలువైన సమయం వ్యర్థం చేసుకొని కుటుంబ సమేతంగా యింటోళ్ళ కూర్చోని ఏంటారని నేననుకోను. ఇక్కడ నేను క్షురణాదు వంగతి ప్రస్తావించడం లేదు. ఈ "గొళ్ళెంకొళ్ళ" అధిపతికి ప్రాముఖ్యత యివ్వడం అనవసరం, అవివేకంకూడా! తన సరికలవాళ్ళ కొద్దిపాటి 'మసలా' కూడా వుందానే ఫుట్ ఫుట్ లోనే రంగాధరగారు "ఏన్ని ఏన్ని ముద్దులుపు", "అడియ అడియ బోయగా", "జిల్లా యలే జిల్లా యలే" లాంటి "ఏన్నిట్టు" పాటలు ఎప్పుడో చేసేరని నా అనుమానం!

టి. శ్రీనివాసరావు, నిజామాబాదు

చెంచెచ్చె !

24-2-84 నాటి సంచికలోని 13వ పేజీలో "బాలు"గారు చేసిన కార్టూన్ నాకెంతో నచ్చింది. ఈ రోజు కులమత అభిమానాలు వాద్దుమీరి, వైరితలలు మేస్తున్న తరుణంలో, ఈ కార్టూన్ "చెంచెచ్చె" లాటిది. ఇటువంటి కార్టూన్ చేసిన "బాలు" గారికి వ్యవధులు పూర్వక అభినందనలు.

నిజాపురపు వెంకటరావు, గుడిపాడు

మ్యాగిక్ లైట్

మ్యాగిక్ లైట్ శోభ [జయ్ దురాహి] ప్రతీపాకము ఎంతో ఆసక్తితో చదువుతున్నాను. ఈ శీర్షిక మీ పత్రికతో మకుటాయమానం అనటంలో నందోహంను. తేలియ, అంతర్జాతీయ విషయా లలోని వారి పరిజ్ఞానానికి నేను చాలా ముగ్ధు ధ్యయ్యను

సా. బాలమూర్తి నారాయణరాజు, విస్మకేడరు.

(74 వ పేజీ చూడండి)

త్య ర లో ప్రా రం భం !
స రి కొ త్త నీ రి య లో న వ ల

ఈ రాగాని కదే తాళం

ర చ న :

చ క్కి లం విజయలక్ష్మి

వ్యవస్థాపకులు :
దేశభారత కావ్యపరిషత్తు

వాణిజ్యరీతి పంతులుగారు

స్థాపన : 1908

శివరెంక శంకర్ ప్రసాద్

సంపాదకుడు :

[1938-1972]

శ్లోకం : 16-3-84

రుద్రాక్షరీ నామ సం. పాఠశాల కు పత్రం

సంపుటము 76 : సంపుట 27

సంపాదకుడు :

శివరెంక శాంతి కృష్ణ

విడి ప్రతి సం. రు. 1-80

అరు మాసాల చందా రు. 46-80

పాస్టల్ విధానం రు. 101-40

ఆంధ్రసాహిత్య కార్యాలయము,

గార్లపేట, విజయవాడ-520 003.

విషయానుక్రమణిక

ముఖ్యము :

స. ప. కృ. ప.

(పాఠ : కావ్య)

క. శ. లు :

విశాఖాక్షరీ ... 10

విజయవాడ ... 22

విజయవాడ ... 37

అమృతం తిరిగి వచ్చింది! ... 54

విశాఖాక్షరీ ... 66

నీరయల్ నవలలు :

కర్మయోగి ... 16

మారేడుకొండ ... 28

గోరంట్ల ... 48

కం విజయవాడ ... 60

వ్యాసాలు, శీర్షికలు :

క. శ. లు - 4, రోకంపాడ-5,

మృత్యుశిఖా-6, వృక్షగణ-7, వారసలం-8,

పాపముల-14, పరమపితామహ

పాపముల-15, పాపముల-21,

కీ. శి. రెండవ పాపముల-27,

భారతీయశాస్త్రములకు సంబంధించి-34,

పి. వి. మా - 40, పాపముల - 47,

దర్శనము-53, పాపముల - 56,

దాక్షిణ్య

పాపముల - 65, అప-అప-67,

పా. ద్రావాణి పాపముల - 73,

తుపాకులు-రాష్ట్ర-వెన్న

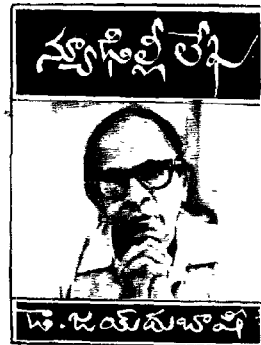
సో. బియ్యం యూనియన్ ఆధ్వర్యము వలన మరణించినా మన దూరదర్శనం మీద నువ్వులన్నీ, మీర పాటలు పాడుతున్నట్లు చూసేవలం అంటామనియున్నది. అంధ దౌత్యం అంటే ఒక పోలిక అధికారి. ఏవరికీ ఒక పోలిక రాష్ట్రానికి అధినతి అధ్యక్షుడు. అయినకీ మీరే లేదా నువ్వులన్నీకే నంబందం ఏమిట? ఏర్పడ్డ రూ దారితోకేం? ప్రజల గౌరవాధిపత్యాని మారగన్న పనితరు. దేశం అంతా కోకాకో ముగిసి ఉండని (వేద బోకే వేద యాదా) దూరదర్శనం ప్రజలను చేసే చిరుద అంది. ఈ ప్రజలను చేస్తూ ఆమె తన చిరునవ్వుని అనుకుంది కనుక ఆ మాటలు నేను నమ్మలేక పోయాను. అంధ దౌత్యం మీద దారితోకేం? జనానికి అంధ ప్రేమ లేదు. సోవియట్ రష్యన్ల వ్యూహం అయిన అంటే ఎవరికీ ప్రేమ? కమ్యూనిస్టులు ఈ కోకాన్న పదిలి ఏక్కడికి వెదదారో నాకు తెలియ కాని ఆ లోటుకి ఆంధ్ర దౌత్యం సాగనవలసికి కొందరు చేరి నుండి మాస్కో బూర్జువాలు (కమ్యూన్ బయట వరికో) నుంచుని ఉండాలి అది వేరే సంగతి.

రష్యన్ల వ్యవసాయం అప్పటి జరిగి 60 సంవత్సరాల అంటే. కాని, రష్యన్లను నమ్మకం కలవారు నయితే ఆ దేశాన్ని తెలుసుకుని జనము కుంటూ ఉంటారు రష్యన్ల ఇప్పుడు ప్రపంచం లోని రెండవ అగ్రరాజ్యం. అగ్రరాజ్యంకీ బలం ఉన్నదనమార్చాన ఇతరులు పాలింద ప్రేమించరు.

ఆమెరికాకూడా అగ్రరాజ్యమే. ఆమెరికా అంటే ఎవరికీ ప్రేమ ఉండదు. కాని భయమూ ఉండదు. రెండు దేశాలోమూ విప్లవాలువచ్చాయి. రెండింటికీమూ అంతర్భూటలుబూడా వెలె గాయి. పోలికలు ఇంత మౌతమే గత రి దశాబ్దాలుగా ఆమెరికా ప్రపంచంలోకెల్లా నంపన్న మునున దేశంగా ఉంటోంది. ఆమెరికాయ ప్రపంచంలోకెల్లా బలవంతముననే కేశం. అమెరికాని "పాతప్పిము" అని కీ. కీ. క్రుక్స్ అన్నారు. కమ్యూనిస్టులు ఎంత ప్రవృత్తిచినా ఈ పనిని సాధించకలే పోయారు

అయితే అందు ప్రమాణంగా ఏమంటే సోవియట్ రష్యన్ ప్రపంచంలో ద్విత్వపాన్తనంలో ఉంటుంది. షివబులా, అల్లాహ్-ఎ-మిల్లీ కొదువలేదు అయితే కత్తి ఇంత ఉంది అట్టిక కత్తి మాట ఏమిటి? ఈ విషయంలో రష్యన్ల రెండవన్నెనంకావేకాదు. యూరోపులో రష్యన్లన్నా పేద దేశం ఏదయినా ఉంటే అది వరిలాంటి కాని పోపుగల్ కాని అయి ఉండాలి. ఈ సంగతి సోవియట్ నాయకులకీ తెలుసు.

ఇంగ్లీషు లో "తుపాకులు-వెన్న" (బ్రిడ్ ఎండ్ గన్స్) అనే నామి ఉంది. ఈ రెండింటినీ పుష్కలంగా ఎలాగ తయారు చేయాలో ఆమెరికాకీ తెలుసు. తుపాకులను తయారు చేయటం ఎలాగో రష్యన్లకీ తెలుసు. ఇక వెన్న సంగతి ఎలాగో? ఒక్కొక్కసారి రష్యన్ వెన్న రాసేందుకు రోడ్డుకూడా తయారు చేయలేకపోతూ ఉంటుంది. వ్యవసాయం జరిగిన

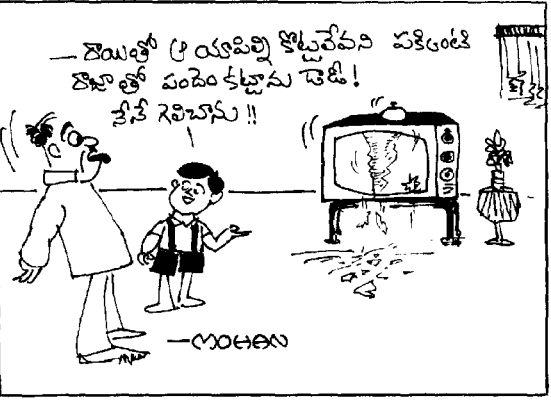

డా. జయప్రకాశ్ నారాయణ్

60 ఏళ్లు రాబిన తర్వాత సోవియట్ యూనియన్ గోధుమని దిగుమతి చేసుకుంటూ ఉంటుంది. అది కూడా ఎవరి ద్వారాగివంది అంటారు? ఇంకెవరి ద్వారాగివందోకాదు, రష్యన్ల వలననే శ్రీశ్రీలు ఆమెరికా వర్తమంది. తక్కిన కమ్యూనిస్టు దేశాలు అంతే. పోలాండు నంగిన అంతే అవి వేరే చెప్పాలా? కొన్ని సంవత్సరాల కింద ఈ దేశంలోనే కదా రాష్ట్రం తాలూకా అల్లరులు వెంటాడు? ఇక మీర మీర అన్నీ ట్రెడియూ, ఇంకా ఇతరదేశాల వర్తమ కూడా గోధుమ కొంటూ ఉంటుంది.

వియత్నామాన్, ఒకరికీ మధ్య ఏదయినా సంబంధం ఉందా? అనుకుంటూ ఉంటారు. నిరంకుశ పరిస్థితికీ పేదరానికీ మధ్య అయిన సంబంధం ఉండేమా! అల్లీకోల్ ఎప్పుడూ దివాలా తీసే పరిస్థితిలో ఉండే దేశాలు దేన్నా? పొట్టిలో ఎక్కువగా రాష్ట్ర, వెన్న ఉన్న జనం తుపాకులను తయారు చేయటానికి అంతగా ఇష్టపడరు ఏదంతం ఉండేమా తెలియ! ఆ నిర్దోశాన్ని అనుసరించే కోడలు అలాగ పరదానిలే తక్కువగా తయారు చేయలేమా..? రష్యన్లకీ జాన్సన్ ఇలాగే అనువోలో ఉండుతూ ఉండాలి- ఇలాగే రాష్ట్ర ఉంటే లేవు కాని మానవం ఉండదు, లేవు మానవం ఉంటే ఎన్నింటి కాని బంగారయింది ఉండదు, ఎన్నింటి బంగారయిందో ఉంటే ఇంకేవో ఉండదు. ఇలాగే పాటా ఉంటుందన్నమాట. ఒక అంచనా ప్రకారం రష్యన్లన్నా పదిలం నుండి ఏదో ఒకతనం నిర్బంధంలో ఉండుతున్నాడు. నిర్బంధం అనే మాట వాళ్ళ పాడవనవచ్చు, నిర్బంధాన్ని కేలరాదు, మామిడిక ఆరోగ్య కేలరాలో ఉండు తున్నామంటారు- కాని ఉన్నీకం అనే. ఒక దేశంలో ఇప్పు ష్యల మంది మామిడి-రుగ్గిత కలవారు ఉంటే ఏమనకోవాలి?

భారతదేశం ఉన్నగూరి కోవమూ, అంతరిక్ష నావం కోవమూ వందల కోట్లు కట్టు కట్టు కేస్తోంది.

అయితే, బమ్మలు కొనబడి వచ్చినా, కోడలి దేవుడే వేయబడి వచ్చినా భారతదేశం ప్రపంచ బాంకుని ఆశ్రయమై ఉంటుంది. ఆ బాంకు వాళ్ళ దమ్ము ఖచ్చమని అన్నా, ఏమయినా ప్రశ్నలు వేసినా "మా అంతరికలక వ్యవహారాలకో జోక్యం" అని భావపడుతూ ఉంటారు. రెవ్వకీ ప్రపంచ బాంకు అప్పులు అవ్వవలెం. ఆ దేశానికి కావలసిన వంత బంగారం ఉంది. ఆ బంగారాన్ని ఏ బారిక్ రోడ్లో, అందరూ అమ్ముకుని తమకే కావలసిన విధులని చేర్చుకుంటారు. భారతదేశానికి బంగారం లేదు. ఆందుకే వే అంతర్జాతీయ ప్రశస్తిని గాని, అమెరికా అభివృద్ధి బాంకుని గాని అప్పు కావాలని అడుగుతూ ఉంటాము.

భారతదేశం ప్రపంచంలోనే వేద దేశాలలో ఒకటి. అయినానే, ఈ దేశం వందల కోట్లు కన్నునేటి అంత దృఢమైన సమావేశాలని, 5 - మిల్లియన్ల వాళ్ళ అభివృద్ధి బాంకు కమూని నిర్వహిస్తూ ఉంటుంది ఇలాంటి దేశం భూగోళం మీద ఇంకొకటి లేదేమో!

రెవ్వ వాళ్ళు, చీవా వాళ్ళు ఇలాంటి సమయం చేస్తున్నారా? పోలీసులే చేస్తుందా? మన దగ్గర తగలబెట్టేందుకు దుస ఉంది కాబట్టి తగలబెడుతున్నాము. అది మన దమ్ము కూడా కాదు కదా!

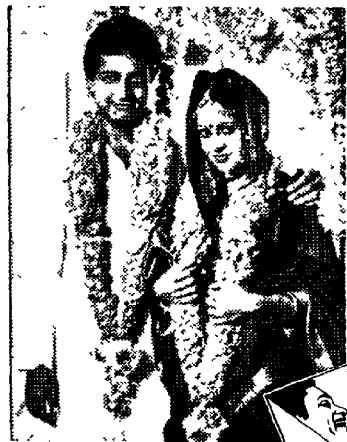
సో ఏ మెట్ రెవ్వ ఒక కమ్యూనిస్టు రాజ్యంకాదు, అది ఒక బూర్జువ్యా రాజ్యం. బాబుల కాలంలో ఎలాగ బూర్జుమల పాలనో ఉండేదో అదేవిధంగా వేదబూదా అలాంటివాళ్ళ పాలనోనే ఉంది, అంతేమేర, చెప్పేంత అలాంటివాళ్ళు. ఆ రాజ్యాన్ని చేతకొనించుకున్న అధికారులు మాత్రమేనే అనేవాళ్ళు ఉన్నారు. లేకపోతే ఒక రవాణా పోలీసు సంస్థ (కె.జి.ఐ.) అధికారి ఎలాగ ఆ దేశానికి అధ్యక్షుడు కాగలిగాడు? అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలలో ఆలోకనో అనే దొంగ ఉండేవాడు. అతడు ఎందరినో చంపించేవాడు. అలాగే ఇంకా ఎందరినో చంపించేసిన వాళ్ళు అత్యున్నత పదవులని అలంకరించుట గొప్ప విషయమేకదా! పోలాండ్ లాంటి దేశాలలో, ఇంకా ఆస్ట్రీన్ కోమిటో (కెమ్యూనిస్ట్ పార్టీ) అధికారి ఎలాగ తిరుగుబాటులపై వాటిని అణచివేసినవారిలో ప్రముఖుడు అంతోమో. అందుకే కెమ్యూనిస్ట్ అతని కై నశం అయిపోయింది. అయినా వారిపడి చరిత్ర వేరేగా ఉండవచ్చు కాని కెమ్యూనిస్ట్ నాయకులందరూ ఇలాంటి వ్యక్తులే. వాళ్ళ అర్హత ప్రధానంగా ఒకటి - అమెరికాలో సోవియట్ రాజ్యాన్ని నిలబెట్టుట. అలాంటి వాళ్ళు భారతదేశంలోనూ ఉన్నారు. ఇక్కడ ఎందరు ఆకలితో భాగవదేనా వాళ్ళకి అనవసరం. రాజ్యం సమీరంగా నిలిచి, అంతే. అందుకేనే దేశంలో ఖచ్చి ఉండమంది అర్హతలే ఉన్నా - భోజనం ఏక్కడ దొరుకుతుందా, అని ఆలోచించే వాళ్ళు వియతనాం లోగా ఉంటారు కదా! ★

ఇది మీకు చాలా ఉపయోగం

మీకు చదువూరదర్శిగా అని తెలుగు పుస్తకం చాలా ఉపయోగం అందులో ఆస్తి కోర్కె అమ్మిస్తూ తీసుకోవలసిన పాఠ్యపుస్తకాలు, వ్యాపార, పరిశ్రమల కలెండర్లు, పైసపుస్తకాలు, తీసుకోవాలి, అన్ని మేజూరు వివాహ, వివాహాల నిబంధనలు, స్త్రీ పురుషుల ఆస్తి హక్కులు, విద్యవారితో ప్రమాదం రాబోతే ఏజెంసరీలకు ఉపయోగపడతాయి, ఇండ్ల ప్రమాదాల భద్రతలు, పంపాచి, లాక్స్, గుంటల్స్, వ్యధాచార నిర్దేశాలు, వాటినుంచి రక్షణ పొందాలి, మీరు తెలుసుకోదగిన అనేక చరిత్రాధారితాలు, నాటక, దృశ్యవేషాలు, ఓపెన్ మెన్స్, పిక్చర్లు, ఉత్సవాలు, ఎలా వ్రాయాలి వాటి వివిధ సమూహాలు అందుకూయ పుస్తకం ధర రూ 12 చివరి పోస్టు ఖర్చు రూ 3 అదనం. దేశమే ప్రచురణలు, నెం 2 ఇందిరానగరు వెంగళరావునగరు టాంకు సమీపాన హైదరాబాదు 500080 కు, మీ ఉపయోగానికే వ్యవహార దర్శిని పుస్తకం ఒకటి బి.పి. పోస్టు ద్వారా పంపించమని నేడే ఉత్తరం వ్రాయండి. ఇది మీ వ్యవహారాల సామగ్రిని పెంచుతుంది.

నిరోధక...

తొలి విద్య పుట్టేముందు,
మధుర క్షణాల సుఖ, సంతోషాలను
అనురాగంతో పంచుకోండి

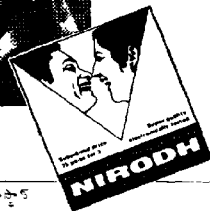

మీకు అవకాశంగా
తోచినప్పుడు
మీరు పక్కన
తనవయసేద
సహాకరించగల
నిరోధక. తొలి విద్య
యా మహా త్రుప్తి
ప్రకృతి ప్రసంగంలో
కనులు తెరిచి కాలిక,
మీ కోరికకు
అనుగుణ తగిన
కాల వ్యవధిని,
అవకాశాన్ని
సమకూర్చగలదు.

నిరోధ వాదం

సుఖతమైన, విశ్రాంతమైన
వైవాహిక జీవితానికి

ఉత్తమమైన మార్కెట్, రిటైన్ హిందూస్తాన్
ఒకరి ఒకరి, బాటా బయల్ మిల్స్
యాంబుల్ కాన్స్ట్రక్ట్ ఒకరి ఒకరి, స్ట్రీట్ లైట్స్ స్ట్రీట్
ఇంకా అయిల్ కాన్స్ట్రక్ట్ ఒకరి ఒకరి
సెలెక్షన్లు మరియు అందమైన మార్కెట్ నెంబర్స్

davp 83/221

వ్యక్తిగతం

బంగళాదేశ్
విముక్తి సేన
"ముక్తి బాహిన్"కి
సేవారధిగా ఉన్న
జనరల్ ఎమ్. ఎ.
జి. ఉస్మాన్
ఫిబ్రవరి 17వారు
లండన్ లో ఒక
అనుభవితో పురస్కారం దారు. ఆయన
వయసు 61 వూతము...

హిర్యాంకో నోడల్
బహుమతి పొందిన
సుప్రసిద్ధ
సాహిత్య రచయిత
మైకేల్ షోల్
కోవ్ (78)
ఫిబ్రవరి 21న
మరణించారు.

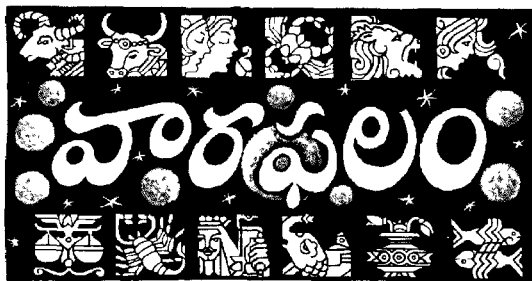

ఈయన డి. జే. క్యుప్రేట్ మంది సిగ్గుతుడు
బస్మోలో ఆదికారంలో ఉన్నవారి అనుమతితో
నోడల్ బహుమతి (1965) అందుకున్న
మొదటి స్త్రీ...

రాష్ట్ర కార్యకర్త
మంత్రి శ్రీ
రామచంద్రరావు
అసెంబ్లీలో ఆరోగ్య
శాఖకు పదవి
కోల్పోయారు. ఒక
ముఖ్యమంత్రి అను
మంత్రివర్గ

మానవత్వం పట్ల విశ్వాసం ఉండేది
అనిపించే ఆరోగ్యం ఆయనపై పడదనిపించి
కోరిగించబడేదిగా గుర్తించి సిపిఎస్
విరూధం అన్నది దేశంలో ఇంతకుముందు
ఏకపక్ష జరిగిన సంఘటన. తెలుగుదేశం
సిపిఎస్ వ్యవస్థలకు బలపడకుండా ఉండే
ఇది విధర్మమని కొందరి అభిప్రాయం.

16-3-1984 శుక్రవారం మొదలు

1 మేవం: వ్యాధి అనుభవం. వ్యవహారం
విముఖ ఉంటే అనుభవం గా పరిగణించబడ
గలదు. దూర ప్రాంతాల నుండి బంధువులు యింటికి
రావచ్చారు. వారికి ఉపసరింపబడుతున్నాక, అను
కోచి వచ్చి ఇరుగు పొరుగు గమనిస్తారు. స్త్రీలకు
వ్యక్తి ఉద్యోగం గలదు పెంపు కలిగిస్తుంది.

2 శ్రమపథం: గృహ విస్తరణ కార్యక్రమం కొందరు
విమర్శలు కావడం, కొందరికి అధిక వ్యయం సంత
కావడం, కొందరు దాని సంతకం పెంపు కొనే
య్యకుండా వేరుగల గమనించ గలుగుతారు. స్త్రీలకు
ప్రత్యేకంగా పాఠశాల రంగును కూలక ఏర్పడ గలదు.

3 మిమిషం: బంధు విరోధం తుండూ చూచు
కావాలి. కుటుంబ కలహం రాకుండా వ్యవహారం చేసు
కోవాలి, తేడా ప్రయోజనం అనుభవం పరిమితం
టాయి, జాగ్రత్త. స్త్రీలకు: వేసేన ఉద్యోగ ప్రయోజనాలు
పరిచేన వస్తువు. స్త్రీలకు.

4 కర్మాటకం: కృష్ణ వ్యవహారాలు మిశ్ర వ్యక్తి
రేకంగా పరిణామించ గలవనే భయం ఏర్పడుతుంది
రాకపోకలందు వ్యవహార, ముఖ్యంగా కాళి, శివగిట్టు
కొనే అన కాళం ఏర్పడుతుంది. ఎంత జాగ్రత్త పాటే
అంత సంపద. స్త్రీలకు: ఉద్యోగావకాశాలు, వ్యర్థ
దానం పంపించు.

5 గుడిపం: గమించు, కాదానందు,
"సైబిల్" లందు పని పాలులు వేసేకాన వారికి గాని,
భుజిమను అను గాని విషయాలకు, బాధాయుక్త
మైన వారం కుటుంబావరం ఉంటుంది. స్త్రీలకు
మాత నానాలు తెలియకపోవడం, మాత వర్తకంగా
వేసే బాధాయుక్త పరిణామం కావడం గ్రహిస్తారు.

6 కర్మపథం: వ్యవహార పరిణామకావడం, అందు
మూలక ప్రయోజనం మందు అందు పొందటం
గాని జరిగిపోవడం. పత్తి కా ప్రకటనమందు, లేవన
మందు వారం కో కౌండరు అనుభవం, మాత
నానాలు గ్రహించుట అనకావడం లందు
సమయము. స్త్రీలకు: ఉద్యోగ మందు ప్రయోజనం
గలదు అనకావడం. అందు మున్నది,
గ్రహించాలి.

22-3-1984 గురువారం వరకు

మమకం: కుటుంబం. దూర ప్రాంతాల నుండి
మానవత్వం వేసేకాన వారికి గాని, భుజిమను అను
గాని విషయాలకు, బాధాయుక్త మైన వారం కుటుంబావరం
ఉంటుంది. స్త్రీలకు: మాత నానాలు తెలియకపోవడం, మాత
వర్తకంగా వేసే బాధాయుక్త పరిణామం కావడం గ్రహిస్తారు.

7 వ్యవహారం: వారం వారం వేసేకాన వారికి గాని,
భుజిమను అను గాని విషయాలకు, బాధాయుక్త
మైన వారం కుటుంబావరం ఉంటుంది. స్త్రీలకు: మాత
నానాలు తెలియకపోవడం, మాత వర్తకంగా వేసే బాధాయుక్త
పరిణామం కావడం గ్రహిస్తారు.

8 దమము: మిమిషం నెలవేరుతుంది. కోకి
వారికి పని పాలులు వేసేకాన వారికి గాని, భుజిమను అను
గాని విషయాలకు, బాధాయుక్త మైన వారం కుటుంబావరం
ఉంటుంది. స్త్రీలకు: మాత నానాలు తెలియకపోవడం, మాత
వర్తకంగా వేసే బాధాయుక్త పరిణామం కావడం గ్రహిస్తారు.

9 మేకరం: ఒకవారం వ్యవహారం వారి కాంక్ష
నెలవేరుతుంది గాని రాక వచ్చును లేని పడదు.
పాఠశాల రంగును మిశ్ర వ్యక్తి రచన వ్యాసం గల
పెంపుంది. గ్రహించు మెంగుంది. కొందరుకు ఇవ్వక
కుండా కొన్ని మనుల నెలవేరుతుంది. స్త్రీలకు: అను
యత్ని పంపించు, అంతకు అంత పంపించు గాని వారము.

10 ముకుందం: అంతకు అంత పంపించు. ముకుందంలో
వ్యవహారం లేని గాని కొన్ని వ్యాసం అను పంపించు తారు.
ఏం ప్రయోజనం వేసేకాన వారికి గాని, భుజిమను అను
గాని విషయాలకు, బాధాయుక్త మైన వారం కుటుంబావరం
ఉంటుంది. స్త్రీలకు: మాత నానాలు తెలియకపోవడం, మాత
వర్తకంగా వేసే బాధాయుక్త పరిణామం కావడం గ్రహిస్తారు.

11 మేవం: వామం విరోధాలు వేసేకాన వారికి గాని,
భుజిమను అను గాని విషయాలకు, బాధాయుక్త మైన వారం
కుటుంబావరం ఉంటుంది. స్త్రీలకు: మాత నానాలు తెలియకపోవడం, మాత
వర్తకంగా వేసే బాధాయుక్త పరిణామం కావడం గ్రహిస్తారు.

బలహీన వర్గాలకు బంగారు బాట

శ్రీ ఎన్. బి. రామారావు వాయుకల్యాణ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం బలహీనవర్గాల ఆర్థిక సాంఘిక సముద్ధరణకు తంత్రం తట్టుకొని దీక్షతో కృషి చేస్తున్నది. పెద్దాళ్ళు కులాల సంక్షేమానికి సాంఘిక భద్రతా చర్యలకు, బడ్జెట్ కేటాయింపు 1982 - 83 లో రూ. 78.57 కోట్లు కాగా, 1983-84 లో రూ. 129.63 కోట్లు.

* రూ. 2 లకు కిలో బియ్యం :

108 లక్షల పేదకుటుంబాలకు ప్రయోజనం.
రూ. 108 కోట్లు సబ్సిడీ.

* పేదలకు వసతి గృహాలు :

కార్యక్రమాల వక్కా ఇళ్ల నిర్మాణం గుడిసెల కార్యక్రమం రద్దు.

సుమారు 70,000 వక్కా ఇళ్లు పూర్తి.

మొదటి దశలో రూ. 88 కోట్ల ఖర్చుతో 1.4 లక్షల ఇళ్ల నిర్మాణం మొత్తం 2.2 లక్షల ఇళ్ల నిర్మించాలని పథకం.

పేదకుటుంబాలకు 1 లక్ష ఇళ్ల స్థలాలు వంపిణీ.

* విద్య :

37.45 లక్షల పేద విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజనం.

13.52 లక్షల హరిజన గిరిజన వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులకు మెట్రిక్కు ముందు తర్వాత యిచ్చే ఉపకార వేతనాల కోసం రూ. 23 74 కోట్ల కేటాయింపు.

* ఆర్థిక సహాయ పథకాలు :

3 లక్షల హరిజన గిరిజన కుటుంబాల సంక్షేమ పథకాలకోసం రూ. 225 కోట్ల కేటాయింపు.

2.88 లక్షల వెనుకబడిన తరగతుల కుటుంబాల కోసం మార్షిన్ మనీ క్రింద రూ. 14.81 కోట్లు. వృద్ధావృషి పంచులకోసం రూ. 7.99 కోట్లు

* మహిళా సంక్షేమం :

ఆస్తులలో స్త్రీలకు సమాన భాగం కోసం శాసనసభ మైన చర్య ప్రారంభం.

బడ్జెట్ కేటాయింపు 1982 - 83 లో రూ. 7.11 కోట్లు కాగా, 1983-84 లో రూ. 13.52 కోట్లకు పెంచుతున్నారు.

* వికలాంగులు :

ప్రత్యేక డై రెజ్టరేట్ ఏర్పాటు.

తిరువతిలోనూ, విశాఖపట్టణంలోనూ శిక్షణతో పాటు ఉత్పత్తి కేంద్రాల స్థాపన.

బలహీన వర్గాల సంక్షేమమే ప్రభుత్వ లక్ష్యం.

వికాసభాగం!

మనోహరి

మంచి విధంలోనే కుల్లపడి లేచింది కృష్ణదేశ.

గుండెలు దడదడలాడిపోయాయి.

కంగారుగా వంచంపడి లేచి కూచుని ఆ చప్పుడు జాగ్రత్తగా విప్పింది. పక్కవాటలో పిల్లల అల్లరి. విధమత్తు వదిలిపోయింది. పక్క మండిపోయింది. గణితా యవలలికి వచ్చింది.

ఒక పెద్ద ఇల్లడి నెత్తెంమీద చిరిగిపోయిన గరిటతో కొడుతూ అల్లరిచేస్తున్నారని పొరుగుంట పిల్లలు.

“ఏమీ ఎందుకూ అల్లరిచేస్తారు?” అని ఒక్క కేక వేసింది.

నెత్తెంమీద కొడుతున్నవాడు ఒక నిమిషం కృష్ణదేశపు చూశాడు. అనిచేయాడు. మరో నిమిషంలో మళ్ళీ ప్రారంభించాడు. మళ్ళీ పక్కల గంటలు గంటలు మేపున్నారు.

ఆపాటి తక్కువ కూడ దీ మకుని “మీక్కడూ చెప్పులు గోల చెయ్యకండి” అని అరిచింది. కళ్ళు పైకేసి మంగోసలా చూపింది.

ఏమీ ఎరగవద్దా అలా తాళాయలు వంచమకుని నుంచున్నారు.

“అల్లరి చెయ్యకుండా అడుకోండి — అయినా మధ్యపాం రెండు గంటలవేళ అటు ఏమిలే? ఇంట్లోకి తొండి. నాయుంకం అడుకుండుకుని —” అని గవీరింది.

వాళ్ళ ఒక్క అడుగు వెళ్ళక తగ్గదు. వధన పిల్లలు, వధన పిల్లలు — అని వినుక్కుంటూ తొలికొచ్చింది.

పక్కవాటలో నలుగురు పిల్లలున్నారు. ముగ్గురు మొగిల్లలు, ఒక అడవిపిల్ల. పెద్దవాడి నయను అరేళ్ళు. రెండోవాడికి నాలుగున్నరేళ్ళు. మూడోవాడి నయను మూడేళ్ళు. అజారిది అడవిపిల్ల. రెండోళ్ళ ఒకళ్ళు బోకీకి వెళ్ళడం లేదు.

‘మంచి విధం పాడచేశారు మామయారి మూకా పిల్లలు’ అనుకుని పాత నృతికి తీసింది కృష్ణదేశ.

ఆమెకు రోజూ మధ్యపాం ఒకగంట విధం తియ్యడం అలవాటు. వసుంతి చేసుకుని ఒక్క గంట విధం తీస్తే వాళ్ళు తలెక్కి పుంటుంది.

తరువాత మళ్ళీ ఎంతవెయినా చేసుకొన్నా.

కానీ కానీ కానీ — అని కేటలు.

వాళ్ళ కంపం పలికి పోయింది.

మిమరగా ఇవలలికి వచ్చి — “మీకేమన్నా బుద్ధుండా లేదా? ఆ కాకీ గోరేమిటి?” అని గట్టిగా గవీరింది.

ఆ కేటలు అమెకీ వీరసం వచ్చింది గాని ఒక్కరూ జెడరలేదు.

“నెత్తెంమీద కొట్టొద్దన్నాడు — కాకా అడుకుంటున్నాం. కడు రూ —” అన్నాడు జగన్నాథం తమ్ముడితో.

జగన్నాథం అంగరితోమూ పెద్దవాడు. ముగ్గురు చినిజిల్లు మేమకుని ముక్కల దీనిమీద కూర్చుంటూ చూపున్నారు.

ఎవరికీ వాటిమీద నరయను బుట్టలేవు. తేక్కిలు మాత్రం వున్నాయి. మాపుకుంటారని, ఆటల్లో చింపేస్తారని వాళ్ళమ్మ బట్టలు చెయ్యరు. ఎక్కడకైనా వెళ్ళేటప్పుడే వాళ్ళకి బట్టలు.

ఒకక్షణం అలోచించి — ‘మేడమిడికి పొడి, కింద అల్లరి చెయ్యకండి’ — అన్నది.

‘వధన-పోరా’ అనుకుంటూ నలుగురూ మేడమిడికి వెళ్ళారు.

రవీచారు — అనుకుని యింట్లోకి వచ్చింది ఏమీ తోచడంలేదు.

పాత నృతిలో ఏచి వా బొమ్మలు తిరిగేస్తూ కూచుంది.

నెత్తెంమీద కంక్తరాసీమలో సెక్స్ పాడ్లు. ఇద్దరు మగిల్లలు. ఇద్దళ్ళు ఉదయం రొమ్మడయ్యేసరికి భోజనాలు పెట్టి కారియర్లు కట్టి రిక్తమీద కావ్యంటుకు వంచెంపడి నెత్తెంమీద కూడా భోజనంవేసి, టిఫిన్ లాక్కి నుట్టుకుని వది గంటలకు సైకిలుమీద అసీనుకు వెళ్ళిపోతాడు. అతను అరు గంటలకుకాని రాడు.

పిల్లలు అయిదు గంటలకు వస్తారు. కృష్ణదేశ వది గంటలకు మొగిలిపోతాడు. భోజనం చేసి స్తుంది. తరువాత ఇంట్లో నిద్రించనవలసి చేస్తుంది. ఒక గంట విధంపాడేంది. అప్పుడు లేచి ఇంత కానీ పెట్టుకుని తాగి, తాగిన సాయుంకం పంట ప్రారంభిస్తుంది. ఇది ఆమె ధైర్యం నెండు కార్తీకం.

నీళ్ళిల్లా, నవలెనా చదువుతుంది. రేడియో పెట్టుకుంటుంది. మృత వేదా నలకంపే

మనిషి తొలికేత ఎలా తోస్తుంది? ఇరుగు పొరుగుల్లో సర్దుక తలెక్కి ఎంత యిల్లుంది?

పక్కవాటలో వున్నతని పేరు కృష్ణదేశకి తలెక్కి. పూజా చాలా మందికి తెలియదు.

మర్నాపున్ననే పిలిచి రండలూను. మనిషి తెల్లగా పాలిపోయిపోయిపోయి. దీనితోడనే పక్కపక్కగా తెల్లనిబట్టలతో మేమకుంటాడు. పక్క కొంచెం ఎక్కు. బట్టలంత. అతని దాక్కు పేరు ముగ్గురు. ఏటా కామరే. తడికలా పుంటుంది. దానితోడనే పూజలూ ఉపనాసలూ జానీ. ఎప్పుడు చూసినా వది లంకణాలు చేసినదానలా పుంటుంది. రెండు నెలల క్రితం గావును పిల్లలు పుట్టుకుండా అనరేషను చేయించుకుంది. వదిపాటలు చెయ్య దానికి ముసలితల్లి మృతూ యింట్లోనే వుంటుంది.

మర్నాపున్న ఆ బట్టలలోనే అతి పెద్ద గ్రాంధీ షెపు మేజర్. ప్రాచయటలు అన్నీ అతనికి అప్పగించేశాడు. హోల్ నీట్ షెపు. అతను రాత్రి వరకొండుకీ పెట్టెండుకీ యింటికి వస్తాడు. ఉదయం ఎనిమిది గంటలకు లేస్తాడు. గంటపేపు మొంప కడిగి, మాతిదీర్చి తే ప్లాంపే చేసి — రెండు డబ్బు యిట్టిలో, డబ్బు సెలెస్ట్ తిని — పెద్ద గాజుగ్లాసులందా కానీ తాగి — మూరెడు పొడుగున్న లంకపుగాకు మట్టు ముట్టింది, వదిగంటలకు షెపుకు వెళతాడు. ఒంటిగంట రెండుగంటల మధ్యన వచ్చి భోజనం చేసి మళ్ళీ వెంటనే వెళిపోతాడు. పిల్లల సంగతి, పెళ్ళాం సంగతి ఏమీ చెప్పించకూడదు.

మేడమీద గంటలు ప్రారంభించారు గంటలు.

ఏం చేస్తుంది? ఎంతవెని గమనించుంది?

ముసలమ్మూ ముగ్గురు తోనల గదిలో తలుపులు వేసుకుని పిస్సో పెట్టుకుని వదు కుంటారు. కుటకలూ తాం తోనలమంచి చేసేసి గంటల్ని మాత్రం ఇంతకే వారికిస్తారు.

ఇంటిలో చాలా పెద్ద వేసేబట్టుంది. అది ఎక్కడానికి పిలుగుతాడని, పిలువే కొత్తల్లా ఎప్పుడూ ఆ పెట్టుచేరి వేసేదాళ్ళు. ఆ పెట్టు కింద కూచులు వుంది.

ఆ కూచులు ముగిరిపోయింది ఈ గంటలే. పెద్దవాడు పిడిగిందే వంగిపోతేస్తాడు. వాడు మూగనివాడు. ఎవ్వరూ బుద్ధిచెప్పరు.

“జాంపెళ్ళ జాంపెళ్ళ — అవకాశాల్ని జాంపెళ్ళ —”

ఒక ముసలమ్మ జాంపెళ్ళపట్టు వెలిమీద పెట్టుకుని — కేతలేస్తూ ఆ పిడిలోకి వేస్తుంది.

లింగిల్లుతలూ కోతవేళం వేసేదగింది.

“ఏమీ ముసలమ్మ ఇలా — బట్టు దింపు — లేదోనే పొగిగా ముప్పు అమ్మని లేస్తూ”

అని అల్ల జాకీతాడు పెద్దవాడు, జుట్టు పొడినమకుని, ముక్కు, చీరుకుంటూ.

కుటకలూ దగ్గర గోలెం చేతారు. ముసలమ్మ యంతరికి వచ్చింది.

“ఎందుకూ అలాపెడిపిరికివచ్చానూ”

అన్నది అవలెమ్మా.

ఆ వెనకే మళ్ళీ దబాదా వచ్చింది.

“జాంపళ్ళు లేవు దిబ్బపళ్ళు లేవు. నువ్వెళ్ళిపో మదంమ్మా” అని ఒక్క గుమరి గిరింది మళ్ళీద తల్లి.

చిన్న పిల్లలు ఏడుపు లంకించుకున్నారు. పెద్దవాడు కొంటాగా కొనసా అని కేటలు ప్రారంభించాడు.

అదెట్లా! ఏం దా రెండేళ్ళంటాయో ఉండవలసిన ఏడవడంతో మహా దిబ్బ. ఊరూ నాదా ఎగిరిపోయేలా ఏడుస్తుంది. పిట్టకొంపెం కూర పుసం. ముఖం అంతా నోరు మేనుకుని చెవులు పగిలిపోయేంత గట్టిగా ఏడుస్తుంది.

జాంపళ్ళు తెచ్చిన ముందుకొకటి ఏమీ పాలు పోయిందికాదు.

పెద్దవాడు జగవ్వారం ఓ జాంపెండు దిద్దుకోలేకాడు.

రెండోవాడు చెంచులతోపట్టుకొని ఏడుస్తున్నాడు. మూడోవాడు నేలపడి రోళ్ళేసి ఏడుస్తున్నాడు.

“జాంపళ్ళు - జాంపళ్ళు కొమా” అని యువగారే కోసేస్తున్నాడు.

“ఏలా యిచ్చేవు జాంపళ్ళు” - అన్నది మళ్ళీద యిక తప్పక.

— “రూపాయికై దూ—” మూడంటి ఎంతలేసి పట్టున్నాయో - గొప్ప గునగం వట్ట” అన్నది జాంపళ్ళ మునుపు.

“రూపాయికైదా? వాచ్చ -” అన్నది మళ్ళీద తల్లి.

“అయిదేనా - నాగియ్య” అన్నాడు మూడోవాడు, వాడు ఎప్పుడు లేవాడో నేలమీంచి వాడికి మూడోళ్ళే గుని గడ్డయ్యాయి.

“నోరు ముద్దురా వారిగా -” అన్నది మళ్ళీద.

వాడి పేరు శ్రీమద్వాదయ. మర్రిపుల్లకి వాడంటే వల్లమోలిన ఆపేళ్ళ. మళ్ళీదకు మంట వాడంటే.

“పట్టేమాల చెప్పా—”

“అరు శిమకొంది - పెద్ద వట్ట.”

“రూపాయికాదు—” అన్నాడు పెద్దవాడు.

“రూపాయికాదు రూపాయికాదు” అని గారే ప్రారంభించారు.

“పెవ్వనాకే నాగియ్య—” అన్నది మళ్ళీద.

జాంపళ్ళ ముద్దు పెట్టుకునే గుని వెల్లి కెక్కుకుంది. జగవ్వారం చేతలేని జాంకాయ కూడా లాట్కుంది.

“చాలు పాలులేమ్మా జేర వాడి నా పు మాగొచ్చు. ఎప్పుడైతే జాంపళ్ళు తిప్పి మొఖమేనా?” అని జాడంటింది.

ఈ రెల్లవాళ్ళతో వట్టోనోరు పెట్టలేం— అని మమలేతో పేలు కుప్పిని “అగయితే

శ్రీమద్

వెల్లికాకా—అలా యిస్తానో మరోమాట చెప్పు—” అన్నది సుభద్ర.

మునుగొంత దించింది. సుభద్ర పండ్లు చూసింది.

“బూపాయి కెసిదిస్తాను, ఏట బోదవడితో పువ్వుకో, నేకవేళ ఒక్క—” అన్నది రెల్లిముల్లి.

“నాలుగియ్యి మంచిది చూసి—” అని బోవలికి వెల్లి బూపాయింటు తెచ్చింది సుభద్ర.

“బూపాయి వల్ల పువ్వుకోండి—” అన్నది ముల్లి.

“వద్దులే—” అనేంది సుభద్ర.

నలుగురూ నాలుగు బాంపల్లు తియ్యనే తిశారు.

నోలు ఆకాంతవేపు పెట్టి చూసింది బాంపల్ల ముల్లి.

“అల్లి ధూంబాంది. అప్పి బోక్కలే. మరుకోలోట్టువన్నా—” అని నోలు పిరికి సింది.

ఎంతసార్లు ఎంతసార్లు అనుకుని బోవలికి వెల్లి అడ్డబూపాయిల్ని తెచ్చి యిచ్చింది. ముల్లి “శాన మంచి కేరమే” అనుకుంటూ వెల్లిపోయింది.

నలుగురూ నాలుగు పళ్లూ తింటున్నారు. ముల్లి అల్లంత దూరం వెళ్ళేక, పెద్దదాని ఏక్కిదు జేబులోని పెద్ద బావకాయ తిశారు. దోరగా ముగ్గింది.

“ఇండా—” అని అల్లి చేతికిచ్చాడు, ప్లెటూ వైదూర్వమో అల్లికి కానుకగా యిస్తున్నంత గర్వంతో తల ఎగిడి.

“ఉరి పెద్దా యెక్కిడిదిరా—” అన్నది సుభద్ర సవ్వ మొహంతో.

“నీకెందుకూ తిను—” అన్నాడు అగవూం.

“ముల్లిగిని చూస్తే వీపు నాలుగొట్టి నును. నా నాంబనే—” అంటూ కొడుకు పాస్తలామనాకి పెచ్చుకుని దోర బాంకాయ పుచ్చుకుంది.

* * *

“మా అమ్మ నాలుగు వెల్లిల్లిపాలులుంటే ఇమ్మలాది—” అనుకుంటూ వెళ్ళి ఎగిసిదు కుంటూ బోవలి ధెవబోకి పచ్చాడు పెద్దచాచు

పరి కోలం క్రితం గొనుడు పసంపన్న పట్టుకెల్లి యెప్పుకారు. ఆమధ్య కబ్బానో దబ్బాదు పంపదార. అంతకుముందు.. లాభం లేదు ఏళ్ళలో—

“వెల్లిల్లిపాలులు లేవని చెప్పు—” అని పంపించేంది కృష్ణవేణి.

ఆ వెనక సుభద్ర తల్లి— మనలమ్మ వచ్చింది.

“ఒక్క పాయంటి పెట్టుతల్లి తల్లి రేపు తెచ్చింది యిచ్చేస్తామా”

“రేపు మామగారూ—”

మీ కోరికలు

“పాపంపెట్టి మరోసారి చూడు. అడుగున ఒక్క సాచు ఉండవచ్చు.”

చచ్చినట్లు తెచ్చిచ్చింది కృష్ణవేణి. అప్పటిగ్గాని కిదికిందికాదు మనలమ్మ.

ఇది అడుగులాడు ఇది అడగటా అవితము— అప్పి అప్పే. మరి తీర్పురు సారాణంగా. అడిగితే పరాకు, అడగబోతే పరాకు. ఎలా చాచడం ఏళ్ళలో? తలకాయ పట్టుకుకూయింది.

ఒకటి సుభద్ర వాల్లింటికి చుట్టూ తొవ్వురు. స్త్రీలుగ్గా సుతా స్త్రీలుగ్గా సుడు కందివన్న పట్టుకెల్లాడు. వెల్లిల్లి యింది. ఇప్పుడేము. చివరికి తప్పక విజంగానే అమరం వచ్చింది అడిగింది కృష్ణవేణి.

“ఇప్పుడంతే అమ్మా—అమ్మ తినుకున్నాక తప్పకుండా? పుంజేమకం యిచ్చేస్తా—” అని దీర్ఘలు తిసింది మునుమ్ము.

మర్నాడు మరోసారి బావకం చేస్తే, తెచ్చింది యిచ్చింది.

మాది మాకిచ్చులే మడిమానాటిప్పులు! ఒకసారి యిచ్చేడి యిచ్చేస్తామని కత్తెర పట్టుకెల్లి తెలిపే యిచ్చారు.

“పట్టుకున్న యిచ్చు తల్లి— ఏమీ అనుకోకు. కానిచ్చేస్తా—” అన్నది మునుమ్ము.

“పాల్లకొదిల్చాచా మనం పుచ్చుకున్నాము. రెండూ విజమే. పళ్ళో—” అన్నాడు పళ్ళుమూర్తి. నోరు మామకుని పూరుకుంది కృష్ణవేణి. ఏం చేస్తుంది.

తీయ్యం, కిరసనాయిలు, కూరగాయలు, గాజాగ్గానులు, కత్తెర, మాది, వచ్చులు అప్పి

బంతి! చామంతి!

కప్పిటిమక్క, బంతిపువ్వు గుండెల్లో దూరి వెచ్చగా పలరెంచింది—

మంచులిందుపు చామంతి మనసంతాకి వెచ్చగా జారి చల్లగా పలరెంచింది—

పంకరింకకి పుంకరించిన బంతి చామంతి వచ్చి వికలంపటం చేర్చుకొమ్మనై—

కప్పిటిమక్క రగిలి చైతన్యంగా వికలించింది మంచులిందుపు కరిగి కిరణంబై భాసించింది !!!

— రామసూరి

చచ్చుడు చచ్చెర ధబ్బలు— ప్రతిదీ అప్పే. ఎలా అడుగులాడో తెలియ కృష్ణవేణికి. ఆమెమాగ్గా ఎప్పుడూ ఇంకో యంటికి అప్పుకు వెళ్ళదు. అప్పి యింటిలోనే అమర్చుకుంటుంది. పళ్ళుమూర్తి కూడా ఎప్పుడూ ఎవరికీ అప్పి అడగడు. కొట్టు మీద మద్దులు పెట్టుడు. ఉన్నంత తోనే బాగితగా కాంకెంం చేస్తాడు.

మేడమీర బట్టలాకేస్తే తొక్కేస్తారు. తాడుమీర అరేచి కంటు కుప్పెట్టువంటిదే. లేకపోతే అరేచి బట్టలేదు. ముక్కులు ఏదేస్తాడు.

ఒడయాలాని. అప్పలాని ఎండబెడితే పచ్చినే తినేస్తారు. కాకం భయం కంటే ఈ పిల్ల కాటల రభయం ఏక్కున కాసలా కూరవలసిందే.

మల్లిపువ్వు గాల్లి వచ్చేలుకుంటు నలుగురూ వాలుగు పాల్లులు తెచ్చాడు. పక్కకి రో, కారమూస, ప్లెటూ— లేకపోతే నాలుగు మురి అరటిపళ్ళో— ఏమీ తెచ్చాడు. అడ్డ గాల్లితేకే గం చేసుకుంటూ తింటారు.

ఆ గోకి కృష్ణవేణికి పిల్ల మెలుకువ వచ్చేస్తుంది. ఒకసారి మరి పిల్ల పట్టుడు.

పెద్దల్లి పాడుచేస్తున్న పెద్ద చాల్లి కాదా?

* * *

మల్లిపువ్వు బాగా ఎండెక్కి తేస్తాడు. మనసి దగ్గర అదేకళం గట్టువామ. అంత దూరం కిడుతుంది. దానికితోడు ఏ పచ్చ దూ మట్టులు. ప్రజాసంధా పేష్ట్ర పెచ్చుకుని గంటపర్చునేపు మరక తాల్చుకుంటూ మేమాం కడుకుంటుంటాడు. పోల్స్ పిల్ల తినుకుని బొకబొక ఒక ఒక అం దూమ అకాం రద్ద రిల్లితామోగా చచ్చుడు చేస్తాడు

కృష్ణవేణి అలమ— పెంటికి వస్తే ఇంటికి వచ్చేన తలుపు చేరేసుకుంటు ఆ మరమ్మ న వచ్చుదూ, గట్టువామ అప్పులు భరింకలేదు.

బకట్టు, తడిపిన ఒట్టులు, వెంబా, పట్టా అప్పి మాతంగ్గరే ఏదిదే పోతారు.

మొదిల్గ ఒకటి రెండుపార్ల వచ్చి చూసింది “వెళ్ళికి తియ్యండి ఆ క్కెలు వెంబునా” అని. ఏమిచేసుకుంటా?

చచ్చి నట్టు— అమ్మంపంకుంటానే అమ్మ పక్కకిల్లి, రెండు చేదల ఏళ్ళ మాది పళ్లెం మీద పోసి కడగకపోతే— అడుగుపెట్టు దానికి కంపరంగా పుంటుంది.

ఒకసారి అంటు కూడా సూరి దగ్గర తోమేస్తారు. పిల్ల పాడుకును. ఆ ఎంగిలి మెతుకులన్నీ ఎలా కడుగుతుంది. ముక్కు మునుకుని అక్కెట్టుకో పిల్ల కొట్టి తాను చేస్తుంది.

“ఇదేక్కడ పాడుకో బాబూ— అయ్య మాతల్లిగూ— మరో యిల్లు చూడండి— అటుంది కృష్ణవేణి రద్దో.”

"బాబుకు దగ్గర. ఏమిచూడటం లేదు
ఈ దగ్గరే వున్నాయి. పిన్నము కూడా
వక్రమే వుంది. ఇంత అమృతమైన యిల్లు
మాటలపై రూపాయల అల్లుకు ఈ మరో
పట్టులో దొరకదు. ఎలాగో పట్టుకుపోలి." అని
చక్రవర్తియగుటకు సత్యమూర్తి. ఏం
చేస్తావా? మరికో యిల్లు చూడడం అంటే
నిమాన్యమా?

సుదీర్ఘ కఠినత బట్టి చేసింది. వారం
రోజులు అంతానే చేసింది. దానికు ముసేసి
టానుకులు కొన్నాడు. ఆ సీత వారం అందంగా
వుంది. ఎలా తీసే? ఆ సీత తీసే మేదిమీదికి
పట్టుకుపోయే దిల్లు.

"ఎంత బాగుందో చూడండి" అన్నాడు
బాబూరం.

"ఏమింది యిందులోనూ?"

"తేనె అయి వుండొచ్చునా."

"తేనె! తేనె బతికే బాగుంటుందిరా."

నాక్కోనె పెట్టుతారా? అప్పుడు నాక్కోనె పెట్టుతారా?

"గడప వెళ్ళుకోండి. అందరికీ పెడతాను."
పిల్ల మూక కొరికేసి పూడిచేశాడు.
కొంతెం వోల్ట్ చేసుకు చూశాడు. బతికే బిల్లుగా
వుంది.

సీత వెనుకకుంటూ - పిల్ల తీసి
పుంటూనే నిల్చుకునేమకు యింట్లో పక్కా
కమడ మేడ పెట్టుకుందిమల్లద.

తలాకాస్తా నాకే నాకే నాకే నాకే. సీత
నాకేనే వుంది బాబుకు.

"హిందూకు వెనకలా - మీకేం పోయి
కాంతా. ఏ అమ్మ కడుపు కాసిపోనూ - రోకి
వెనకలా. సీత ఎందుకు తిక్కాని ఏం పాడు
బుద్ధులు వుండుతున్నారో మీకు - నాగమ్మా
పిల్లలోనూ" అని అరుచుకుంటూ నలుగురి
తేలికపొన్నట్లు బాదింది. నాక్కో మేడంత
పరుగులెత్తే నుల్లదని. ఆ గోలో సీతలో
పుట్ట తక్కిన బానిసకుకూడా ఒకటిపోయింది.
నలుగురూ ఒకేసారి ఏడుపు అంకించుకున్నారు.

నాక్కో తప్పుకుంటూ మేడ దిందింది. ఏడుపు
మానరో? ఏడుపు ... ఒకటే ఏడుపు -
ఏడువంటే ఏడుపుకూడా-ఈటా నాదా దర్బరిల్లి
పోతోంది. ఆ గోలో పిల్లలో అసలూడా చేరారు.
సుదీర్ఘ పిల్ల పోయింది.

"మామదారి సంతానం - మామదారి
సంతానం."

అదేదికే ఏడుపుచేస్తోంది. కళ్ళ పిల్ల
గిరున తిరిగియి. అనలే జబ్బునడలేని నిరసంగా
కూడా వుంది. నేలమీద పరికిలబడిపోయింది.
ముసలమ్మ నన్ను పిల్లల్ని పూరుకోబట్టి
బోయింది.

ఆ సమయంలో ఆవద్దాంద్రుడిలోగ మను
బండివాడు గెలుచుకుంటుంటూ వచ్చాడు.

తలా ఒక చివర యిప్పుడేసరికి నలుగురి

వోల్ట్ల మూతపడ్డాయి.

"నామయ్య - ఈనాటికే నా ప్రాణం

కాచేలో నాయన్నారా" అమకుని ప్రియత

పడింది మల్లద.

అదంతా పక్కనాటోని చూస్తూ -

నన్నాలో ఏడవారోకూడా తెలివైన కృష్ణవేలేకి.

కృష్ణవేలేకి కొడుకు తిర్లదూ బుద్ధి

మంటు. పెద్దవాడు పారి. చిన్నవాడు గిరి.

ఎర్రగా ముసలగా వుంటారు.

ఇద్దరిలోనూ అవేషమే చేయించేమకుంటూ

నన్నాడు సత్యమూర్తి.

"అదేదో పుట్టేకే చేయించుకుంటారు

గాని ఆ ఒక్క ముప్పటి తీరివచ్చుంది" అన్నది.

"నరే కానియ్య" న్నాడు.

అమ ఇంటికి మిడియల్ ఇంజనీరు

మిడియల్లో పోయింది. పిల్లలిద్దరికీ తనే

చదువు చెప్పుకుంటుంది. ఇప్పుడేకాదు రెన్

క్లాసుకు వచ్చేసరకూ కూడా తనే చెప్పగలడు.

నాక్కో దాత ఆదర్శవంతమైన సంతానం.

సత్యమూర్తి అధిష్టవంతుడే. ముప్పయి

అరేళ్ళకు పెళ్ళికి దాకే అయికున్నాడు.

చచ్చింది వందల ఊట.

ఆ సీతుకు బయలుదేరుతున్నాడు
సత్యమూర్తి.

"సైకిలు తిశాడు. వెనక చక్రానికి గారి
లేదు. పక్కంటి గంటలు గోడపై తేరి వచ్చు
తున్నాడు.

గారి తీసేకారు.

సత్యమూర్తికి సైకిలెం వచ్చింది. తేలి
కందలేదని, లేచితే పిత్తకొట్టే పోయింది.

"మీకేం బుద్ధి జ్ఞానం వుందా లేదా ?

సైకిలులోకి ఎందుకు వచ్చాడు. ఈసారి

వచ్చేసరికి చూడండి. ఏం చేస్తావా?" అని

కళ్ళెర్రకేసి తేలు చూశాడు. అంతామీద కొంచెం

అణుచుకున్నాడు.

ఉమామమని సైకిలు బంకమదాకా

నడిపించుకుని వెళ్ళి గారి కిట్టింది అసేమకు

వెళ్ళాడు. పడకొండయింది. తానే పెళ్ళికి

దాడ్లు కాబట్టి పనిపోయిందిగాని లేచితే చాలా

చిక్కునైనా పడినాను.

సత్యమూర్తి అలా వెళ్ళగానే నలుగురు

పిల్లల్ని ఇంట్లోపట్టి మెల్లగా పిత్తకొట్టేసింది

మల్లద.

"అయ్యయ్య - ఇలా రాళ్ళ పూసుకోండి"

అన్నది కృష్ణవేలేకి, కలకలంవంతంవేలే.

"ఈ పిల్లల్లో నాకు రానిచ్చిందికాదు"

పోసిపిల్ల పిల్లయిందా అని పూరుకున్నారా?"

యిన్నావే మారా వెంకటే మూటలన్నారా -"

అని మేరుకు పెట్టింది మల్లద.

సత్యమూర్తి తేలిక పుట్టేసింది అమె

మూలకుతోంది.

"అయ్యమేమన్నారా? కాని మాటలేమీ

అనలేక. సైకిలులోకి ఎందుకొచ్చారు బుద్ధి

లేదా అన్నారు. అంతగా. ఏమన్నా వెళ్ళు చేసు

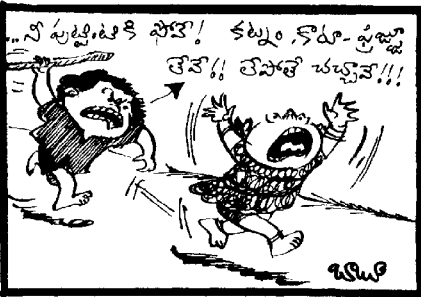
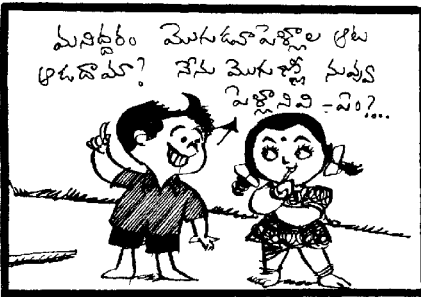
కున్నారా బాతులు తిట్టారా?" అని లేచింది

కృష్ణవేలేకి. అమెకు వోల్ట్ల మండిపోతోంది.

తగుల్ల రావడం మంచిదే.

"ఇకా బాతులుకూడా తిట్టారా? ఆ

మాటలు వాడరా? పిల్లలెప్పుడూవక ఏదో

ఇ'వేమన' పద్యాలు

మోత కొత్త, కవ - శిశ్యు నెప్పుడు వచ్చునుంటేయి -
కొంతకొలుం పాటు మీ సహస్రి మోత మనసుని -
- తగ్గిపోతాడు -

పుస్తకములు జడలు పులిహోలు బెత్తంబు
తక్షిపాలలు పది లక్షలైన
మోత చేవేగానీ మోక్షంబు లేదయ్యా
విశ్వవాధిరామ విమర చేమ.

అర్ధి చేపరు. రావితే అంతలేనీ మూలం
య్యారా -" అని రెట్టించింది సుభద్ర.

కృష్ణదేవే కూడా పూరుకోలేదు. పిల్ల
లంత అర్ధి చేస్తున్నారో చెప్పింది. వెనుకటి
వచ్చి తప్పింది. ఒకసారి పక్కమూలకి జ్వరం
వచ్చి పడుకుంటే ఎంత అర్ధి చేశారో. కొత్త
వచ్చారు పట్టి కొనేసి ఆ ముక్కల్లో గుర్రపు
కళ్ళంచేసి ఎలా ఆలూడారో చెప్పింది.

తనపు మురిసిపోయింది.

14 ఆంధ్రనవల/అనంతరం 16-3-84

మీ కోర్కె

ఎవరికీ సుభద్ర పిల్లని తీసుకుని
యింటోకి వెళ్ళిపోయింది. పాత్రయంతం వరకూ
ఇవేమిటి రానివ్వలేదు వాళ్ళని.

మనీ మందిరముంది కృష్ణదేవే.

* * *

ఇది జరిగి నెలకొన్నాయి.

మళ్ళీ మామూలు పాలి.

సుభద్ర ఎప్పుడైనా వెళితే నీమనాకి

వెళ్ళుంది అప్పుడు మరెక్కడికీ వెళ్ళదు. ఇటుగంటికి
పాడుగంటికి కూడా వెళ్ళదు - కొంత వరకూ
పిల్లలకు భయపడే.

ఒకసారి పిల్లల అర్ధి గురించి ఆలోచి
స్తుంది కృష్ణదేవే. తల్లిదండ్రులు బుద్ధి చెప్పక
పోవడం కొంత కాలం. పిల్లలకు ఆడుకుంటున్న
వ్వం ఏదీ? ప్రతి పేటలోనూ, ప్రతి కాలి
లోనూ పిల్లలకు కొంత ఆటవ్వలం వుంది.
ఇది ఎప్పుడో జరిగే పని కాదు.

కృష్ణదేవే మాట్లాడటా తనదాదా
సుభద్రతోనే.

ఒక వక్క సుభద్ర రాళ్ళంటే, రెండో
వక్క పగం పగం కట్టి పదిలేసిన పెద్ద టిల్లింగు
పురింది. ముందు ముక్కలవెలు చేసేశారు. ఆ
వక్కనే పాస్తానీయ. ఇంటి ఎదురుగా కాపురాలందే
యిల్లా రేపు. అవే గోడెన్ను. అప్పుడప్పుడు
లారీలు వచ్చుంటాయి. ఇలా ఎవరింటికి వెళ్ళింది
కృష్ణదేవే?

ఎదురుగా అద్దం పెట్టుకుని తీరుబడిగా
తలచిక్క, రీతుకుంటూ కూచుంది. సుభద్ర
వచ్చింది. రాకాక వచ్చింది. ఇద్దరూ కాసేపు
కలుగుకోకే దిగారు. ఇంతలో వచ్చేసింది వాతర
సైన్యం. తలుపులు బాద్దా. తీసే పువ్వులు.
యింటోనే ఆటలా, పరుగులు ప్రారం
భించేడు.

"కొంచెం కొట్టినానా పాపం తక్కి..."
అని మునుపే వచ్చి కొట్టినానా పోయింది
వెళ్ళింది. ఎదురుగా నీసేపుంది. లేదు ఎలా
అంటుంది?

పిన్నపిల్ల అద్దంలో అందలా చూసు
కుంటూ అద్దంకన్నా జారెట్టింది నిలుపునా
టేటింది. ఎంతమంది అద్దం!

"ఎంతమంది చేసేనే కోరిమందా" అని
ఆ పిల్లని నాలుగుబాది. యింటోకి లాక్క
పోయింది సుభద్ర.

కాస్తాంటికి ముంపు వచ్చి - "అద్దం
ఎంతో తెచ్చింది. కొనిపింది యిచ్చేమందా"
అప్పుడు.

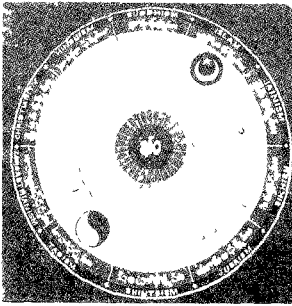
"వాడు లేచి" అనేసింది కృష్ణదేవే.
మునుపే మాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయింది.
ఇంతకు ఎప్పుడు పంపిణీ వచ్చి కొనివచ్చారా?

నిజంగా ఏ రోగిస్తే ముందో, గుండె
నీరసం మనిషిగని పుంటి ఈ గోలకి వెంటనే
వచ్చుచూకుంటూ - అనుకుంది కృష్ణదేవే,
మనమోలే.

మేడమీద పిల్లలు గోం ప్రారంభించారు.
గోంలై గోలకాదు. గంతులా కేటాము.

వాళ్ళని కోప్పడి పిం లాగా తల్లిగండ్లి
వాలిలేనప్పుడు?

"మీకో దక్కం. నా ఇచ్చాము ఈ గోం
భరించడం" అని కళ్ళు మూసుకుని రెండు
నెలులా జోడించింది కృష్ణదేవే. ★

సర్వమతాలకు స్వాగతాలయం!

శ్రీ భంభం స్వామి అశ్రమ పీఠ ముద్రిక

సర్వ మతాల కలయికను నిలబెట్టే న అశ్రమం, సర్వ మతాలకు స్వాగతాలయంగా భావించి దుర్గ కొంట్లపై అశ్రమం అనంతపురం జిల్లాలోని రాయదుర్గంలో జూనియర్ కళాశాలకు ఒక కిలో మీటరు దూరంలో వుంది అదే శ్రీ భంభం స్వామివారి అశ్రమం గత మూడు సంవత్సరాలలో ఈ అశ్రమం ప్రగతిపథంలో పయనించడం ముదామించి ఇది దిగగా అయినా సర్వ మతాలవారు ఇప్పుడు పరస్పరం ప్రేమపూరితంగా తమ తమ పద్ధతులతో ప్రార్థనలు జరుపుతారు సర్వసాధారణంగా దిగగా పద్ధతులయితే పూజలు, కుంకుమధారణ, యుండదు కాని ఇక్కడ హిందువులు పెంకాయలీసారు ముస్లింలు "పాతే"లు చదివిస్తారు ఈ సమాధి భంభం అబ్దుల్ హక్ సాహెబ్ గారి దంపతుల ఈ అశ్రమంలో హండిలేదు మంగళారతిలో దక్షిణం స్వీకరించరు ఇప్పుడు ప్రతి పూర్ణిమ రోజున నందలాది భక్తులు రాలించి శ్రీ స్వామివారి తత్వాలు చెబుతూ భజనలు చేస్తారు ఇటీవల భక్తిరస పదమైన నవమిలాభి చూపుతున్నారని (పూర్ణిమ రోజున మాత్రమే) శ్రీ స్వామివారి సమాధి వెనుక వారి పోలీస్ పుష్పంగా కనబడుతుంది ప్రతి సోమ, గురువారాల్లో నందలాది భక్తులు, పూర్ణిమ రోజు చేరి భక్తులు శ్రీ భంభం స్వామి అశ్రమాన్ని సందర్శిస్తున్నారు

అబ్దుల్ మోజ్ సాహెబ్ గారి గురువులు శ్రీ నయ్యర్ మలాన్ మెహ్మద్ ఖాన్ గారు వీరికి హిందూ భక్తులమై ముక్కున ఎక్కువగా యుండేది వీరు 'భంభం' అంటూ వీధులలో తిరిగి ఎన్నో యహునులు చూసినారట వీరి సమాధి చిన్నగి గ్రామములో వున్నది ఖాన్ గారి వరప్రశంబం, శిష్యులు అయిన అబ్దుల్

వహేద్ గారు హిందూ ధర్మముపట్ల అసక్తిని చూపిస్తే, సర్వమత సహనంకై కృషి చేసారు వీరు కూడా కొన్ని యహునులు చూసినారు అబ్దుల్ వహేద్ గారు జమేరాద్ సోమి ఉమ్మగిన్ని నిర్వహిస్తూ, - అధ్యాత్మిక తత్వాలు ప్రాచీన, సాధారణమైన జీవనం గడిపారు వీరు 1969లో రాయదుర్గంలో సమాధి చెందారు ఈ భంభం స్వామివారి మహిమలను భక్తులు కోకొల్లలుగా చెబుతుంటారు

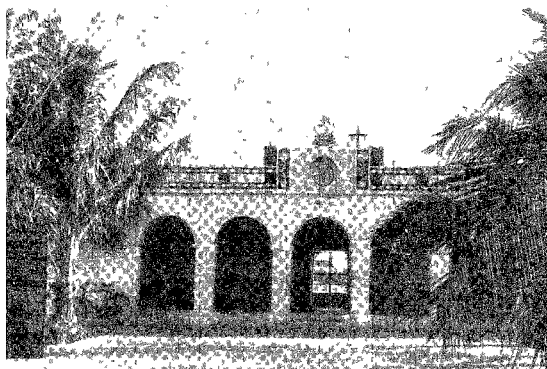
ప్రస్తుతం ఈ అశ్రమ పీఠాధికారులు శ్రీ అన్నార్-భాషెగారు వీరు తత్వజ్ఞులలోనిం ఎం ఎ పినయ్య, కర్ణాటక రాష్ట్రంలోని బెర్హారి జిల్లాలో లెక్కలేనంత మేమున్నారు వీరు పదిమతాల చిహ్నాలను కలిపి, ఈ అశ్రమ పీఠముద్రికను తయారు చేసారు ఈ అశ్రమ ఆచరణములో హరిశ్చంద్రుని పద్ధతులను సాగించి, బైబిలు, ఖురాన్ మొత్తలు, భగవద్గీత శ్లోకాలు ప్రాముఖ్యత యిచ్చి ఉద్దేశ్యం చేస్తున్నందువల్ల వీరు తరచుగా అశ్రమానికి వచ్చు వుంటారు వీరు నిలబడి వందల ఉపన్యాసములిచ్చడంలో ఉద్వేగం నంది తులు, స్వయంకృషిలో వీరు ఈ అశ్రమాన్ని సర్వమతాలకు స్వాగతాలయంగా భావించి వున్నారు

ప్రతి సంవత్సరం ఫాల్గుణ శుద్ధ దశమి నుండి ఫాల్గుణ శుద్ధ పౌర్ణమి వరకు ఇప్పుడు శ్రీ స్వామివారి ఆరాధన, ప్రవక్తత్వాలు జరుగుతాయి 1984 జనవరి నుండి మార్చి 12 నుండి 17వ తేదీ వరకు ఉత్సవాలు జరుగుతాయి ఈ సమయం కర్ణాటక మహారాష్ట్ర, తమిళనాడు తదితర సమీప ప్రాంతములనుండి చేరాది భక్తులు విచ్చేస్తారు అప్పుడు శ్రీ స్వామివారు (అన్నార్ భాషె) ఊరేగింపులో పాల్గొంటారు సర్వ మతాలకు చెందిన ప్రార్థనలు, తత్వాలు, భక్తి గీతాలు, మిమిక్రీ మొదలయిన కార్యక్రమాలు జరుపుతారు ఈ రోజున వరల్డు రహితమైన వివాహాలు వారిని మతాల పద్ధతుల అనుసారం ఏర్పాడుతారు, తమ స్వయంకృషి తమైన సంపాదనతో జరుపుతారు

సర్వమత సత్కార్యాల, సనమాన విలాసాలకు అశ్రమవ్యేయమని అంటారు ఆయన ప్రతి సంవత్సరం ఉగ్రచక్రము 41 రోజులు వీరు త పా ని యం లో యోగ సమాధిలో యుంటారు అప్పుడు పాలు తప్ప మరేమీ తీసుకోరు కుంకుమ తొలితప్పనైన ఇలాంటి అశ్రమంలో భక్తులకు నిర్మలమైన కాంతి లభిస్తుందంటే అతిశయోక్తి కాదు గా!

ఫోన్, వ్యాసం → జయసుమన్

రాయదుర్గంలోని శ్రీ భంభం స్వామి అశ్రమం

శ్రీనివాస

కర్తవ్యము

డా॥ కె.వి.
కృష్ణమూర్తి

మేనమామ తల్లు తెలుస్తు కృష్ణారావు
మృత్యువుకేలేదు.
గంగాజలం చుట్టుకుని రామకృష్ణయ్యుడు
దగ్గర కూర్చున్నాడు.
ఎవరికని గూటికో జీవం పుట్టుటకు గుండె
భారంగా కదులుతోంది.
తప్పించినా ఆ వడసం కాంతి పుంజులా
మరుద్దాంది.
కాంతి ఏమీనవ్వెన ఆ కళ్ళల్లో మిలుగురుల
గుంపులు కనిపిస్తున్నాయి.
వచ్చగా పాలిపోయిన ఆ చెక్కిళ్ళు కూడా
వింత అందాన్ని సంతరించుకున్నట్లున్నాయి.
“అమ్మయ్యా!”
కృష్ణారావు గొంతు పీరిగా వాడేసింది.
“అమ్మయ్యా...”
వలకుతాడన్న ఆశలేదు.
నా రై కృష్ణా కూడగట్టుకున్నాడు.
అన్నయ్య లాంటి వ్యక్తికి ఆఖరి దశలో
ఇటువంటి వాపు రాకూడదు. మనవి స్వీకరిం
కోకి రాకూడదా?

ఆయన కోరిక ప్రకారమే - కృష్ణయ్యనం
లోనే ప్రాణం పోకూడదా? ఇంతటి తపస్సుకి
ఆ మృత్యుం వరం దొరకరాదా?
మీరుగా పూజామందిరిం.
అందులో గోతాకాన్ని అమరుకున్నాడు
రామకృష్ణయ్య.
ఆ మందిరం విచిత్రంగా వుంది.
గోతాకంలో - రాధాకృష్ణుల రాసక్రీడల
కేసం - మహాభక్తులగా మలచిన వపరీత
మందిరాలా వుంది.

క్రీష్ణ వడసం కాంతి పుంజులా
వెడలుతోంది. రాధాదేవి వితర విచిత్రమైన
కలలో అర్చియ్యత పొందర్న రాసగా విరాజిల్లు
తోంది. రాధిక కలలో విలసిల్లుతున్న గోపీకా
మణులతో చిద్విరాసంగా కనిపిస్తున్న శ్యామ

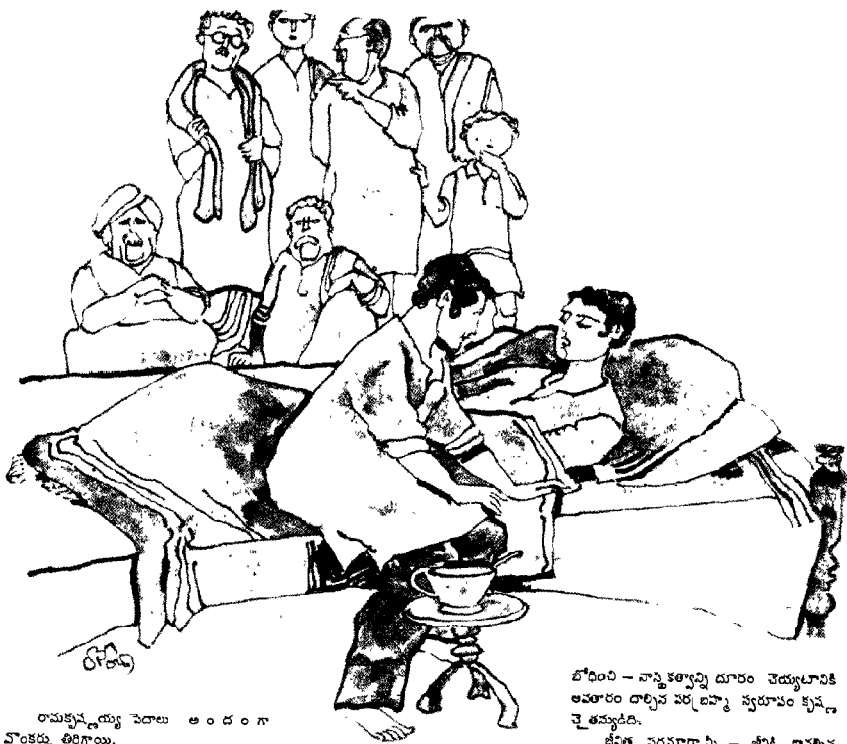
(గత సంచిక తరువాయి)

మందకుని విగ్రహం చూసిన కొద్దీ మైమరపు
కలిగింది.
హింబర దారియ్య - కేత మురళిలో,
క్రీమిరాంకము, కౌముదీహారము, వనమాత
లలో, కోటి సూర్యవహతమామయైన ఆ దివ్య
శ్యామమందరమూర్తి - రాధతో-చుట్టుముట్టిన
గోపికలతో - ఖగళాం కల్పముందు విలసిలు.
తన్మయతతో తన తురికేనే మరగోయూడు
కృష్ణారావు.
“అర...మామన్నాడు...మామన్నాడు”
తృప్తిపడ్డాడు.
ఆకృష్ణలతో కల్పం వెడల్పుయూ.
విర్యుతము మించిన అసందంకో తెలుగును
నింపుకున్నాయి.
అవును. అన్నయ్య మామన్నాడు...
అరితో మామన్నాడు.
అరాలంతో మామన్నాడు.
తనవతో మామన్నాడు.

జరిగిన కథ-2 : తులనమ్మ కుమారులు
రామకృష్ణయ్య, కృష్ణారావు. రామకృష్ణయ్య
కృష్ణయ్య భక్తుడు. భార్య కల్లకోకూడ ఆయనకు
నీలమేనుశ్యామని దివ్యరూపమే కనిపించి.
కృష్ణారావుకి సంగీతం అంటే ప్రాణం.
విద్యర్థి ప్రవర్తన చూసి తల్లి తులనమ్మ
తమరాకెచ్చే పెంతుకొన్న ఆటలు వీరకేమో
అని భయపడింది. తులనమ్మ కృష్ణారావుని
వంశం నిలవమని వేడుకొంటుంది. తల్లి
కోరిక అన్వరించేపు ఆయన నలవో ఆడగ్గరి
రాడు కృష్ణ. అదీగన వాళ్ళకు రావ
మాదవుల తల్లిగం బోదించమని కృష్ణయ్య
కొడుతాడు రామకృష్ణయ్య. అన్న సరిష్ఠి
బాగేతని తల్లిని, వదినను వచ్చి చూడ
మంటాడు కృష్ణ.

రెట్టించిన తన్మయతతో మామన్నాడు.
సంభవమా? మామూలుగా అయితే ఇది
సంభవమేనా?
కాంతి ఏమీనవ్వెన ఆ కళ్ళల్లో ఇంత
కాంతి వెక్కిరిస్తుంది వచ్చింది? జీవాన్ని
కోల్పోయేటట్టున్న ఆ కళ్ళల్లో ఇంత
వెలుగేమిటి?
ఇందరా ఇవే కృష్ణా?
అన్నయ్య కోరిక నెరవేరతోందా?
ఎందుకు నెరవేరదు??
“కృ...న్నే...”
“కృష్ణ...”
అసం దం ఏ ఉక్కిరిబిక్కిరయూడు
కృష్ణారావు.
అన్నయ్య మాట సారేదు. అరితే ఇంద
రాకా సోదు ఆ దైత్యం-ఆ తృప్తి కొండంత
బలాన్నివ్వాలు.
“కృష్ణ...”
తనవో రామకృష్ణయ్య పెదాలు స్పష్టంగా
కదులుతున్నాయి.
“నా రాధాకృష్ణులు కనిపించారు కదూ.
వారి రాసీలులు మళ్ళు స్పష్టంగా చూశావు
కదూ... అవునా? - అందుకేనా. నా రాధా
కృష్ణుల్ని వాళ్ళు మరచి పురించావు. కృష్ణ
నీ పీలుపు పోతున్నా ప్రాధాన్య మక్కి రాజ్య
వచ్చిందా? వారంతో ఆకృష్ణ వేరు కాలేదా? నా
దైవంతో కల్పకేలేదా? ఈ అన్వయభరంతో
ఇంకా పీలిత వుందా?”
రామకృష్ణయ్య స్పష్టంగా మూర్ఖుడు
కున్నాడనీ ఇంకా ప్రాణం పోనందుకు మారి
మ్మన్నాడనీ. గుండెలు వగిలేలా పీడుమ్మ
న్నాడనీ అదాలమీద ఇంటా బయటా పాకి
పోయింది.
‘వాపు తెలిసికో కూడా ఇంత తెలుపుం
టుందా?’ అన్న ఆకృష్ణారావుకు మిగిలిపోయింది.
ఆ గడంబా తిట్ట ప్రేతలా నిండిపోయారు.
‘పైకి ఆనలేపోకున్నాడుగాని ప్రతి ఉక్కిరి
మనమోసూ అడ్డుతెచ్చిన స్పందన ఎవరికి
వారికి స్పష్టంగా తెలుపేంది.
ఎవరే దేహాయంతో - దైవమన్నిమందుం
బోక్తిరారవత్తులతో మూర్ఖవైయిన అస్పృశిలాగే
కనిపిస్తున్నాడు రామకృష్ణయ్య.
‘జన్మతో నీమకుంటూ - ఏ జన్మానో
కన్ను మూయడోయే కళే బ రాకారం లా
కనిపించడంలేదు.
రామకృష్ణయ్య కప్పిల్లు దాదాపాతంగా
కురుస్తున్నాయి
గంగకుప్పి ఎవరీతమను సంతరించుకున్న
ట్టుంది.
కృష్ణవచనామృతంతో పురితమమే! ఆ
‘దేవాలం చుట్టగా విడుముకున్నాయి.
విత్తులకూడా ఆత్రంగా గానిని స్పందించ
జేసినట్లుంది.

రామకృష్ణయ్య పెంబు అందంగా వ్రాసిన తీగెయి.

“మొక్క గరియింపె ఎన్నెడనబు పోయి ఏమి పొందితి గోపాలకృష్ణ! పలుకైన పలుకవా, కలుకైన చూపరా గోపాలకృష్ణ! శాస్త్రంబు తెగగు వేదంబు తెగగు చందంబు తెగగు మోగంబు తెగగు దానంబు తెగగు గో బాలురతోడ గూడి పల్లెల్లోనే పలుకైన పలుకవా గోపాలకృష్ణ! ఎన్నెక్క గరియింపె ఏమి పొందితి పొందిత్య పరమూ గోపాలకృష్ణ! శాస్త్ర వాచనతో గోపంద కృష్ణ! వీగూర్తి తలపోయి...వీగూర్తి దింపిన మూర్తిగర్భము వచ్చి ప్రగ్గ యుండగలేదు. ఎట్లు రక్షించెదవో... ఎట్లు శిక్షించెదవో ఎట్లు పోషించెదవో గోపాలకృష్ణ...” అనేదవ ఒక్క కృష్ణరావుతో అర్థమాయంది. అయిదో వేదవ ఒక్క కృష్ణరావునే కలిపేస్తేంది.

అది కళ్ళుమందు ఉన్నయ్య దూపం కప్పించుండేదు.

రామకృష్ణయ్యతో విద్వితంగా కృష్ణ చైతన్యమిది దివ్య మంగళహారం ముగ్ధమైనా, అల్పితో - అనేదవతో - అలాంటో - విలసిల్లి అపుకోలేని బేరితంతో తమకంటే శ్రీకృష్ణుని కోపం పరితపిస్తున్నట్లు కన్పిస్తోంది. ఆ దివ్యవాణి స్పష్టంగా విన్నవై పుట్టి ఉన్నాంది. రామకృష్ణయ్య పెంబు కదులుతూనే వున్నాయి. కప్పి వందం పంచకృతాలకు పూర్వం బంగారా దేకంలో వున్న వదన పట్టుకల ఆధ్యాత్మికంగా పూర్తిగా వేరవట్టుమై వ సమయంలో - వాస్తవికతల వైశిష్ట్యం వేమిన్న సమయంలో -

‘యదయదాదా దర్శన్య గా న్నవారితే’

అన్న వేదవాక్కు ననువరించి మోక్ష ధర్మానికి చది కలిగి ఆ పట్టుకలలో ఆ ప్రమాద సమయంలో గారంగా వాలుకై - శ్రీకృష్ణ చైతన్య స్థాయియై - కృష్ణతత్వాన్ని

బోధించి - వాస్తవికతల దూరం తెయ్యటానికి అవతారిం దాల్చిన వర్త బిమ్మ స్వరూపం కృష్ణ చైతన్యమిది.

తేదెక పరమార్థాన్ని - తేదెకీ కావల్సిన ఆస్తిని - ఆస్తికతాన్ని ప్రకోదించి - ప్రత్యక్ష నిదర్శనంగా పల్లి - అవతారిం తొలిపిన ఆ మహామతావుడే కవిమన్నాడు కృష్ణరావుకి - కృష్ణరావు వెంకటేశ రమోద్భుగా మాన్పన్నాడు రామకృష్ణయ్య. ఆ కళ్ళు మూతలు వడతుంటే - గాఢంగా తగవన్నాడు కృష్ణరావు. తడవడతూనే గంగలం అందుకున్నాడు.. అందులో సవిశ్రం గా తేలుతున్నాయి తుంటేదరాలు.

“అ-వు-య్య-” కృష్ణరావు అల్యక్రమం అతిరికి మునిం చటాంకే అప్పట్ను కొద్దిగా వేర తరిచాడు రామకృష్ణయ్య.

“కృష్ణ... కృష్ణ...” అ-పయత్నంగా కృష్ణరావుతో గొంతు కలిపింది అక్కడున్న బసవదేవం. కృష్ణనామం ఆమ్రాణిమూ-కృష్ణనామామై ఉన్నరిమూ కృష్ణనామామై గుళిక వెయ్యడోటా- మరో 18-3-84 అండుంబ్రాతక 17

గుంటకీ - మరో ముప్పకీ వో ముక్కో ని
రామకృష్ణయ్య అత్త - అనంతరం కల్పి
పోయింది.

అది కోరిక అలాంటిదే తీరిపోయింది.
కన్యల కడుపుకోసం ఉప్పులా తమకు
వచ్చింది.

కృష్ణారావు కట్టెపు - నిర్మలామంగా -
నిర్మలాంగ - అప్పుయ్య కిరిరావు అభిషే
కిస్తున్నాయి.

కల్పి తడి పూర్తిగా ఇంకపోయింది
ఒక్క లక్ష్యే.

జరగనసేవ తంజూ - తంజూ - యధా
విధిగా శాస్త్ర ప్రకారం చాలా సునంగానే జరిగి
పోయింది.

* * *

"కృష్ణ... లక్ష్య ఏదీ వచ్చిందేమోరా
నాం..."

"ఏమిటి?"

మరిగి చూడాలి కృష్ణారావు.

అడిగిన వాళ్ళు తడబడ్డారు. సమాధానం
కోవలేదు వాళ్ళకి. ఎందుకో చెప్పగలరు. కానీ
వివేకరావు మాంపంచాడా?

మాంపలేదని తెలుసు కృష్ణారావుకి.

తేజావో వాళ్ళు అప్పుయ్యేద కనీ
నివేరితగా నేరుకు పోతుంది అది లక్ష్యంలే
(నేమిట?) కాదు.

బాలిరా? ఏమో కాదువు నవో ఆ కాలి
ముటుకు స్థిరమైందా? కొన్ని కోలాలు కాల
షేపంగా మారి వచ్చేది.

లక్ష్యేకో? జరిగిపోయింది బాధనీవో -
కలుగుకో? వాళ్ళకో? రామకృష్ణయ్య
పూర్తిగా టోపాం చేశాడని చెప్పుకుంటే -
వాళ్ళకో? వాళ్ళ కోలా కోలా న్యాయం చేస్తున్నంత
వరే.

"కన్న ఏమంటావు?"

"వచ్చిందంటే..."

క ర్మ యోగి

"అయ్యో ఆ వెళ్ళా బాగున్నానీ కి

ఆ నర్మలం సమాధానం చెప్పే శక్తి వుంటే -
ఈనాడు బరిపెరుతుల పుండే? ఈ స్థితి
కొచ్చేదా? (అంతవేరేం? ఇవే మొగుడ్డ
కొందనే కట్టెమకుది పుండే.)"

కానీ చువవున్న వాళ్ళవరో అది చువవుతో
అంటే కృష్ణారావు మనసు వివక్షకుమంది.

జూ ఏళ్ళతో మాటలు పొడిగించటం పూర్తిగా
ఇష్టంలేదు.

"కృష్ణ... నీ మనసు ముందే అవచ్చు.
అప్పుయ్యకి టోపాం చేర్చమనే ఉద్దేశ్యం..."

కృష్ణారావు మొహం ఎర్రబడింది.
"ఏమిటి మీరని?"

అతను లక్ష్యే అప్పు వదు. రామకృష్ణయ్య
పోయినప్పుడుంటే లక్ష్యే అటు తప్ప ఇంకమర
లేనట్లు - కల్పించుకుంటే మరీ వోరాదున్నప్ప
మనషి వెళ్ళేమందు అంత లేకా ఈ గుమ్మం
కదలదనీ-తన వాళ్ళని కదలదనీ తెలుసు-చూ
ఇవేమిటి?

కృష్ణారావు మానీ తడబడ్డాడతను.
తను ఏదో అలాంటి ఏదో అనేపిన్నప్పాడు.
దలుకున్న నాటికే కొలుకున్నాడు.

"నేనెవరో... అప్పిస్తామని ఏమియం... ఈ
విషయంలోనేనా-లక్ష్యేకి న్యాయం జరగానీ
ఎందుకంటే... (చుట్టతం ఏకైక వారసుడిని
నువ్వేకావచ్చి...)"

కృష్ణారావు మొహం ఎర్రబడింది.
"మీరని..."

"ఇప్పుడంటే కాదు సుజా. కానీ రేపు ఏడు
పెళ్ళై... ఏళ్ళు పుట్టాక ఆ ఏళ్ళలో బాటు
స్వార్థం కూడా పుడుతుంది. ఈ వైరిబాంలం
మనిషికి న్యాయం చెప్పుటం మాత్రం న్యాయ
మన్నిస్తోంది. అప్పిస్తామని ఏమియం తెలుస్తే
లక్ష్యేని మాతో తీసుకుపోతాం - ఇక్కడేముందే

పుంటుంది? ఎవరున్నారని పుంటుంది-పుట్టింటి
వాళ్ళం మా బాధ్యత మాకు తెలుసు ఇంక నీ
దాద్యత మున్ను..."

కృష్ణారావు అలాగే నవ్వాడు.

"చూడండి. మీకు చెప్పడం వచ్చి కాదు,
అప్పిస్తామని ఏమియంకో? తోలు లేనట్లు
(నేమిటిమానా విషయంలోమా ఈ ఇంటి
లోటుబడి. అయ్యో - నాకు వదిలీ అంటే.

వదిలీ కన్యాయం జరిగిందనీ జరుగుతుందనీ
మీరం దుకనుకుంటున్నారా? ఆప్పుయ్య
వ్యక్తిత్వాన్ని అర్థం చేసుకుని ఆరాగించింది వదిలీ.

అయిన అడుగు బాదలో నడవటం తన ధర్మ
మునుకుంది. ఏవదిదా తన ధర్మాన్ని తను
నిర్వహించింది. అప్పుయ్య అన్యాయం చేశాడనీ-
వదిలీ అనాదై పోయిందనీ - మీ ధర్మానే వింటు
న్నాను నేను. అలా అనుకోవచ్చిన అవకాశం లేదే!

వదిలీ ఉత్తమ ఇల్లాలు. అప్పుయ్యకి తగ్గ
ఇల్లాలు. ఈ ఇంటికి గర్వంతగ్గ కోడలు.
సర్వధికారికీ కూడా. వదిలీ నాకు అత్తనని
మర్యాదగా చెప్పేస్తాను... ఇద్దరు నాకు అల్లుం
కొడుకుగా నా బాధ్యతలు నాకు తెలుసు."

లక్ష్యేని కూడా అదగాలేనే వచ్చి ఉద్దేశ్యం
కనిపెడతననే నిక్కచ్చిగా అన్నా కృష్ణారావు
ఏనాదా ఇంకనవు మూర్ఖుడగా చూడనివాళ్ళకి
అక్కరలేనని పుంది.

"అమ్మా... లక్ష్యే... నీ భవిష్యత్
మాటేమిటి?"

"నా భవిష్యత్ ఇలాగే పుంటుందని మీ
అందరికన్నా ముందే తెలుసుకున్నాను. నాకు
సామాన్యమే కాదు. కృష్ణ... నైత్య దంతటి
మనో బుద్ధులు. వంశం నిలవాలనీ - ధర్మం
తప్పకూడదనీ, అయిన ఇష్టంతో (నేమియం
లేకుండానే ఒక విధంగానే పెట్టవలెను. ఆ
విషయం నిక్కయకా తెలిసింది నాకు. చూ
బాధపడలేదు..."

చూ బాధపడలేదు న్యాయమే. ఉప్పువడ్డూ
అయ్యు అలాగే చూశాడు. ఇప్పుడూ లేకన్న
భావన నాకు కలగుతుంటు... అయిన తిరిగి
ఈ ఇంటినే పాలించే కట్టెని దారలాంటి
అభ్యుత్థంతో... అయిన సమాచార వోవో-
ఈ కృష్ణనిగ్రహణేనే అయ్యు మానుకు
బ్రతుకుతాను..."

కృష్ణారావు కల్పికి ఏటివారే మెరిసింది.
వదిలీ నదికొత్త వ్యక్తిత్వం తో
కన్యస్తోంది.

"కృష్ణ... నా కోడుకుంటుంటే కాదు. అవిద
నా అల్లి. ఇక్కడుండటమే నాకు షేమం.
గెరవం."

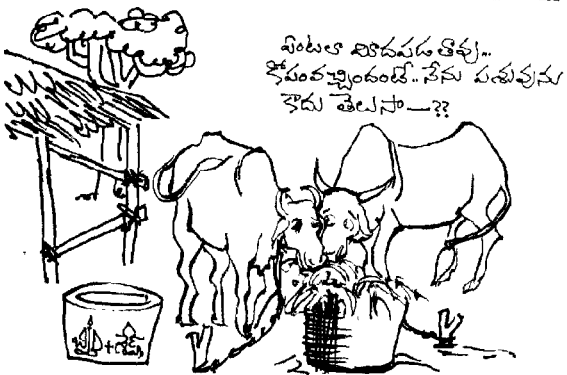
మళ్ళా వోరెత్తలేదు వాళ్ళు.

* * *

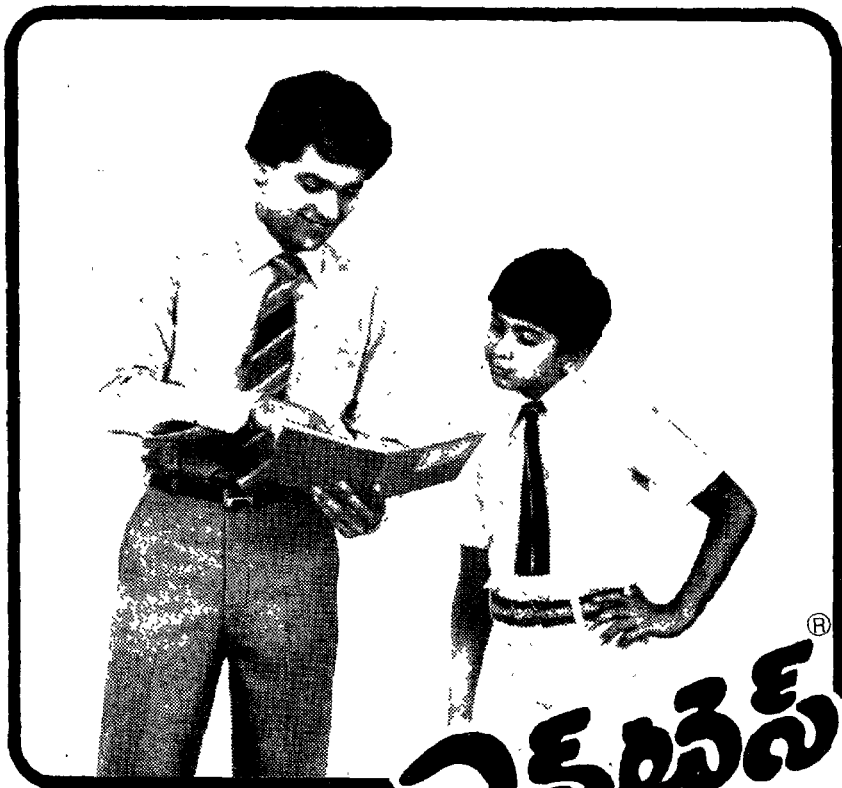
"కృష్ణ..."

"అమ్మా..."

18 అంధ్రప్రదేశ్ 18-3-84

షర్టింగులు: పాలియెస్టర్,
పాలియెస్టర్ బ్లెండ్ మరియు కాటన్

మంచి అభిరుచి.
తగిన ధరలు.

ఎస్టేట్®

న్యూషనల్
టెక్స్టైల్
కార్పొరేషన్

(తమిళనాడు మరియు
పాండిచేరి) లో
భారత సర్కారుకు ఒక ఉద్యోగ
సంస్థ.

10/64 సోమసుందరం మిల్స్ రోడ్డు, కొయమత్తూరు-641009

ఇంటెండింగ్ ఏజెంట్లు : ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాజాజీ టెక్స్టైల్ ఏజెన్సీస్, 3-4-384, బొద్వోజ్ బజారు, ఏకంర్రాజు-500 908 (ఏ.పి.) సంగం టెక్స్టైల్స్
ఏజెన్సీస్, 280, మెదక్ ఆంధ్రప్రదేశ్, డి.వి. రోడ్డు, కొయమత్తూరు-541 002. ఆర్.పి. డిస్ట్రిబ్యూటర్స్, 3-4-384, బొద్వోజ్ బజారు, ఏకంర్రాజు-500 008 (ఏ.పి.).

MCA/NTC/87 TEL

నిర్మలంగా చూడకు తల్లివంక.
తడవించింది.

"చెప్పవూ..."

ప్రకాశంకా పుస్తక కొడుకుని చూడగానే
కండంక దైత్యం వచ్చిందాడె.

"చూడు బాబూ... ఆ అప్పన్నయో ...
దుర్బలమైన... ఎన్ను కంటితో చూడమంటే
నవ్వువల్ల కట్టికాయారు మీ నవ్వుగారు
మిగిలిన మీ యర్ధస్థి నెట్టుకుని అప్పనర్థాన్ని
గుండెకో పెట్టెకుని .. ఇంతకాలం .. రిలీజాను...
ఎందుకు ? ఎవర్ని చూసుకుని ? మీ కోసం
కదూ..."

అప్పి తనగా పెంపి కంటికి రెప్పలా
కాచుకోవిన తల్లిని 'కాదు' అనిగల ప్రియత
లేదు కృష్ణారావులే.

కానీ అతి విచిత్రంగా... అతి సామాన్యంగా
రాల్లా... అందర్నా మూగ్గానే తల్లి మాటలు
'కాదు' అనడం అప్పన్నయి. కానీ... తల్లి
పూర్వం అప్పికి అతిమైంది. పరవాలా
నాటుకున్న పొంపూయాన్ని పేదించాలి.
పూర్వము పారట్లో విషయం తీర్చుకున్నాను
దైవాన్ని కూడా దూరం చేసుకోగలదు. కన్నులీది
చెయ్యలేదని లేదు. కడపు మంటకు అక్కడని
మాటంటూ పుండమ-అందుకే తల్లి వ్యక్తిత్వం
విచిత్రంగా అప్పిమైంది అప్పనర్థమే.

అ వ్యక్తిత్వం వెనకే పుస్తక అపల వ్యక్తిని అర్థం
చేసుకోగలదు కనుక- ఆ చాదుకు చూడ అర్థం
చేసుకోగలగి ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

"... కృష్ణమన కర్మ చెయ్యమన్నాడు
కానీ - చనవల్సిని బాధపెట్టి వాళ్ళి ఇల్లికి
వదిలి పెట్టమని చెప్పాడ కృష్ణ..."

"నవ్వేం చెయ్యమంటూ చెప్పవూ..."
అదే ప్రకాశంతో అడుగుతున్నా కర్మ

అలోచనగా ఎవో చూస్తున్నాను.
"చెప్పడూ అడిగే మాటే -- పెళ్ళి చేసుకో
మని..."

తనాది దైత్యంగానే కొడుకు వంక
చూసిందాడె.
"మనంకొ పెళ్ళిళ్ళు అప్పుడేవచ్చా..."
కాలంతో సాదించిన బాధ కలిగిందా
విడక.

"ఎందుకంటున్నారా ?"
"ఇందుకో నీకు తెలియని దం టూ
విముడవూ..."

"తెలియకపోయినా కాదురా ఇంకా నా
ప్రకటనం. ఆ కృష్ణ భక్తి మనం ట్లోనే
విందుకొనగా రావాలి ? అప్పిపుంక కన్నులుతోనే
మనం కాపులం చెయ్యాలి ? ఎంత నిర్దిష్టమే
కై నా తేలిమీద ఆశ పుంటుంది. అదేమన
కుండవారదా కృష్ణా... మనమే సా పం
చేకామూ... ఈ సైతాన్యం - కప్పిల్లూపు
మనంకొ మిగిలాయా..."

క ర్మ యోగి

కుర్మ కుర్మ విడుదలైంది తల్లి.

కృష్ణారావు మండంగా వచ్చాడు.

"కృష్ణ భక్తిని ఉగ్రసారితో చూపించింది
మనకేవలము. అందర్నా అన్ని పుస్తకాలూ
పదనవిష్టకుండా కృష్ణ తర్వానే విష్టకుండా
మాతేత దివిసేదామని. అర్థాన్నిక తర్వాన్ని
మాతో (వేళ్ళ) నాలుకుతమ విధంగా చేసింది
మనకే. నాన్నగారు నవ్వనింది వెళ్ళినయ్యాక
మనకే బాధపడింది కన్నాళ్ళు. కానీ అప్పంటూ
లేని పరమ పదానికి దాని వెలుగున్న మనకే
దాపుదని మనకే అందర్నా గర్వంగా చెప్పుకోలేదా ?
మీలాంటి బట్టలకి పుట్టిన మేము భిన్నంగా
పుంటామని ఎలా అనుకున్నామన్నా ?..."

అమ్మ కప్పిల్లు చూడలేక తల దించు
మన్నాడు కృష్ణారావు.
"నీ బాధ అర్థం చేసుకోవడమన్నా. కానీ
నా బాధమకూడా అర్థం చేసుకోవడమన్నాను.

ఆ మ్మ

దేవకీ నందమదై నా
జానకీ నల్లమదై నా
అమ్మ గుండెపై ఆడుకున్నవాళ్ళే
ఆ ప్రత్యక్ష దైవం పాతిల్లితో
అమ్మ విరుచుకున్నాళ్ళే
అందుకే అగమ్యం -
అమ్మకి అమ్మ అర్థమని !!

— అడవారి

గమనించని కృష్ణారావు ఇంకా చెప్పుకు
చూచినప్పుడు.

"బాబూ... ఎటువంటి సమయంలో ఏం
మూగ్గాడారీ ? ఇటువంటి సమయంలో ఏం
మూగ్గాడుకున్నావు మనకే..."

పదిన మందలెంపు విషయమిది.
అయోమయంగా చూడాడు.
అమ్మ పుస్తక తప్పింపుంది.
పదిన... పదిన వాళ్ళో అల్లగారు...
కన్నతల్లి వాళ్ళో పసిపాతలా కన్నుపెట్టింది. పతే
విస్మయకగాకాదు.

ఆ నిశ్చింతమ కల్పింపారిన బాధక తన
మీదవుంది.
తనమీదే పుండా ?
దగ్గరగా రోగ్గయ అనితాయాడు.
పదిన చూపుతో తనకా అధికారం లేదని
నితేనే అర్థక కన్నుపెట్టింది.
తనకా అర్థం లేదని చెప్పే అధికారమూ
కన్నుపెట్టింది.

"కృష్ణ... మీ అప్పుయ్య బలవంతం వల్లే
విచారం చేసుకున్నాడు. కన్నతల్లిని బాధ
పెట్టలేదని బలవీరిత వల్లే. విచారం చేసు
కున్నాడు. నిజమే. కానీ ఆ విషయాన్ని అర్థయ్య
దగ్గర చేసేసిన సమయం ఇదా ? ఆనాడు ఆ
విషయాన్ని (పన్నెండువలెన అనవలం పుండా ?
అదిగ బలవంతంవల్లే - నా బీదరిని వానమై
పోయిందపు బావ అనిదేమిదు కృష్ణించారీ ?
అనలే గర్భిణీకంటే కుటుంబితకున్న అనిద
కానీవలెందం వారూ, మామూలు లేకపోయినా -
రత్నాలంటే మీ ఇద్దరూ పున్నాడు. మీ ఇద్దరి
వల్ల... మీలాంటి ప్రయోజనకర - మీలాంటి
దైవభక్తులే - మీలాంటి ఉత్తములే - మళ్ళా
ఈ ఇంట్లో పుట్టారీ... అదే అనిద తనన.
అదే అనిద అనేదన... అందుకే అన్ని సరిది
సామాన్యరాల్లా మీ ముందుకువచ్చాకాదు.
అమ్మ కర్మలో నిశ్చయ మేరకాయు.

"కృష్ణ... మనకే మీ అప్పుయ్య స్థాయికి
చెక్కెనాడు... అందుకే చెప్పన్నా... ఆయన
మనకే తని మనకే రావలెయ్యారు... మనకే
చెప్పే... అనిదకు విగతిన ఆశ మనకే, ఆ
అనాయకులారీ కోరిక తీర్చినంత మాత్రాన
నీ చేసుకోకే కేవలం ముందా ? మనకే వలం
పట్టించుకున్న 'గోత' కర్మయోగాని కన్నుల
కుందావలెందం దుర్బుద్ధుండా."

కేళిన పిల్ల పరిచయంపెట్టింది.
పదిననే అవార్కా... మామూ పుండి
పోయాడు.

చాలాకాలం తరువాత పదిన మూగ్గాడింది.
పదిన మూగ్గాడింది...
"కానీ ఏమని ???"
తనకే తనకే గొణుకున్నాడు కృష్ణారావు.

(ఇంతా పుండి)

ఎన్. పి. ఎన్. - శాకివార

అబ్బబ్బ! ఈ పద్య ప్రకృతి శిల్పక నాకు మరలమైన దాని కొట్టెమోంది - మేము-నల్ల-పరిచా-ప్రాసానికి ఏలా పునా మీరు జవాబులు ఏలా యివ్వగలగున్నారు? కొంచెం సామాజిక స్పృహ కల్గిన ప్రక్కటి సమాధానాలు యివ్వండిమని నా సలహా.

★ సలహాకేం? ఎవరేనా యివ్వవచ్చు. అట్లాంటి స్పృహ పున్న ప్రక్క ఎందుకు వేయలేదు మీరు? బోడ కొట్టాంటే - సహజ యితర విషయాలన్నాయే - చదువు కుండువా! ప్రాస విషయం ఒకటి అయినా రాసినాళ్లు వేయ వేయ. అది మీరు గ్రహించలేక పోవడం-నిజంగా సామాజిక స్పృహ లేకపోవడంగా నేను భావిస్తాను! మీరేనే ఆ స్పృహ మీ చుట్టూ పున్నవారి పట్ల మీరు తలదాచుకున్నారా? లేక-నై అందరి పాదపు- బెన్స్ గ్రాడ్ జనాభాతో-సామాజిక స్పృహ కల్గిన ప్రక్కలా? ఇదొక్కటే పాడికి, అల్లకల్లానైంటో పెంపి. పట్లా ఉన్న పాడిని ఊహించి దీనిపూర్వ జాడ్యం ప్రవేశిస్తుంది. అందుకే-అదే పట్లపై అడుగు తారు. మేము అది తప్పకుండాంటేము. తెలిసి తేలుతు (నడకలపైనే ఊకంపుడు ప్రక్కంటే మేము -పట్లంయికొను ఊకంపందే మీ ఉలిత సలహా పాలించలేకపోతున్నందుకు. అయిన వారికి ఉత్తరం ముక్క-రాయదానికి బద్ధకించే మనం -ప్రజాసేవకి పనికివచ్చుకుని తాయాంటే రాక్షసయ సహించింది - పెచ్చుకోవాలి. మీరూ కాస్త 'ఇకలా' భృష్యిని మనిషికి మల్లించండి-అప్పుడు -నా భృష్యం అర్థం అవుతుంది.

తె. వి. ఎన్. - అనకాపల్లి

మీ పాద్యుడిగురుడు పూలు ఏ ఏ మా గా తిమ్మనాదని విన్నాను. ఎంతసరకు నిజం?

★ నిజమే.

అర్. ఎన్. అర్. - మాచర్ల

అంచం తినే పండికొక్కండు ఏ దోసకో పట్టారి?

★ అంచం యిప్పుడు తెలిసినాళ్ళ కద - వారిని పట్లకల్లినా, పని చేయించుకోకల్లినా?

హెచ్. తె. పి. - విజయనగరం

కవి పండితుడు కాకేడు - పండితుడు కవి కాకేడు. అని కొందరంటారు. ఎందుకు?

★ తిలగరేయియోపేయా జన్మకుంటుంది -కొందరికి, ఇందుకే అలా అంటారు.

తె. డి. ఓ. - మచిలీపట్నం

అడవాళ్లు పొట్టు పెట్టే మేముకులు గ్నాడు. కాని మగాళ్లు అడ వే మ గ ర ణ కేయంబుకు?

★ వాళ్లు కవి నవ్వులు!

పి. యు. ఎమ్. - విశాఖపట్నం

పురుషులు అడిగే ప్రతి ప్రశ్నకు జవాబులో దెప్పిపొడుస్తూనే వుంటారు. అంటే స్త్రీలంతా అంత మంచి వారని చెబుకుమని ముచ్చాగిస్తున్నారు. మీకో ఈ పొట్లయాలిలో సాక్షిని వచ్చాకో చెప్తే - అప్పటి నుండి మేము ముచ్చాల్ని ముచ్చాల్నిగిగా అభిమానిస్తాను. ఏమంటారు?

★ నీ అభిమానం నాకొకటి!

డి. సిహెచ్. - అత్తిరి

పెళ్ళి చేసుకోకపోవడం ఏ ఏ కి త నం అవుతుంది?

★ కాదు, కాని పెళ్ళి వద్దనే అడ్డదాపు తొక్కడం-అప్పువుతుంది. స్త్రీ మతం కావాలి - పెళ్ళి రాక్షస అడ్డు అనుకోవడం - పొరపాలు దొరికే అప్పుతుంది

స్వర్ణలత - పొమ్మూరు

రాసుకున్నారా, పిడియో చిత్రములపై మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?

★ అది గొప్పవాళ్ళకి కొత్త సరదా. ఉన్నవారికి అని స్టేట్స్ వెంటర్స్ సామాన్యుడి కిలాంటివి అందుబాటులోనూ వుండవు. అతనికా సరదాలూ వుండవు. అటువంటి వారిని మళ్ళీ పెట్టి ఇబ్బతు చేసుకోవద్దామని - అరికట్టాలి.

జి.ఎన్. - అలూరు

ప్రతి కవి, కవీయిత్ర ఒక నాయకమన వర్ణించేటప్పుడు మూలం చంద్రగిరి అని కల్ప కలువలేకుంటే పొగుడుతూనే వుంటారు. ప్రతి స్త్రీ కవులు వెర్రింటే విరంగుగానే వుంటుంది? ఎన్నడొకటిగా వుంటారు. అలాంటిప్పుడు కవితలెందుకీ అబ్బుతారు? చెప్పండి. ఉదాహరణకు మీ ఇతర గారిని తినుకుని మరీ చెప్పండి.

★ ఇంకా చంద్రగిరి అనేవరకుంటూ రయ్య స్వామి - చంద్రగిరిమీద మనిషి పాద ముద్ద ప్రక్క కుంటా. కాకినాడ కాకినాడ వున్నట్టు ఎవరి నాయక వారితో కన్నెస్తే పిడిపోయింది చెప్ప? ఇక మావారా? మీలవొక్క. చిరుగాలిని చంద్రగిరికి తెల్లించారు! స్త్రీగా ఆ జీవా ప్రేమిని(!) నై నా బొగ్గ గొంగరి పురుగుతో పోల్చి "జీవిత పుత్రమేదీ గూడు కలుపుకు" - రూపాంతరం చెందనున్నట్టు వ్రాసేంక! ఈ పద్యకాలంలో ఏకైకా కొత్త ప్రేమిని గురించి రాసినట్టు లేదు!!

ఎన్. ఎన్. అర్. - ఖంగోలు

కలంలో కలకాలం ఏదో నవ కో కం సృష్టిద్దామనే యువకులకు మీ సలహా ఏమిటి? ★ కలం కొలులు - పేకపడల్లాంటివే, శ్రమ దడగొ నమ్మక పాటిని గురించి రాయండి. కాని అది లేకన్నా మార్చేస్తేయని అనకండి...

ఎం. అర్. - ఉరవకొండ

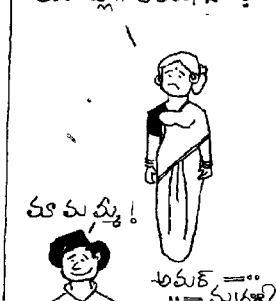
కలం స్పృహంవల్ల మనిషి విశాల భృక్ష్యం అలవడుతుందని నా అభిప్రాయం.

★ చుట్టూరా ఉన్న మ మ మ అ తో మార్లాడే పెంచుకోలేని భృక్ష్యం - ముక్కు మూలం తెలియనివాడికి రాస్తే ముందుండాలా? నాకు లేదా నమ్మకం. ★

1. బయో! మీ అమ్మగారుగారెక్క?

2. మరింటా... ఎవరుగారుగారెక్క?

ఎదురుగాలి

కంఘు వంఠ ప్రకటనానింధూరి

సంధ్య వచ్చింది. చల్లగాలి వచ్చింది. నవకు
గుళ్ళు చేరాయి. అలమందలు ఇళ్ళకు
మళ్ళాయి.

కానీ... మధుమాదన్ మౌనం యింకా
రాదేమి.

సంధ్య దీపం వెలిగింది గూలలో పెట్టింది
చంద్రావతి. పిరి గుమ్మం వరకు వచ్చి తొంగి
చూసింది. ఆమె చూపు అవినవల మేలా
మధుమాదన్ జాడలేదు.

"అమ్మామీ ఆమరా! పొద్దుపొద్దుపువ్వు
వెళ్ళినవాడు పొద్దు వారి పోతున్నా అంటు
లేడేమిట?"

చంద్రావతి గొంతులో భయముంది
ముఖంలో ఆదుర్దా వుంది.

"పెన్నెళ్ళై ఆత్మయ్యో మీరు మరీ
కంగారు పడిపోతుంటారు" పెరల్ గొంధి
వివేచింది. అమరేశ్వరి స్వరం.

"కంగారు కాక మరేమిట? పిల్లవాడే
జాడే లేకుంటేనా? అయినా నేను చెబుతున్నా
వున్నాను... ఆప్రాయకీ అలమలు ఎదురొచ్చిందే
...వాడొక్క వెళ్ళి వెళ్ళక అది. పిండాట ఒక్కరైతేనా?
ఆ కప్పిగారు ఎదురొచ్చిందంటే ఖచ్చితంగా ఏదో
ఒక కీడు జరిగి తిరుగుతుంది." చంద్రావతి కిరం
ఘనమంటోంది.

రెండేళ్ళ పానకు స్నానం చేయింది చల్ల
తుడుచు స్నానం అమరేశ్వరి ఉలిక్కిపడింది. "అలాగ
అరుస్తూనే ఉంటే? అలమలు ఇల్లూ ప్రక్కనే అని
మర్చిపోతే ఎలాగ? ఏమో వింగుడు."

"ఏమిటి, పిండాట వాడేం భయమా?
తెలిగిపోయిపోయేనా? ఈ ఏంలా తలుపు
దాని తలుపు మంచి కాదు." చంద్రావతి
స్వయం యింకా పెంచింది.

"తెలిగిపోయే మెలమేమిట అని కాదంటే.
పిండాట బాధపడుతుంది ఆమెమరగా ఎదుటి
మనిషి మనసు నొప్పించటం లేదు." అమర
పిల్ల ముఖం పొదుచుక్క పెడుతూ అంది.

"తప్పిస్తాయి ముప్పు పెచ్చెక్కేమిట...
గుడ్డపచ్చి పిల్లను తెచ్చిందినట్లు. దానికేం
గాని పిల్ల బుగ్గన అగు చుక్కపెట్టి. నా తల్లి
వాస్తూలా పుండుకుని పూరినాళ్ళ కళ్ళు కుట్టి
పోతున్నాయి. అప్పుడు కడే చంటి?"
చంద్రావతి పాప మృగలు పుటే ముట్టడింది.

"ఈ పెద్దవాళ్ళ వాడంతో ప్రాణం

పోతోంది బాబూ." అమర నవగుడు చంద్రావతి
చెనెన పడలే పడింది.

"అబ్బ... మీ కుర్రకాదు తిరుగుబాటుతో
మా ప్రాణాలు పోనట్లుగా? ఆప్రాయం రాదేమి
పొద్దు బుగ్గంది అలాడుతున్నాను. ఎవరికైనా
పీడుతుట్టినట్లు వుందా?"

చంద్రావతి మాటలకు మనసు విచ్చిన్న
మంది అమరకు. "ఆ దిగులుతో మధ్యాహ్నం
నంది పిల్లగా లోతనం కూడా తెచ్చుకుంది తను.
అదిగ మౌనం సుమ్మగా లోనేనే మళ్ళీ మూడు
గంటలకు పావుకేరీ ఉన్నా కంచులోలా కాస్త
జాచేమీ ఆత్మమీద కొంచెం దుర్యమిదన్నట్లు
అంటేమీనీ, తనమా తిడుతూ కూర్చుంది.
ఇదెక్కడి న్యాయం?"

అమరకు చల్ల మండిపోయింది. ఆత్మవంక
చువచుకుంటూ చూసి ఏదో అనబోతుంటే
గుమ్మంలో అలికయింది. ఆత్మతగా తలెత్తి
చూసింది. మధుమాదన్ కాలికీ విన్న కేంజేతో
కుంటుంటూ వచ్చి నిరసంగా మండ్రి మీద వారి
పోతుడు

అరెట్టుచూస్తూనే చంద్రావతి గుండె
గలిబునుంది. "ఇదేమిటా నాయనా? ఈ
కట్టెమిటి... ఈ అవతారమేమిటి?" అబల
రాదుతూ అడిగింది

అతను చెప్పబోయేది పిండాటికి అమర
అల్లంగా చూస్తోంది. ఆమె కళ్ళలో అప్పడే
నీటిపాత అయిపోతుంటోంది

"అమరా! కాస్త మంచివిల్లివున్న" అతను
అనటంగా మధుమ రాచుకున్నాడు. అమర ఒక్క
అంటో వెళ్ళి చెయిందిగా పిల్లని చెప్పింది.
అతను పిల్ల గుట్టలా రాగేసి చెండు విమ్మనాగి
తల్లిదండ్రుల తిరిగి అన్నాడు. "విన్న యాక్సిడెంట్
అయిందే. రిక్తావృత్తం కాబోతున్నా వెళ్ళింది."

"అయ్యో... అయ్యో... వాడి పోతో
మట్టిడ. ఎంతవని చేకాడ...దుర్మార్గుడు!"
చంద్రావతి కొడుకు కాలు పట్టి చూస్తూ
రిక్తావాద్య తిట్టసాగింది.

"మీరకు నిర్లక్ష్యంగా రోడ్డుమీద ఎందుకు
నడుస్తారు? బాగోతగా వెళ్ళకూడదు!"
అమర కాస్త దిరాగా అన్నది.

"త్రాగత్రకానీ వెలుతున్నా. రిక్తావేదన
లాగన్నట్లున్నాడు. మందావనా చూడకుండా
పోతున్నాడు."

"వేదన మీమా కోనమని మీరా నల్లం
వెలతాయి. వచ్చేవరకు ప్రాణం కడబట్టి పోతు

ంటుంది. ఏముంటాయి ఆ సినిమాల్లో... మన
పొలాంబునా అందమైన సీమంటాయి? ఆ
పునా... యింతకీ దాక్షిణ్యమన్నా? "

అమర బండేకీ వతి చూస్తూ అన్నది.

"చాలా విన్న దెబ్బ అమరా. దాక్షిణ్య
ఇంతెక్కువైతే లేదంటే కేరళ. పిండాటిక.
స్నిహానికి పిల్లపట్టు." లేద యిండు భుజంమీద
నేనుకుని వెంటనే వచ్చి వెళ్ళాడు.

"నీమీ ఆమరా! ఇప్పటికైనా తెలిసిందా!
అంటేమీ ముఖం పిండాటి. దానంత ఆనకకున్న
ముంద ఇంకానే లేదు" చంద్రావతి అమరను
సరాయిగా చూసింది.

అమర ఆత్మవంక నిరసనగా చూసి భర్త
వెనకాలే పడింది. బానిసో లేద నేనుంటే
గోడ మీద గా నలకరించింది అంటేమీ.

"ఏమేమోయింది అమరేశ్వరి! మీ అయినోంటి
కాలికీ కట్టెలో వచ్చాడు. ఏమిటి విషయం?"

"కాలిమీదగా రిక్తా పోయిందింటి."

"అయ్యోనామా! ఎంతవని జరిగింది."

అంటేమీ కళ్ళలో పుష్పంగా కప్పించింది ఏదో
బాద

ఆ కళ్ళలోకి చూస్తున్న అమరకు గుండె
కలుపునుంది. "పిల్లదానా! ఎందుకలాగ
బాధపడతా? ఇది జరిగింది మున్నెముక
రానంద వెళ్ళనే అది మా ఆత్మగారి ఉవాస. ఈ
నీలావనింద పిండా నీ గుండె బుగ్గనువదా?"
మౌనంగా అమరను పిచ్చిబుగ్గగా నిల్పారైంది
లవరేశ్వరి.

* * *
పెండిన్స్కోరీ తలబుడ కలిపి చంటిపానకు
తిన్నెనాంది అమర. చంద్రావతి రావమీద
కూర్చుని వతులు చేతుకుంటోంది

"ఏం చేస్తున్నావు చంద్రావతిమ్మా"

అంటేమీ వచ్చింది.

"ఏమటా! అంటేమా? రామ్మారా
కూర్చు." ఆత్మయిండు నచ్చింది చంద్రావతి.

"అబ్బ! ఎందుటా మండిపోతున్నాయి"

అంటేమీ పిండాటి ముందుకుంటూ అంది.

"అమరా! అంటేమీకానికి వినకక్కర
యివున్న." కడలికి పువ్వుయింది అంటేమీతో

లోకాభిరామయిందో పడింది.

అమరేశ్వరి గడమీద కూర్చుని చంటి
తల్లికి గోరుమధులు పెడుతుంది. పాప వద్దని
మారాల చేస్తోంది.

"చూడు... ముప్పు బుప్పు తినుకుంటే ఆమె
పట్టు తుకుంటుంది సిమ్మ! అంటేమీ అమర అంటేమీ
నలక చేలుపెట్టి చూపుతూ.

"అప్పోయేమీ చంటిగా... సిమ్మ పట్టు
కలలా...ఊ...బుద్ధిగా బుచ్చుకోమి." అంటేమీ
కళ్ళలో కెరిగిపోతుంది.

చంటిపాన భయపడతూ అంటేమీ నలక
రిక్కురిక్కున చూస్తూ అప్పుం రిపేసింది. ఆ
పిల్ల రిపేసరకు అంటేమీ కెరిగిపోనే వుంది.

అమర నవ్వడంబూ తాళి అయిన గడ్డను
 పాము తీసుకుని పోవోకే వెళ్ళింది.
 మిరియాన్నే కబుర్లాడి అలమేలు తెల్ల
 పోయింది. మంచం మీద నడుమువార్చిన అమర
 దగ్గరకు రిచ్చిన పచ్చింది కంఠావధి.

"ఏ కనియ బుద్ధి అదీ! అవురా ?"
 వంశావధి అనియోగానికి అమర అరిచిపడింది.
 "మీ... చంటిదొక్కడ ? కానిప్పు మీరెవ
 కాదులూ, ఉప్పున్నా. మూర్ఖో చెక్కు
 వెంట్రుకబుద్ధిమేరగా మాను." వంశావధి
 పొడవుచీక అంటోంది.

అమరకు ముసక అడ్డుపైంది అత్తగారి
 కోపనికారణం.

"మీరీ మరీ వాడన్నం. చంటి నిద్ర
 పోతోంది. నెడుకోవద్దండి." అంది అలమేలునగా.
 "కాదుమయ్యో. ఆ పిల్లకు ఆ స్థం

పెరుతున్నంతేనా? ఆ అలమేలుకు పిడిగుచ్చ
 పడిపోయానుమక. చనిపిల్లకు ఎంత దిమ్మ
 తగిలించో. దాచెమరుగా పెట్టిపండుకు నిప్పులు
 కోవార "

అమర పగలు మాటాడుకుంటా లేచి చంటి
 పాము నిండుటి పక్కో మేముంది. మధ్యలో
 నిద్ర పడినందుకు నిరసనగా చంటి తల్లి
 అడుక్కొక్కరాగం అలంపించింది. వంశావధి
 ఎడంతేలి గుప్పటతో ముసకాయలూ, ఉప్పున్న
 వెంట్రుకలూ లిగించి కట్టుకుని "ఇదుగుర్చిమ్మ
 ...పాడుగుర్చిమ్మ ... ఇంటిచ్చిమ్మ ... పిరితో
 దుప్పి ... అన్నదివల్లం దుప్పి ... చీవా ..."
 అంటూ సానుటూ చేయి రిచ్చుకుంటే
 అమరకు నవ్వులేరు.

అమరకు పాము బుక్కెస్తుంటే
 అమరకు అలమేలే గుర్తుపట్టింది. "ఎంత

నివ్వమ్మల్లెనా చంటిదిక్కం అచ్చానికి అత పద
 తా? చంటి బుచ్చెలివాంకేనా అమ
 బూదాడరా నేలంటి. ఓ ంటిపాము మూరి
 ఆడించండి. ఏ... తన అత్తగారి మనసంత
 నలుకులెమ్మంది !" అమర చివరకు
 మాకుంది అత్తగారి వైపు.

అది గమనించిన వంశావధి కేదాంతలా
 పద్య అచ్చు "మీకు తెలిదే అమరా. మీకు రకాబుకే
 చూ పెద్దవాళ్ళ మాటల్ని చాటిస్తా అనాకే
 కచ్చిస్తాయి. చూ కచ్చి తు అచ్చి పెచ్చివనే
 అచ్చిస్తాయి. ఈ నమ్మకాలు తనాటివి కావు.
 జీవితానుభవాల్ని కాచి చదివిన మన స్మృతిలు
 నువ్వు పెల్లగు. మనం అంత తెల్లగా వాటిని
 జీవితమొకటాదు. ఇంతెందుకు ... నువ్వీ చీర
 కట్టుతుని మళ్ళిస్తాయి పెట్టుతుని అలమేలు
 ఇంటికి వెళ్ళరా. చాటులలాంటి నీకు తెలుస్తూ

రాకుంటే నవ్వుడుగు. అంటేనే కాదు ... చాలా మంది కళ్ళు మండి వచ్చి."

"అంటేయి యింటికెంతో తల వోస్తే ముందోరేదోగని ... మీ మాటలు వింటుంటే మృత్యుం అయిపోతే తలవోస్తే వస్తోంది నాకు." పెదవరసగా అని మనం మీద బొక్క పడుతుంది.

"అనుభవమే తేగాని అర్థంకాదు నిలాలంటి వాళ్ళకు" చంద్రావతి నెనుకుంటూ భగవద్గీత పుచ్చుకుని అక్కర్లుంది వెళ్ళిపోయింది.

ఆ రాత్రి చంటిది ససేమిరా అప్పుం ముట్ట లేదు. ఆఖరికి మధుమాదన్ కూడా పాపను బుజ్జగింది, బెదిరించి చూశాడు. లాంఛం లేకపోయింది.

"చూశావుంటే అమరా ? ఛాపుట్ కై నా అర్థమైందా దివ్య ప్రభావం" చంద్రావతి విజయగర్వంతో చూసింది.

అమరకు కూడా ఒక్కక్షణం అప్పనేమో అనిపించింది. మళ్ళీ వెంటనే "ఏ... తనేమిటి ఇలాగ అయిపోతోంది !" అనుకుంది.

"దివ్యమిటే నీ ముఖం. దానికి ఒంటర్లో బాగున్నట్టు లేదు." మధుమాదన్ పాప ఒళ్ళు నట్టుకు చూశాడు.

"చచ్చగా వుందా ?" అబద్ధంగా అడిగింది అమర.

"వ్వ...లేదు. మరి ఎందుకు తిన్నేదన్నా!" "ఏమోపాకే ... పాలు కూడా తాగలేదు."

అమర దిగాలుగా అంది.

"ఇక నోళ్ళు మూసుకుని కాస్త ఉన్నా... మరణకాదు..." చంద్రావతి మాట ముగించే రోసతో అమర అందుకుంది "ఇదిగోదత్తయ్యా! రోగానికి మందు వెయ్యాలిగాని ఇలాగే మరణ కాదులా, ఉన్నా ఒకరోసుంటుంటూకూర్చుంటే లాభంలేదు. ఈరోజు దానికి ఆకల్లేదు...తిన్నేదు అంతే. ఆ అంటేయి ఏం పాపం చేసుకుందోగాని మీ నోట్స్ ముచ్చగించాలా నానిపోతోంది. చ...చ...తేటిమనిషిని నట్టుకుని మరి అంతలా

ఎదురుగాలి

అ వ మా నం చెయ్యగూడదు. ఏమంటే ఆ అంటేయి ముఖంలో ... మీకూ నాకూ వున్నట్లే ...రెండు కళ్ళూ, ఒక ముక్కూ, నోరు వుంది. అంటే...మరింతే ఏమీతం లేదు."

అమరకు అవేం క్షులు తెంపకుంది. చంద్రావతి ముఖం చెప్పిపోయింది.

"అమరా ! ఊహిక". పెద్దవాళ్ళ మాటలు మరి అంతలా తీసెయ్యకూడదు. ఎవరెచూపు ఎలాంటిదో ఎదురుచూపుందా ?" మధుమాదన్ తల్లికి సపోర్ట్ ఇచ్చాడు.

"మగవారై వుండి మీరు కూడా అలా గంటాడేమింటి ? అదవాళ్ళ కలుర్లు ... అమృతకృం నిమిత్తా సమర్థమైవారా ?" అమర ఏకీకంగా చూసిదత్తమ్మ.

"బాబోయ్... వాకెందుకోచ్చిన గడవలు ! ముందు నాకు లోజనం వడ్డించు. నా మానాన నేమే తినిపోతాయి." మధుమాదన్ భయపడు తున్నట్టు చేతులు జోడించాడు.

"చంటి చొక్కాని చెక్కిపోతోందంటే" విడుదలవుతున్న పాప వంక కాళిగా చూస్తూ అంది అచిత్రేఖరి.

"అప్పుడు అమరా. నేమో గమనించాను" మధుమాదన్ పాప నల్ల బిమరాడు.

ముద్దుగా బొడ్డుగా రబ్బరు బొమ్మ లాగుంటే పాప నవ్వుగా అయిపోయింది. ఏమో యాదోస్తోలా విగమిలాడే బుగ్గలు తమంపాకులా లు లు పోయాయి. పాటగానే చెక్కిళ్ళు పిరిపోయాయి. కళ్ళతో కల తగ్గిపోయింది.

"డాక్టర్ డగ్లర్ కు తీసికెల్లామండి. అంటేయిగాని కూడా అదే అన్నాడు.

"అంటేయి చేసిన నిర్వాకమంతా ఆ ముందరే. దాని దివ్యకొట్టే నా తల్లి యలాగైపోయింది." చంద్రావతి అందుకుంది.

అమర చురుక్కున అమె వంక చూసింది

"పోనీ అదే విజయమన్నా మీరు రోజూ గుప్పెడు మరణకాదులు పీడిపాలు చేస్తున్నాడు కదా ! ఆ దివ్యమిటే తొలిపోకూడదా ?"

"ఎలాపోతుంటే ? దాని కళ్ళు అలాంటివే కావు. దాని కళ్ళలో కొరిపిమంటలున్నాయి. అమ్మా ఇది సామాన్యమైన న దివ్య కాదు."

"ఇకదాళ్ళ పూకుంటే. వెంటనే నవ్వులా రెవరైతా." అమర ఆ మాటలని భరవంక తిరిగి అంది "మూడంటి. రేపు ఉదయం పాపను నట్టుం తీసికెళ్తాం. ఉన్నేషిస్తేనే బుడికెట్టు లేదు, నాకేమిటో ఇయంగా వుంది. ఆ రానురాజుగాని మనుషులు కూడా ఈ మధ్య ఇలాగే తిండి తిన్ను మూసేసి చెక్కిపోతున్నట్టు దాక్కికిచూసిస్తే "తెల్లకామెట్టు" అనిపెట్టారు. పిల్ల నకారంలో కమక్కోక అవి ముదిరిపోయి ఆ పిల్ల చచ్చిపోయింది - అంటేయిగాని చెప్పి నేషియం."

"ఆ ఆ ఆ మేలు వోరువెద. అవేం చూయారా మాటలు !" చంద్రావతి దురుసుగా అన్నది.

"ముందు బొగ్గకల్లనోం అవిద నంబో అయిస్తే అమరా యాదురా మోటువులాయో" చూడండి... ఈ గొడవరా ఏందుకు ? రేపు చంటిని నట్టుం తీసుకుపోతున్నాం. అవునా?" మధుమాదన్ వంక చూస్తూ అంది.

"అలాగే... అలాగే. నేనలా ఏం వరకు వెళ్ళిపోను. గింజ లాల్చిస్తున్నాంగదా. కాస్త పదిహారా కూరీలు గింజ మాయం చేస్తారు." మధుమాదన్ లేచి వెళ్ళడానికి ఉద్యుక్తుడయ్యాడు.

* * *

ఉదయాస్త్రం చంటిని తీసుకుని బయలు దేరుతుంటే చంద్రావతి నుకుకూడా వెళ్ళింది. వద్దంటే మనసు కచ్చి నట్టుకుంటుందని ఇంటికి తాంం చెప్పి అందరూ బయలుదేరుతా అమర చంటిని వంకనెమటుని గుమ్మం దిగిందో లేదో అంటేయి నవ్వుతూ ఎదురొచ్చింది. తనుకూడా వెళ్ళిందో బయలుదేరినట్టుంది.

చంద్రావతి గుండె గడుక్కున్నది. ముఖం ములుములులాడింది. "చెక్కిడికంటే ?" అమర నవ్వుతూ అడిగింది.

కాస్తే అంటేయి ఎందుకోగాని నమా దానం చెప్పలేదు. తరువాత మెళ్ళని స్వరా అంది "చెక్కిడికే నేమా నమాంబు. వందంటి. నేను వెనక పోను" ఎందుకో మళ్ళీ యింటికి చెక్కిన లాంఛం తీసి చెక్కిల్ల కెల్లంటి అంటేయి. అమె ముఖం మ్యానెట్టే వుండటం అమర చూపు దాటిపోలేదు.

అమర దీర్ఘంగా నిశ్చయించి వాట్స్ వెలిచిన ఒంటెడు బండికిక్కి చెక్కింది. తరువాత మధు మాదన్, చంద్రావతి వెళ్ళారు. ముచ్చలు గంగల లాడించుకుంటూ కదిలింది బండి.

24 ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలాపత్రిక 16-3-84

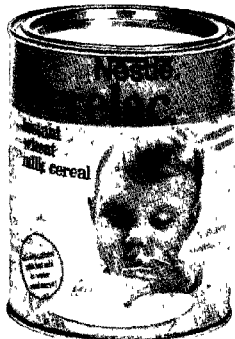
సంపూర్ణ పోషకాహారం అన్నీ పోషక పదార్థాలు సరియైన పాళ్లలో వుండాలి...

ప్రాతీనులు
పెరుగుదల ముఖ్యం
నిండి పదార్థాలు మరియు క్రొవ్వు పదార్థాలు
శక్తి
విటమిన్ ఎ
కల్షియం కాంతుల
విటమిన్ బి గ్రూప్
అన్ని ఇతర పోషక పదార్థాలని తీర్చిదిద్దడానికి
విటమిన్ సి
రోగ నిరోధక శక్తి పెంపొందించడానికి
విటమిన్ డి
కాల్షియం మరియు ఫాస్ఫరస్‌లని గ్రహించేటట్లు చేయడానికి
జింక్
అలోగ్లొబిన్ తమైన రక్తానికి
కార్యము మరియు ఫాస్ఫరస్
దృఢమైన ఎముకలు మరియు పండ్ల కోసం

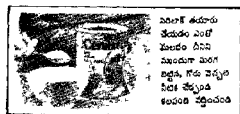
సిరిలాక్ సంపూర్ణ పోషకాహారాన్ని రుచికరమైన విధంగా అందిజేస్తుంది

సిరిలాక్లో అయిదు రకాల పోషకాలు అన్నీ వున్నాయి—ప్రోటీన్లు, క్రొవ్వు పదార్థాలు, నిండి పదార్థాలు, ఖనిజాలు మరియు విటమిన్లు. మీ పాపతి ప్రతి పర్యాయమూ సిరిలాక్‌తో తయారు చేసిన అహారం మీరు యిచ్చినవన్నీ అదే పోషకాలన్నీ సరియైన పాళ్లలో చేరి వుండాయి.

కలసికట్టుగా పని చేయడం వలన ఈ పోషకాలన్నీ హెచ్చు తగ్గులు లేకుండా ముఖ్యమైనవే అందుకే అన్ని పోషకాలు 'సంపూర్ణంగా' వున్న సిరియల్ అవడం మీ పాప అలెగ్జాండ్రిక అత్యవసరం. ప్రతి సిరిలాక్ అహారం మీ పాపతి ఒక రోజుకి కావలసిన పోషక పదార్థాలలో వాళ్లవే పంతుని అందచేస్తుంది. ఈ అహారం యిస్తున్నప్పుడు పోషక పదార్థాల కోసం మరికొటి మీరు యివ్వవలసిన అవసరం లేదు. మీ పాపతి చదువాలి తగినవి అయితే పాపతి వాలుగు నెలలు వచ్చి టున పదార్థాలు తీసుకోకానికే సరేగా వున్నప్పుడు, మీ డాక్టర్‌ని సంప్రదించి సిరిలాక్ యివ్వడం ప్రారంభించండి.

సిరిలాక్® పాలు వుండనే వున్నాయి

SAA/FSU/C/3151 TEL

“ఈ ఓ ఎదుర్కొంటేమే... అదేమని దాక్కురని దగ్గరకెళ్ళుతుంటే. ఏం చెప్పి కొంటేలు ముంచుతారో ఏమో ఆ దాక్కురు.” చంద్రావతి చంటిని తన ఒక్కో మేనుకుంటూ అంది.

చంటి కెప్పుడూ మోయించి పక్కో కళ్ళి ఒక్కోకి మారింది. “మీ అనుమానాలతో నన్ను భయపెట్టకండవల్లయ్యా” అంది అమర ముఖం అనపానంగా పెట్టి.

సుమారు ముప్పాళ్ళగంటకుపాత హాస్పిటల్ చేరుకున్నారు. పీఎంబ్లీ ఎక్కువేం లేదు. నలుగురైదుగురు మాత్రం వరండాలో నిలిచి మీద కూర్చుంటున్నారు. అక్కడ అస్సంతోషంగా మరుమాదానికి వీలుపొందేది. అమర చంటిని తీసుకుని మరుమాదాన వేరే కన్నుల్లోకి దూకేలోకి నడిచింది.

“ఏమిటమ్మా కంప్లెయింట్ ?” డాక్టర్ అడిగాడు.

“పాపకి నెలాళ్ళమంది ఆకలి బొత్తిగా పోయిందండీ!”

“ఊ... పాప... పేరు?” వేరేమీద పెమ్మంచుతుంటాడనిగా.

“ఇతర పెట్టలేదు. చంటి అంటాం మేమంతా.” మధుమాదాన చెప్పాడు.

డాక్టర్ ఆ పేరే వ్రాసుకున్నాడు. పాప పిట్టాక్కో చూశాడు. నాలుక తెలపమన్నాడు కళ్ళు పరీక్షిస్తూ డాక్టర్ అనుమానంగా అగి పోయాడు.

“పాపకు బాండ్స్ అని అనుమానంగా వుంది. బ్లెడ్ టెస్ట్... యూరిన్ టెస్ట్ చెయ్యాలి. తెల్లకామెట్ల కావటాన మీరు గమనించకపోయింటారు. అయినా ఆకలి మందగించినప్పుడే నా దగ్గరకు రావల్సింది.” డాక్టర్ గారి మాటలు వింటున్న అమరకు తల తిరిగిపోయింది. “బాండ్స్... కామెట్ల...” ఆమె గుండె కొట్టుకుంది. వెంటనే రామరాజు గారి పాప కల్లమందు మెరిసి పోతోన్నాయని మనసు.

మధుమాదాన పాపను అయిదుకు తీసుకెళ్ళి యూరిన్ తెప్పిస్తాడు. పన్ను పేరే తీవ్రమైన ప్రిక్ గుచ్చి రక్తం తీసుకుంది. చంటి కెప్పుడంటుంటే అమర పూదయం విలవిల్లాడింది.

“పొదులుతం... ఏ విషయం చెబుతాను” డాక్టరు అన్నాడు.

“మాది ప్రక్క పక్క డాక్టర్ ఇప్పుడువెళ్ళి మర్రి రావాలంటే కష్టం... ఓ గంట బయట కూర్చుంటాం. మీ రిపోర్ట్స్ ఇయ్యలేరా?” అడిగాడు మధుమాదాన.

డాక్టర్ ఒక్కో ఊరిం అలోంపాడు. “అక్కర్లే వీ... వరండాలో కూర్చోండి.” అమర లేచి ప్రక్కరూమ్ లోకి వెళ్ళాడు.

ఎదురుగాలి

“ఏమన్నారో డాక్టర్ ?” కన్నుల్లోకి దూకేలోంచి బయటికి మున్ను కిందేంచి అదుర్తగా అడిగింది చంద్రావతి.

“దీప్తి తగిలించన్నారు. ప్రెస్క్రిప్షన్ కూడా వ్రాశారు. ఓ ఏకేడు మీరవకావాలి... పాపకిలో ఉన్నా.”

అమర మాటలకు అంత బాధకోనూ పక్కన నవ్వించింది మధుమాదానకి. చంద్రావతి అయోమయంగా మారింది ఇద్దరిపైపు.

“అవునైంది హాల్ డ్రైకు బాగా తక్కువే మీకు నవ్వోస్తోంది.” అమర చంటి తల్లి మధు మాదానికి కూడా కూతురేమీ మర్చిపోయిందా ఊణం.

ఆమె కళ్ళలో కన్నీరు చివ్వున పూరింది, చంటిపాపను గట్టిగా పూదయ్యానికి పాట్లుకుంది “ఒక్కరూ చెప్పలేమిరా ?” చంద్రావతి అరాలంటూ చూసింది.

“పాపకు కామెట్లంటున్నారమ్మా.” మధు మాదాన బాధగా తల విడిచాడు.

“అయ్యో... నిజమేమే?” చంద్రావతి చంటిని చేతుల్లోకి తాక్కుంది.

“ఏజేమే” వీరవంగా వుంది అమర స్వరం. చంద్రావతి కానీసేదో లతోచనకో మునిగి పోయి చుట్టూ నవ్వుతో మధుమాదాన చూస్తూ అంది “అబ్బామీ మధు... కామెట్లకి ఈ ఇంకోపు మందులూ అని వాదకాడదురా. దీనికి వేరే కెడ్జుమంది. పసుపుపీచీ దండవేయించి మనపూర్వో రాం బా య మ్మ కామెట్లకి మందిస్తుండే.”

అమరకు అరికారిమంట నెత్తి కెక్కింది చంద్రావతిని చూస్తుంటే. “అత్తయ్యా! అసలు మీవల్లనే పాపకు జబ్బొచ్చింది. దానికి ఆకలి తగ్గిన మొదట్లోనే డాక్టర్ కి చూపించి పూర్తి ఇంతవరకు రాకపోయింది. దీప్తి తగిలించంటూ వాదనలగా మాలాడి ఆనవనర కాలయాపన చెయ్యటంతో దాని వ్యాధి ముదిరిపోయింది. పైగా ఇప్పుడేమో మందులన్నా వాదకులందా దండంబా రోలారా అంటూ మొదలెట్టారు. రాబోయేముల్లా, చేదబాదుముల్లా ఏంయ్యో గుండు? మీరు అక్కో మాలాడక మెదంకుండా కూర్చోండి మా పొక్కో మేం వడతాం” అమర వశ్యు మరిచిపోయింది.

“ఏన్నా పేర్లా లేకుండా ఏమిటా దూకుడు?” చంద్రావతి అసాం చెబుతోన్నది. “మీరవంటలేమా... పూర్వోకాళ్ళందరల్ని ఎంతమాటంటే అంతమాటా. అసలు నన్నుగిడితే ఆ అంతయే ఉమర్ తగిలించి మన కోపాకు. అన్నమానం అవిషయం అడిగేనుకోవక్కో యిత గయ్యింది.”

చంద్రావతి ముఖం మణిమేసింది. ఇద్దరికి వాదనలూ వివరకేసుకున్నారు మధుమాదాన.

“ఇది ఇబ్బకాదు... హాస్పిటల్. గుర్తుండా ఇద్దరికో ఒక్కరికై నా ?” కోపంగా అన్నాడు.

అమర మోహంగా తల దించుకుంది. గంట ఓ యుగంలా గడిచింది. డాక్టర్ రమ్మిస్తాడు.

“పాపకు ఇప్పిలంగా బాంకిసే. ఏమంతగా ముందరేమీ, నవ్వున సమయానికే వస్తారు.” డాక్టర్ ప్రెస్క్రిప్షన్ వ్రాస్తూ అన్నాడు.

అమర గుండెలు తేలికపెట్టాయి.

“మాడండి... ఈ మందులన్నీ శ్రద్ధగా వాడండి. చూసాం రెండు రోజులోపాటి నాకు చూపిస్తుందండీ.”

“అలాగే డాక్టర్” మధుమాదాన తలా దించాడు అతనికిప్పుడు మనసు కురులుపడింది. డాక్టర్ దగ్గరమంచి వెళ్ళి బజార్లో మందులు కొనుక్కుని ఇంటికి అయిదులేరురా దారో చంద్రావతి ఏం చూపాడతడు. ఆమె ముఖం నిస్పృహయే వుంది. అమర అత్తగారి నాలకు గ్రహించక పోతే. “వ్వి... పాపం ఏదో పెద్దది. రనేప్ప నా అరిగా మాలాడించేమా ?” మోహంగా విట్టాల్సింది.

మర్రి అంతలోనే అలమేలు ముఖం గుర్తు కొచ్చి అత్తగారిమీద జారి ఎగిరిపోయింది. “అలమేలు స్వల్పంగా నాలా కలిపింది నవ్వి. అందరల్ని వేరారా నలరిస్తుంది. అలాంటి మనిషిని ఎక్కువని ఎంతో బద్దేమగా మాలాడు తుంది అత్తయ్య!”

అలోచనలోనే ఇద్దరైపోయింది. చంటి తల్లి భుంబురిచే నిద్రపోయింది. తెల్లగా పాపను ఊయక్కో వడకుకెట్టింది అమర. చంద్రావతి అలమేలుగా మంచంమీద కూర్చుంది. మధు మాదాన బయటమంచే పాలంపేపు వెళ్ళాడు.

“అత్తయ్యా! కాళ్ళకుడుక్కుండా రండి” అమర అత్తగారిని వెలరించూ పెరిట్లకి నడిచింది.

బాపిందే చేదవేస్తుంటే ప్రక్కపెరిట్లోంచి అలమేలు గొంతు మధో గొంతు పెడ్తగా వినిపించాయి.

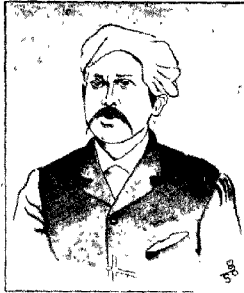
“ఏమన్నా అలమేలూ! ఉదయం వచ్చానికి బయట తేలివట్టాల్సివున్నా... వెళ్ళి లేదేమిటి ?”

“అయ్యో నారాలా! వెకలామనే ఇంటికి రాకం కూడా పెట్టావోదరా. అలా గుమ్మం దాటారో లేదో ఇప్పిలారా ఎదుర్కొంది అమరేశ్వరి. దాని ముఖం పడదు... ఏ వక్కుతంతో తప్పిందోగాని... అది ఎదుర్కొన్నారంటే ఏలాంటి నవయినా తాళి అంతేరా! ఏదో కీడు జరిగితిరుకుంది. వీకు తెలియకేం వదిరా! మొమ్మంటే మమ్మ పోలికలో నెట్టగలకుంటే. ఈ క్షేమం చేతనే ఎదుర్కొంది. ఆ... కాం లేమ్మని వెళ్ళి నా... బోడ్డేని వంతునామంబ పోయాయి. కారుకుండా వడకయే ఊణంలే తప్పించుకున్నాను. వేదవ పని తగలోకా కాకుంలే

రెంటాల వేంకట సుబ్బారావు గారు

పురుషుల మహత్వమునకు సాధనములనేకములు. త్యాగము విశ్వాసము వినియము దైర్ఘ్యము సాహసము దయ కొపము వితరణము అహంకారము మహత్వమునకు సాధనములు. పత్తి శ్రమములె రాజసలితమును మహత్వమునకు సాధనములగుచున్నది దేశం తార చరిత్రములందు రాజసన గుణము ప్రముఖము. సర్వేశ్వరుని కున్నిగూడును గ్రామములు సమాన ధర్మములు శిష్టు నక్షత్రములె యుత్తరమును పరమ ధర్మము మానవులందు రాజసభావనాత్మకమైన చందనస్థిలు దుర్గములు నకల సద్గుణ సంపన్నతకు సర్వేశ్వరుడే ప్రమాణము. ఒక భావమున్న నను సంపూర్ణముగ వికసించజేయు గలిగిన మానవులకు ధర్మము కర్మధర్మాలకాగ్రేభితుడైనను దానలియు కాల్వకమ్మైన కీర్తిని గణించినది. మానవుల యోగ్యత్యమును పరిశీలించుచున్న వారి జీవితములందలి పరమార్థమును గ్రహించుట భాగ్యము. ఇతర విషయాలారమున మూలభావముని మాటు పరమపు యువతలను ప్రతిభావించుట జీవితములందలి విధమైన స గుణ శీల సంపూర్ణము సమాజము. ప్రతిభావించుట సామాన్యతార వ్యవహారములు కష్టములు జీవితానమునకు ప్రతిబంధకములుగావు. అన్ని రకాలయందును ప్రతిభావించుట జీవ సామాన్యత్యమును గనుకొనుచుండుదురు.

రెంటాల సుబ్బారావు పంతులుగ రాంధ్రపురులందు ప్రతిభావించునది వారి జీవిత చరిత్రమును వివరించువారలకు విధితము గాగలదు. సుబ్బారావుపంతులుగారి ప్రతిభకు వారి అత్యగ్రహము అత్యున్నతమును మేధాశక్తి చిత్తశక్తియు బాధార్యము గాదామరగాము ముఖ్యకారణములు ఈ మగువములు వారి వ్యక్తిత్వమును నిర్మించు

చున్నది. దరముతాయినును సాక్షిబంధువులు గలించినను చిత్తశక్తియును మును గలిగి యుండుట కష్ట సాధ్యము సుబ్బారావు పంతులుగారు ఆరుద్రుల నియోగము. గుడివాడ తాలూకాయందులి చెన్నూరు జన్మస్థానము. చెన్నూరు కరణము శేషయ్యగారు జనకులు. ఆంధ్ర విద్యను మందపాడినందు నివసించుచు గుడివాడ యుండవలసివలెను మచిలీ బంధువులందు వర్తి. ఏ. పరీక్షకు వచ్చి కృతార్థులై లైరి తల్లి బాల్కముగదే పరీక్షకమున కేగుటలనను బంధువులందు విద్యాభ్యాసము చేసెడి కాలమునందు మాకల్లవారి స్వత్రము వందు తండ్రికి రెండు పూటలను అన్నము వందపెట్టును రృతులందు తాలూకా పాఠ్యము

మండు యెదుటను సాతములను చదివెనులు పంతులుగారు వారి యాత్మలకు చెప్పుచుండెడి. విద్యార్థి వేతనమునుబట్టి చెప్పపురి కై నన కలాపించుచు బి. ఏ. పరీక్షను చదివె కృతార్థులైరి చెప్పపురియందలి పీఠిక్కు పాఠశాల యందును గుంటూరునందలి ఆమెరికను మిషను పాఠశాలయందును ప్రవేశసాధ్య యులుగ నుండి విద్యా శిక్షణమునందు మంచి సామర్థ్యమును జూపిరి. ఉపాధ్యాయ పుత్రి యందువులై 1880వ సంవత్సరమునందు నుభద్ర గ్రామ్య గ్రంథమాలా రచనకు (మేడ్ ఈజ్ నీసీడ్) బాగానుకొనిరి. ఆ కాలమునందు విద్యార్థులకు గ్రంథమాల వందాయినిగ నుండెను. ఏ పుస్తకమును చదువకున్నను సుబ్బారావుపంతులుగారి గ్రంథమాలను జదివిన వారలకు గెలుపు సాధ్యమగునందెను. ఆ గ్రంథమాలయందు సాధ్యమైన ప్రశ్నలత్తర వేతనముగా వ్రాయవలయుండెను. ఈ గ్రంథమాల నలనను వెలకు అయిదారు వందల రూపముల లెల్లి కలుగునందెను. కాని గుంటూరు విడిచి చెప్పపురికి వచ్చు నందు అప్పి చేయవలసిన స్థితి గలిగినందు తెలియుచున్నది. చెప్పపురి యందు పరీక్షను సుబ్బారావులుగారు నుండి చదివి కృతార్థులై హైకోట్టు వకటాగ జేరిరి. ఆ కాలమునందు చెప్పపురికి గమనాగమనములకు నుభద్రమైన శైలు మార్గములు లేవు. చెప్పపురి రాక వకటాకు నమ్మచుట కాలము సాధనములుగ నుండెను ఉత్తరాధికారికి చెప్పపురియందు రాంధ్రుల సాహిత్యము దుర్గతముగనుండెను అయినను పంతులుగారు సాహసించి చెప్పపురి నందు ఆనాటి కాలమున గ్రెగోరి పరిశీలన గడించెను కాని ఉత్తర నుండి యిదిమనము మాత్రము వారి జీవితాంతము వరకును సాతెను.

ఆంధ్రపత్రిక
1918 మార్చి 27
నందికి నంది

రెప్పలకుంది. ఆ అమ్మతల్లి ముఖం ఆలాదిని తెలిసి వెళ్ళాలంటే కాళ్ళాడలేదు సుమా!" అంటే సురం గంటకట్టిపట్టు విచ్చిపోంది. "అరకమ్మోయ్ అంటే లా... పంటుండేమా!" సుగుసగా అంది అరడ "అ... లేదులే. పట్నం తగిలండింది." అంటే తనదేమిటా అన్నది. అమెర్యేకి కాళ్ళ తూలిపట్టు అప్పిం చింది. అప్పుడనేటికి. లేతేదీని రాయ బారి

చాద చుట్టుకున బానిలో వడింది "అయ్యయ్యో! అకిమీట అవరా. చేద బానిలో చేతా..." చంద్రావతి కంకాలూగ చచ్చింది. "యెయ్య బారిందత్తయ్యా..." అమర వంగ బానిలోకి మాసింది. "బానిలోని పిళ్ళు మెరుపు న్నాయి. ఇప్పుటికి కొరి బాని. తరతరం నుండి ఈ మారంవెన్నకాలాగో నిక్కలంగా నున్నరంగా

పుంది. తనబాని పిళ్ళ లందర్నాలు బానిమీద పేసిన చేతలే. ఎంత తోడిపోనా ఆ జం తలచు. చివరికి ఈ చేతలాగో అదర్నాలు బూద ఎన్నడో... ఎక్కడో... పుట్టుకున్న తెగ అగాధంలో ఆ సనాలు లేతలాదా ముగిసిపో తప్పదేమా!" అమర కళ్ళమంచి రెండు చెప్పిల కిట్టిల చుక్కలు చచ్చన రాలి బానిలోని పిళ్ళో కలిసిపోయాయి.

తెల్లవారి లేచి ఆలి ముతావగా శను మమల్యై చేసుకుంటూ వెళుతోలే గని- సనీతో గని- ప్రవీతో గని ఒక్కమాట మాట్లాడ లేదు సేవార.

సనీ ఒక్క రెండుపల్లు ఆమె తనని పలకరింపడేమాటలు వాడారు.

సేవార శేవాలి అంత కాలమం లేచింది అలలు పలకరించలేదు- తనతో మాట్లాడకపోతేమాట ప్రవీతో దీనివ్వా మాట్లాడుతుండేమాటని రంధ్రానైవేద్యం ప్రారంభించాడు.

అది కూడా సులభంగానే పసిట్టిన సేవార మరెవరోమా మాట్లాడలేదు.

స్మృతియోకి తొమ్మిదంటూ సనీ వెళ్ళిపోయాడు.

సేవార పంట చేస్తేంది.

"సేవార! గొల్లి ఎందుకంత కలిసంగా మాట్లాడుతున్నాడు? ఎందుకు నువ్వు అనవరంగా అప్రతివే అంతమాట వచ్చావు?" అని అడిగాడు ప్రవీతో.

సేవార ముందు మాట్లాడలేదు. తలవత్ మెక్కగా తలెత్తి "నిన్న ఆయన కోసం ఎవరో తెలియక ఇంటికి వచ్చాడు. ఆయన ఇద్దరుగులు రామ్మ అక్కడ స్మృతియో దగ్గరే వున్నారని."

జంకిన తథ - 7: సమత, అమరేశ్వర - జాలయ్య దగ్గరకు వచ్చి వెండి గుడ్డను తాకట్టు పెట్టి యాదై బాపాయలు తీసుకొని వారి దగ్గరకు వెళుతారు. జాలయ్య దగ్గరి వెండి సామానంతా బొంగిలింతుకు వచ్చింది వారి. దానిని సమత, అమరేశ్వర, వారి ముగ్గురు బాలలుగా తేలి అమ్మకారు. సమత తన బాంక డబ్బు అమరేశ్వరకు ఇచ్చేస్తుంది. వారి తన బాంక డబ్బుతో టీ షాపు పెడతాడు. సేవార, సనీ ముద్రామణి కాపురం పెడతారు. విలాసం నీ పర్యటలు అయిన చక్రవరరావు సనీకి తానీ కథను పేర్కొని తీయాలనుకుంటున్నట్లు, ఆ సంగతి మాట్లాడను చక్రవరరావు సనీను అన్యాయంపట్టు సనీతో తెచ్చిపెట్టింది. సనీతో అమరేశ్వరకు గుడిలో వూరాలి ఉన్నాం ఇప్పుడు. సనీ తమ్ముడు ప్రవీతో కుప్ప టీ నుంచి వచ్చాడు. గొల్లి బాగా తాగివచ్చిన సనీకి తమ్ముడిని గుర్తించక ఎవరో అనుకొని సేవారకు అనుమనిపిస్తాడు. సేవారకు వూరాలివచ్చి అమరేశ్వర కీటింత వరకం అయ్యారని. అమరేశ్వర, సమత కాయలో పొయ్యి దండతుల దగ్గర నాలుగు దోచుకొని గుడిలో దాచారు. పొగడి చీలగంబో అప్పుడప్పుడే పైకివచ్చు గొల్లి కాంతి సనీకు చనినయ్యున్నాయని. దినదినానికి వరకయ్యుమరుపున్న చేతి కురిపిస్తూ రెండుకొని కుమిలిపోతుంది సేవార.

(గత సంచిక తరువాయి)

అందుకాయన నిన్న సాయంత్రం వాలుగుప్పటికి ఇంటికి వెళ్ళిపోతున్నానని చెప్పి వెళ్ళారని - అప్పుడు పని అవడంతో ఇంటికి వచ్చానని వస్తే తను వచ్చి తెల్లపల్లు చెప్పినది చెప్పి వెళ్ళాడు.

అందుకే అడిగాను- వాలుగుప్పటికి బయట లేచిన ముసలి అయిదుప్పటికి కాదుగదా గొల్లి వరకండుదాకా రాకపోతే నేను భయపెట్టాను నియమాల్లో అని. అందుకే అడిగాను. అది మహావరధంగా కుమించింది ఆయనకి" అంది కళ్ళు నవ్వుకుంటూ.

అంతా విని మౌనంగా అతలకి వెళ్ళి పోయాడు ప్రవీతో.

13

"ఏవోకే బాబుమచ్చావా" అంటూ వచ్చిన కలురు అందుకున్నాడు అమరేశ్వర.

"ఎవని?" అని అడిగాడు.

"మమ్మల్ని - మీ మరణంలాది."

ఆ మాట విని ముఖం చిల్లింది సమత.

"ప్రవీతో తెల్ల" అంటూ అతనిని పంపించివేసి -

"సమత? ఎందుకంటావు ముచ్చటి

నీచింది?" అని అడిగాడు సోతోవనగా.

"ఎందుకై వానాని, నిన్ను పీల్చే తాగుంటుందిగాని నేనందుకు బాగా తడవ తడవకీ" అంది సమత కాస్తంత కోపంగా.

"మనదెంత జీవంగారు - మార్గవాసు అని పినాడో తెలియని మనమలావుడు గదా అతను? అందుకని తాముంటూ రమ్మని పుంటాడు" అన్నాడు.

"వాడి బొండు. వాడం అంటే మరేదీ కావాలి గాని-రేపు ముటుకు నేను రాను- నువ్వు వెళ్ళి" అంది ఇప్పికంగా సమత.

"ప్రవీతో! నేనే తెల్లపల్లును." అన్నాడు అమరేశ్వర.

"వెళ్ళరా! ప్రతిదానికి నేను కూడా ఎందుకు?" అంది సమత.

మర్యాద అను ఒక్కడే వెళ్ళాడు అమరేశ్వర అతని రాక కోసమే వేచివున్నట్లు బయట పరంధారలోనే వున్నాడు ఎవరో.

అమరేశ్వర అతనిని పూస "గుడ్ మాట్లాడింగ్" అన్నాడు.

"గుడ్ మాట్లాడింగ్! రా! కూర్చో!" అంటూ కుర్చీ మాపించాడు.

మెగ్గా అందుకో కూర్చున్నాడు అమరేశ్వర.

"నీ పి కుడిభుజం?" అని అడిగాడు ఎవరో వచ్చుతూ.

"వా కుడిభుజం నా దగ్గరే వుంటుంది. ఇంటిదగ్గర దాచిరానక్కర్లే!" అన్నాడు తెలివిగా నవ్వుతూ అమరేశ్వర.

"కుడిభుజం అంటే నీ శరీరభాగం కాదు మిత్రమా! నీ మరణం మాత్రమే" అన్నాడు ఎవరో, ఆమర్కాంత తెలివా అప్పుట్టు.

"అది ఇంటిదగ్గర వుంది."

"ఎంతా? ఇక్కడికి రావడా?"

"అడిగాడు ఏమన్నా మనం పుట్టింతుకో వలసిన పని లేదురెండి పనియం ఏమిటో తెలియకేస్తే సంతోషిస్తాను." అన్నాడు అమరేశ్వర.

"అయితే నీ లైఫ్ లో ఆమె అంత ఇంటెల్లెంటు కాదంటావు అంటే?" అని అడిగాడు ఎవరో.

"మీరు ఏలా అనుకున్నా వాకు ఇబ్బంది లేదు. కానీ పనియం తెలియకేస్తే సంతోషిస్తాను."

"తెలుసున్నా పని. నీ దగ్గర నీ మార్కం వుంది డబ్బు?" అడిగాడు ఎవరో.

"డబ్బు! నా దగ్గరా? మీ రిచ్చిన పూజారి బొమ్మకి వందలు-రేలు మాడటెన్నావనుకుంటున్నారేమిటి?" అని అడిగాడు అతరే నవ్వుతూనే.

"ప్రతి అందుకో కాకపోనా ఏడిగా అయినా మనిషివ్వక డబ్బు లేకుండా ఏలా వుంటుంది?" అని అడిగాడు ఎవరో.

ఆ మాటకి వచ్చే సవ్య అపుకున్నాడు అమలేశ్వర్.

"వసుకటికి ఎవరో కోడిగుడ్డంతి బంగారం బేసివారుంటారా అని అడిగాడట ఓ పెద్ద మనిషి— అలా వుంది మీరు చెప్పింది."

"అటులే నీదగ్గర మనీ ఏం లేదంటావు."

"అని చెప్పింది ?"

"అయితే ఒకసారి నీ అదృష్టాన్ని పరీక్షించుకోరా ?" అని అడిగాడు ఎనోల్.

"దేనితో ? లాటరీ టిక్కెట్లు తోవా ?"

ఆని ఎదురు ప్రశ్న వేలాడు అమలేశ్వర్.

"కాదు గుర్రపుంజాంతో,"

"వాడు ఆ గోల తెలియదు, ఎందుకొచ్చిన బెడద ?" అడి అడిగాడు అమర్.

"ఇందులో తెలియకపోవడం ఏమంది ? ఏవో ఏకు తోచిన గుర్రం మీద నాలుగు టిక్కెట్లు వేయడమే— వస్తే వస్తుంది బేకెటే లేదు." అన్నాడు ఎనోల్.

"వస్తే వస్తుంది. పోతేపోతుంది. అంటూ వేసి లగటెనుకోవడానికి తగిన డబ్బు లేదు—అంత డైర్యం లేదు—వస్తేందుకానో ఏమో దింపుతారు ఏదో ఓ ఉద్యోగం ఇవ్వారు కష్టం, రామ అజ కోమని." అన్నాడు అమలేశ్వర్.

"ఏది నీ చెయ్యి !" అని అడిగాడు ఎనోల్.

ఆ మాటలు వినవట్టు అమలేశ్వర్ తన కుడిచెయ్యి ముందుకు వాచాడు.

"ఓయీ! ఏమారు కోద్దు అంత రేపు ఏకు అకస్మాత్తుగా లాభం వుంటే ఇంకా ఎందుకోయి అలా మీనమేర్పాటు లేక్కనేడలావు?" అని అడిగాడు ఎనోల్.

ఆ మాట వచ్చిటి జల్లులా సుమధుర నాదంలా పోసింది అతనికి. విజయా! తనకి అకస్మాత్తుగా లాభం వుందా ? అంటే తమ ఏ అక్షాడికార్— కోటిశ్వరుడో అయిపోరాడన్న మాట! తన కంఠం ఫలిస్తోయిస్తున్నమాట.

మంచి బంగారా—నోకర్లు, దాకర్లు—కాళ్ళు—సొన్న—అల్లు పూసాంనుకుంటేనే ఇంత అద్భుతంగా వుంది. ఇక విజంగా అనుభవిస్తే ఎంత దాగుంటుందో అనుకున్నాడు వీయన్ కంట్రీ తేలిపోతూ.

"ఏమిటోయ్! అలా తపస్సుచూసికో మునిషాయావు ?" అంటూ ఎనోల్ ప్రశ్నించే వంకూ అలా కలం అంట్లో తేలిపోతూ వేస్తాడు అమలేశ్వర్.

"ఏం లేదులేండి—మీరివ్వుడు అన్న మాటని గురించి ఆలోచిస్తున్నాను."

"ఎందుకే ఆలోచించడం—లేవు జగన్మాటే రేపానీకి మనిషుడం వెడదాం, బొంబాయి." అన్నాడు ఎనోల్.

"బొంబాయి ?" అన్నాడు అశ్వరథంగా మాని.

"అవునోయ్! టిక్కెట్లు తెప్పిస్తాను."

బయిన్లో వెడదాం. శేడంట్ బోయూ మన కారులో వెడదాం" అన్నాడు వివోడ్.

"ఏమిటా నేను ఆ రోపిం చుకుని చెబుతాను" అన్నాడు అమతేశ్వర్.

"అలోపించుకో! మీ మరదళ్ళి కూడా తీసుకురా! పానం అమెనుకులా బొంబాయి ఎవ్వడు చూస్తుందని!" అన్నాడు వివోడ్.

అలాగేనప్పట్టు తం పూ ఏ శేడూ అమతేశ్వర్.

"రేపు నేను గుడి నైపు వస్తాను - ని విషయం చెప్పింది." అన్నాడు వివోడ్ తేని నిలబడి.

అది తమ వెళ్ళువనానికి సూచనగా గ్రహించిన అమతేశ్వర్ నలుకున్న తేనినిలబడి "అలాగే మరి వెళ్ళివస్తాను." అంటూ గణగణ బయటకు వడినాడు.

వివోడ్ తనలో తనే నవ్వుకుంటూ పైకి వెళ్ళిపోయాడు. ఇంటికి వచ్చినదికి బాదగాని రాకపోకను కనిపిస్తున్నది ఫుంది సమయం.

అతన్ని చూడగానే ఆమె హృదయ భారం కొంచెం తీరింది. అక్కడ పార్లక నావరేయడని పనిచేసిన తన బావకి - వివోడ్కి మధ్య ఏం పురల శక్తిగోండ్ అని, ఇంటిదగ్గర శుభ్రమవు చూటేగాని సమయ మనను మనలో లేదు.

ఇప్పుడు అతి మామూలుగానే కనిపిస్తున్న అమతేశ్వర్ని చూతూ అంతవరకూ వనమన్న నాసరించుకునివున్న భయ జీవాతానిన్ని తొలగి పోయాడు.

"ఏమిటి బావా? ఏకేషిలు?" అని అడిగింది మెల్లగా.

"నీం శేకం! చాచావువాయి. అలా ప్టిమతంగా కూర్చో చెబుతాను" అన్నాడు తన విడుదల ఉన్న కుర్చీ మానింది.

కూర్చుంది సమయం. ఆమె ముఖంలో కనిపించే ఆనంద - కల్తర్ల ప్రతి పరిం చే ఉత్సాహం గమనించాక అతి మనస్సు సంతోషి పడింది.

"ఏకేడ్గాడు ఈ రోజు ఒక గొప్ప మాట చెందిచ్చాడు" అన్నాడు నవ్వు ముఖంతో అమతేశ్వర్.

"ఏమిటి?"

"నాదిచాలాఅద్భుతమైనవయ్యెటలు. చేతిలో అకస్మాత్తు నరాలం రేఖ విలూరు రొడ్డు అంత పొడవు పుండటం" అన్నాడు అమతేశ్వర్.

"అబ్బ! వివోడ్ పాపమిచ్చిందికా కూడా చెబుతున్నాడన్న మాట. మంచిదే?" అంది నవ్వుతూనే సమయం.

"మంచిదో కాదో తల్లూ ఆలోచిద్దాం- రేపు మనదగ్గి బొంబాయి రోసెనోట్ బిక్కట్టు చేయమంటున్నాడు- తనలోపాలు మనదగ్గి బొంబాయి తీసుకుపోతాడట."

"ఎందుకు? ఇద్దర్నీ కలిపి జాయింటుగా

మా రే డు దళం

సముద్రంలో ముంచానా? ఏదీనప్పట్టుంది తెలిసి. నీకంత అద్భుతాన్ని పరీక్షించుకోవాలంటే వచ్చేందుకు రావచ్చేం రాలికి బిక్కట్టు అమ్మకున్నాడు మనవక్క. కిక్కి కొట్టు అబ్బాయి. వెళ్ళి 12 రూపాయలు తగిలాయి- పోతే వచ్చేందుకోనే పోతుంది" అంది ఇంకాదగా సమయం.

"ఆ మాట నేను ముందే అన్నాను-అంటే దానికి ఆయన ఏకీభవించలేదు- బహుశ ఆయన దృష్టిలో రాలికిలో వచ్చేది డబ్బు (కేంద్ర లెక్క కాదేమో" అన్నాడు.

"ఆయన అల్లిపాయలు ఏమైతే మన కేలో? మనకా కేములు వచ్చి పోయా ఎద్దు" అంది సమయం.

"అలా అంటే ఏదో? మనం చుట్టూ మన జన్మలో బొంబాయి చూడబోయామా పెట్టు బోయామా? మనకేత గుడిలో ప్రేగా సర్వస్వ చేయించుకుంటున్నందుకు అతనికి ఇప్పుడుద బొంబాయి వెడతే సరి. మనకి కాస్త యా న గిట్టు బాటువుతుంది."

"సరిహద్దుంది- పిచ్చి మురిందింది. రోజులి తలకు కట్టు ముచ్చాట్లు వెనకటిని ఎవడో. అలా వుంది- అతినేదో అనడం- దానికి సున్న వంత పాడటమూనా?" "అబ్బ! అంత కోపంగాను

నవ్వులుగా మరచునుపులు

అన్నకులలో నవ్వులు చేయవలసిన వనలుకు మరచునుపుల ఉపయోగాన్ని గురించి పరిశీలనలు జరుగుతున్నాయి. కొన్నాళ్ళకు అన్నకులకు మరచుపుల అవసరం కాదు, మరచాళ్ళ అవసరం కూడా ఏర్పడవచ్చును "మూడవో పాల్ కేక్" పుత్తిక ప్రాసింది.

ముఖంగా రోగిల వడకులు మార్చ వంటి వచ్చినప్పుడు, మంచిగా మీదనుంచి రోగిలను లేపటానికి మరచునుపులు పనికి వచ్చేవి. రోగిల నేపకులుగా కూడా మరచునుపులు ఉపయోగపడతారు.

ఒక అన్నకి పం దుం పిచ్చిలో విద్యుచ్ఛక్తితో మనోచేత మంచిగా అయి యుటా తీసుకుపోవటానికి, మంచిఅను రోగిలకు అందించటానికి, మరచునుపు లను ఉపయోగించుకొనవచ్చునని ఈ పుత్తిక పేర్కొన్నది.

ఇంకో పుత్తిక సంవత్సరంలో, ఒక దాన్లు వండుదానికి కిక్కిమిట్ట దూతా ఉండే, మరచునుపులతో అనవచ్చునని తరంగం నడించగలదని కూడా ఆ పుత్తిక పేర్కొన్నది.

కొను సమయ! అతను రేపు ఉదయం గుడి దగ్గరకు వచ్చి కూర్చుంటాడు మనం ఏమిద్దాం?"

"రామని చెబుదాం భయంపేసికి?" "పెద్దమనుషులతో వ్యవహారం, వెళ్ళకపోతే బాగుంటుందా?"

"పెద్దమనిషి కానినా చెబుతే బావా! అంతా పెద్దలే! ప్రస్తుతం ఆ పెద్దరికం మనకి వచ్చి పి చెబుతున్నాను"

"ఆ మాట అయితే అతను వచ్చినప్పుడు సువేచ్చెళ్ళ. ఈలోగా నేనలా బందరు పోయి వస్తాను."

"బండరా! బండరు చేసికి?"

"బొంబాయి సమయం చూడటం ఏటా వడకు-కుంభం బాదలు సమయధాన్యులూ చూసి వద్దామని, నేను లేచి వచ్చేనువచ్చాం."

"ఆ మాటతో బాదగానే బొంబాయి ప్రయాణం అంటే మోసగానే వుందని గ్రహించింది సమయం.

ముఖం గంటు పెట్టుకుంటూ తిరుగుతున్న అతన్ని చూసేసరికి చాలా బాధ కలిగింది. ఎంతైనా అదపిల్ల! అతనువులంత కలిసిగా ఆమె వుండలేదు గదా!

"మరి ఇప్పుడు అంటే ఏదో బిక్కట్టు నరకా పెట్టుకుంటాడమకో. అక్కడ హోటల్ ఇప్పుడు."

"అది మనమే పెట్టుకోవాలి."

"మరి నీ దగ్గర డబ్బుందా?"

"నీకు తెలియదీ డబ్బు నా దగ్గరకే ఉంది?"

"మరయితే బీ బిక్కో కూడా వివోడ్గానిది ఆశ్రయిస్తావా?"

"ఎందుకు? నా బ్యాంకిలో పున్న డబ్బు ద్రా చేస్తాను."

"మరి అక్కడ ఏమి చేపుడు మేలుచేస్తే లాభం వస్తుంది లేకపోతే పున్న డబ్బులా పోతుంది అందుకు నిద్ర వద్దే వెళ్ళు" అంది హెచ్చరికగా.

"చెప్పు అంటున్నావు, సున్న రావా?"

"నా దగ్గర డబ్బులేదు- జల్గూ తగిలేయ దానికి."

"అతేం మాట- పున్నదీ ఇద్దరినీ - నా ఒక్కడినే అని నేను అనుకోవడం లేదు."

ఆ మాటకు సమయ హృదయం అనందంతో తానెప్పు చేసింది.

"తన బాద అమాయకుడు - వివోడ్ ని ఉద్దేశంతో ఇలా ప్రయత్నాలు చేయించి గుర్తుంచుకున్నా డబ్బు ఎందుకు తగిలే యిస్తున్నాడో అనలు అక్కం కాదు-ఏమైనా తన బావని తను కనిపిట్టాకోసపోతే ఎవరు కనిపిట్టా కుంటారు? ఆ బులబులం ఏదో తీరితే గాని కమచివ కాదు అతనికి" అవుకుంటూ అన్నది

అహో వస్త్రాం అందా
గత వై వస స్మృతులను
ప్రతిబింబింప జేస్తాయి.
అహో వస్త్రాం విస్తృత శ్రేణి -
వర్ణింగులు, డ్రెస్ మెటీరియల్స్,
చీరలు, కయాడిడ్లు మరియు
గృహోపకరణ వస్త్రాలు.

చేనతలు

**శ్రేష్ఠమైన భావాలకు
ప్రతీకలిపే సిల్కులు**

దీ అందప్రదేశ్
ఫేట్ హండ్లాం బివర్సు
కోపరేట్స్ సాఫ్టేబిలిటీ
సూదరాథాద్ 500 029

నిదరా అమవరీందరావే నిర్ణయించుకుంది నమర.

14

ఈన వక్తన అదవరని విదవతావక్తన నవన్ తేని మానీ తృప్తిగా నవ్వుకుంది కాంతి.
నవన్ ఇప్పుడు తువాదయ్యాడు. తను తేంచే భావన చేయడు. అను తేంచే ద్రింకో తీసుకుంటా - అతను సివిమా ర చయ తగా న్నిరవహిస్తాడు.

దమ్మ బాగానే వహించి. ఎప్పుడో ఏ రాత్రితో ఇంటికి వచ్చింది. అతను వచ్చేసరికి నగం విదరలో పుంటుంది నింపాళ.

అప్పుడు తలుపు తీస్తే తూలుకుంటూ వచ్చి మంచమీద వచ్చింది.
అదేమని అదగానికి చీలులేదు చీమన్నా పదాల - ఎలా వచ్చాను నింపాళాలి. పైగా ప్రతిదానికి అనుమానం - ముఖ్యంగా ప్రవీణ్ తో మాట్లాడే ప్రతి మాటకు - ప్రతి కదలికకూ చేయి కళ్ళతో గమనిస్తుంటాడు.

ఇదొకటి దుర్భరంగా పుంది అమెక.
తను చి.వి. ప్యాయంగా ఎందుకీ నెర ? పాయిగా ఎక్కడవ్వా ఉద్యోగం చేసుకోలేదా ? అని మనసు ఎదురుతీరుతున్నా పుంటుంది.

ప్రవీణ్ చాలా సుస్థిత మున్నుడు. స్వతగా చాలా తెలివైనవాడు కనుక పైకి చెప్పకోకపోయినా నింపాళ మనసులో చాలా భార పడుతోందని-అమె ఒక ఫ్రాటో ఇప్పుడున్నట్టు అనుకుంటూ అదేవర తేంతుతోందని ముఖం గానే గమించాడు.

అ రోజు మామూలుగా కానీలు కలిపి ముగ్గురికి కప్పలో పోసింది నింపాళ.
ఎవరూ కానీ త్రాగడానికి బయటకు రాలేదు

మారేడు దళం

గదర్యోంది. అంతే తనే ప్రేరే తీసుకుని ముందు పవీణ్ ఇప్పుడు త్రాగత ప్రవీణ్ గదిలోకి వెళ్ళింది.

అమెని చూసి పడుకుని ఏడో అలోనిస్తున్నా వాడల్లా చలుకున్న తేని కూర్చున్నాడు ప్రవీణ్.

మానగానే కానీ అందించింది. అతనూ మానగానే అందుకున్నాడు. కాని నవన్ మలుకు అమెని మధ్యలోనే ఆలుకాయించాడు.

అతని మనోవ్రతం ముందు కదులాడే దృశ్యం చేరు.

నింపాళ కానీ తీసుకుని ప్రవీణ్ కివ్వడం - అతను అమె నడుంనుట్టు తెయ్యనేని దగ్గరకు రాకున్న రెండు బుగ్గలా ముద్దులతో ముంచి చేయడం - ఇదే అతని బుగ్గలలో గరిగిరా తిరిగేది.

అందువేత నింపాళ అతని గదిలో పులకం తెచ్చు మనిషికుతుంట్ అని వాని మానుకుంటూ పుంటాడు.

"చీమటి అంత పై తెచ్చుగా వెళ్ళి పోతున్నావు ? ఏం చేశాడేమిటి ? ముద్దు పెట్టుకున్నాడా ! .. దగ్గరకు తీసుకున్నాడా ?" అని అడిగాడు నవన్ వ్రకంగా నవ్వుతూ.

ఆ మాటలకి మండిపోయినా తమాయించుకుంది నింపాళ. అయినా ఆమెది చిన్న పదమనే ఉప్పు - కాలం తినే మనిషే ! అనువరంగా అదాండాలు చేస్తుంటే నివరముకుని నింపాళ గలదు ?

"మీరు అనవసరిగా మాటలు తూలకండి. కానీకన్న ఇప్పుడనే దగ్గరకు రాకుంటారా ?" అని అడిగింది రోషంగా.

"పోనీ ! తెయ్య అయినా తగిలించా ?"

ఆ మాటకి అమవరంగామాసింది అతనికేని.
"ఈ మనిషి ఎలా మాట్లాడతా ?" కూడా తెలియదురా పుంది ?" అనుకుంది తిడికిపోతూ.
"నన్ను దశాయించకు. వాడికి నన్నుంటే మోకా - నీకు వాడంటే మోకా - మెప్పు అతని మూర్ఖత్వే భావించేని నీవు మూర్ఖత్వమే తెలిపించడం చేసు కల్గారా చూచా ?" అన్నాడు నవన్.

"ఇకనే ? కల్గారా చూసిందానికి వేరే వ్యాఖ్యానం పుంది ?" అని అడిగింది నింపాళ.
ఆ మాటలతో వారిద్దరిమధ్యా ఏడో ఉండనే అగ్ని స్రాయానికి వచ్చేకాదు నవన్.

"వాకు తెలుసు. నేను పెద్దవాడిగా కుని స్పృహనిచ్చుకు నీ కళ్ళకి. వాడు ఏ అగా బుగ్గలా కుల్లాది మునిపిచుకున్నావు. ఏ మధ్య ఏడో ఉంది వాకు కనిపరకే తియ్యింది. లేవలేక వాడు వదలకుండా ఇప్పుడే ఎందుకు తిన్నేమీడు ? వాడి చలో పెద్దపు - చేసంటే నీకు మోకా లేదు - అందుకే చేసు నా చీలితలోకా తొలిని రప్పించుకున్నాడు. అమె ఒడిలో అన్ని కల్లోలానూ మునిపిచుకున్నాడు." అంటూ నవీటికి వచ్చి నల్లల్లా అంటున్న మాటలని ఇటు నింపాళ గాడు, అటు ప్రవీణ్ కూడా చెప్పాడు. తొలి సారిగా అతనికి అప్పయ్యంటే తనని అమవరం కలిగింది.

అమవరం మంచిపని చేసింది - వరకలో జీవించకుండా. కాని పాపం అమాయకురాలై న నింపాళ ముకునా ఈ గోతరో దిగిఉండిపోయింది.

"ఈ రాక్షసుడి బారినించి అమె తెచ్చిపోతే బాగుండు అతగాడికి బుద్ధి వస్తుంది." అను కున్నాడు ఏమోతగా ప్రవీణ్ చేరిడిముఖాలు కమ్మిన నింపాళ కన్నవారిని అతి సునాయాసంగా వదిలి ఇతని పరపిక వచ్చింది. ఇప్పుడా చేరిడి కలిగిపోయింది - ముఖాలు మృతం మిగిలాయి. రేపేమాత్రం అని కారుమేమాల త్రింద మాదిపోతే బంబుపుట్టి కురవక మౌనం

ఒక్కసారి అలా కుంభపుట్టి కురిస్తే తుపాకీవలెనంత బిచ్చక ప్రకారం గరిగి వారావరంలా మారిపోతుంది అమె పొద్దయింది.

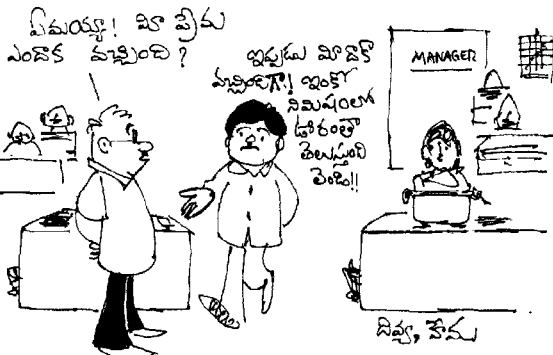
ఆ కుభక చరణం కానం ఎదురు చూస్తున్నాడు ప్రవీణ్.

కనీసంగా వాగవాగి ఇంపు పువుకున్నాడు నవన్.

"ఏ ! ఈ మనిషి తల్లిని పూరిగా తెలుసు కోకుండా తను తొందరపడింది-అందుకు పరితం తనివచ్చు దాగానే అనుభవించింది." అని క్షణ క్షణమూ బాదపడుతూనే పుంది నింపాళ.

ఇక్కడ పరిస్థితులు బాదాకరగా వరిల మిక్కున్న కొద్దీ అమెకీ తల్లిదండ్రుల మీద మనసు పోసిగింది.

[ఇంకా పుంది]

వాడొమ్మేం దిగుమతిచేసిన 6-12 కొనల్ని-మా టూత్ బ్రష్ లోని ఆ కొనలు తాకిన ప్రతిసారి మీ చిగుళ్ళకూ పళ్ళకూ యిక ఆరోగ్య చికిత్స

మాయాలు కొనల్లే లే, మీ చిగుళ్ళును గాయపరుస్తాయి మీ పళ్ళ తాటాకు జీవిత కాలాన్ని తగ్గించేస్తాయి. అందుకే మరి ఒజెట్ సూపర్ డీలక్స్ టూత్ బ్రష్ ను తయారు చేసేందుకొనం కేవలం దిగుమతిచేసిన 6-12 కొనలనే వాడతాం అంటే, ప్రపంచమంతటా సున్నితమైన, నాణ్యతగల టూత్ బ్రష్ లను తయారుచేసే వారు వాడే వాటినే వాడతాం మరి

ఒజెట్ టూత్ బ్రష్ కొనలు తాకిన ప్రతిసారి, అవి మీ చిగుళ్ళను మదనచేసి, వాటిని ఆరోగ్యవంశంగా, దృఢంగా తిరిగిదిద్దుతాయి ఆరోగ్యవంశమైన చిగుళ్ళంటే, దృఢమైన గట్టిపళ్ళన్నమాట. ఒజెట్ కేవలం టూత్ బ్రష్ మాత్రమేకాదు. అది మీ చిగుళ్ళూ, పళ్ళూ, చీలి ఆరోగ్య చికిత్స.

ఇది వోల్జాన్ ఉత్పాదన.

ముఖ్యకు చూడండిక ఆ అనుభవం పొందండిక. నొక్క చూడండిక. అలా వాడాలియండిక. చూడండిక. ఆ టూత్ బ్రష్ కొనలు యిక నెలల తరబడి ఎలా పనిచేస్తాయో ముచ్చటగా.

ఒజెట్ సూపర్ డీలక్స్ పళ్ళకి, చిగుళ్ళకి పూర్తిగా పనికొచ్చే బ్రష్

నృత్యం మానవ జీవితంలో ఎంతో పుంజుకొని
కలిగించే మనస్థితి పెరిగి ముత్యం! మన
సంస్కృతిలో ఒక భాగంగా దాపుదిద్దుకోవలసి
వుత్తం ఈనాటి సందర్భంగా. తరతరాలుగా
మరింతదూరంకొంటూ మనం పెంచుకోవలసి
అవునూ సహజమైనది. కళాత్మకమైనది
విచ్చే ఈ శాస్త్రీయ నృత్యం కేవలం పాద
నిదనంకాదు. మన ప్రాచీన విజ్ఞానం కళక
మాత్రం. ఏదో గొప్పమైన పరమ వుత్తమం
భారతీయ నృత్య విశేషం నటరాజ తీలాంబుడవ
విశేషం. ప్రతియొకరి తాండవంకోసం ఆదేశం.
గోపీకృష్ణుల విలాసం, భామాకలాపం, బిక్షురాణి
వివేకం, మాతృమూర్తి లాంఛనం, ప్రేయసి లలుక

ఒక్కటి నృత్య గదానతి పండుసంతకం!
(సర్వకీ : ప్రతిపా లేక)

ఇలా మానవ జీవితంలోని మధురమైన
కన్నులకి ఎంతో ప్రాధాన్యం అందించే మన
నృత్య సందర్భం మరలించడానికి విలాసాని సంప్రదాయ
సాగం మండ. ఈ మాట తిరుగులేదు.

సంగీతకళలు అభివృద్ధి చెందడానికి ఒక
కోకమున్నది. "సర్వం భిం. ఇవిని దేవం
సేస్తున్నాం, ఇవిని మూల వాగ్దేవికి ప్రతి
రూపం, ఇవిని కదలిక, హాసభాస విలాసం
సాహిత్యంకి మూలకం" అనే అద్భుతమైన ఆ
లోకం నృత్యం ఎంత ఉత్కృష్టమైనదో
మనస్థితి చెబుంది. నడవకేవలం, నాడ

తాళం భరణి నృత్యం!
(సర్వకీ : యాదవీ కృష్ణమూర్తి)

భారతీయ
శాస్త్రీయ నృత్య
సంప్రదాయం!

గజానుర సంహారం ఏదో కివ విలాసం
పంకజ విలాసం! (సర్వకీ : కె. మన)

విద్యాసం, నర్తన విలాసం, అభరణ విలాసం,
మనభరణం, కనకాభరణం, అభరణమనం, అంగీకరం,
భాగ్యవిలాసం మదురంగా సమస్తం, విశిష్ట
భాగ్య సుఖం సంగీతం కలిపి సరిపెన సంగీత
సాహిత్య కలనృత్యం మన శాస్త్రీయ నృత్యం!
భారతీయ సంప్రదాయంలో నాట్యమే ప్రధానం
కాదు. సంగీత సాహిత్య సమైక్యత తో శాస్త్రీయ
నాట్యం నేడున్న నృత్యమవుతుంది. "నృత్యంక
వాద్యంక గీతంక" అన్నది మన సంప్రదాయం.
తెలుగు సంస్కృతి కూడ ఇంతే!

విద్యాసం, విశేషము ఈ కు కొన్ని
నృత్యము, నాట్యము, భాగము, అయి కలిపి
విలసిల్ల మననార కల్పరూపము గానము.

మదుర మోహనమైన అంజన నృత్యం!
(సర్వకీ : వారధి విలాస)

అర్చన, భావము పెంచుకోవడా దాసానిన
పరశురామ కవిత్వము. ఈ మాదిరికి కలయికే
నృత్యము. ఈ కళాప్రయోగం అనుభవైక
వేదము. జలకల్పాల సమస్తమైన నృత్యగాన
కళామాధుని మదురమైన వాదనలో ముంచి
వేస్తుంది. గానం, నాట్యం, సాహిత్యం -
మూడూ పరస్పర ప్రోత్సహిస్తున్నాయి ఆ
ఉర్రదడికి తుట్టుకొని నిలబడలేక సజీవంగా
మందరి చూసరిన మరింతమేమోన సహజ
నిందర్య విద్యుడు సాహిత్యంకి చేరువలో ఉండే
సాహిత్యం ఉన్న మానవి కాలి. అప్పుడే
శాస్త్రీయ నృత్యంక అందం, సందం, అన్నమా!
ఈ అపూర్వ సమైక్యం ఏ నృత్యం కోసం

ఇంట్లో అమ్మ చేసే కాఫీ అందించే ఆ తొలి
వెలుగుల తాజాదనపు అనుభూతి కోసం.

ITD-FSL-8144

చెప్పవలసిందే

జిత్తిలోకి వెళ్ళారా.

అంబాయి ప్రకారం ప్లానం చేసి, గుడికి వెళ్ళాను. చెప్పులు వారగా పడినవి, బావిగర్ల కళ్ళు కడుక్కుని, గుడిమంటూ ప్రదక్షిణలు ప్రారంభించాను, కళ్ళు వగల మూసుకుని.

"అ... అ... దూరం... దూరం. అంతా..."

—అరిక్కినది, కళ్ళు తెరిచాను. నా నుంచి దూరంగా బయటకు, బసం చేసుకుంటూ, ముందుకు నడుచుకు వెళ్ళాడోకొన్నా.

'గుడ్' కూడా దూరం ఏ ఏ ఏ... దేవుడా?!!...' మూడు ప్రదక్షిణలు పూర్తిచేసి, లోనికి వెళ్ళాను. కళ్ళ మూసుకుని, భక్తిగా చేతులు జోడించి వస్తున్నారనివాడు అనుకుంటున్నా.

"అంబాయి ప్లానం చెప్పారేమిట?"
—మళ్ళీ అరిక్కినది వానంతయ్యనిది. అదే గోంతు. అతగాడే!

నమ్మి చెల్లిస్తున్నాడు. ఏలాగా మామూ...

'దేవ' పట్టుకా కంపైసి, "మామూలు ప్లానం" అన్నాను.

తం అద్దంగా పూసాడతను. "గుడికి వెళ్ళడానికి కంపైసి ప్లానం చేసి, పట్టుకా రికార్డు" అని, కళ్ళ మూసుకుని, భజన చేసుకోవడం" నిమగ్నమయ్యాడు— అందరికీ దూరంగా జరిగి.

ఒక్క మండిపొంది వాడు. పరిచయం లేనప్పటికీ... ఈ పితులేటి వాడు? అద్దం వాస్తవపు ముడి. ముందు గురుగా, అన్న పరిక్షణ మూసాను అతనివైపు — మధ్య పడిన తీరి, రెండు వైపుల కే "హలో" దువ్వన తారు లోడ్లలాంటి నువ్వుల జట్టు, ముందు పెద్ద కుంకంట్లూ, రెండు చెల్లిగానూ రెండు పెద్ద పెద్ద గుడ్డలు పూలు, తెల్లగా పురికన వైశామా, లాల్సీ

నా పరిశీలన అంతరాయం—గుడి బయట అవరణలో ఒక్కసారిగా గోం. అందరితో టాల్ మా బయటకు నడిచాను గణగటా నా చెప్పులు గుర్తు కుదాగా. మరో ఇద్దర్ని వట్టుకు తంతున్నాను బసం— నా దృష్టి రూపం లోగంటు. గణగటా నా చెప్పులవైపు మానుకున్నాను— అందుకో కొత్త పి మరీ. ఎక్కడ పెట్టినవి అక్కడే బ్రాంకా వున్నాయి. చెప్పులు బ్రాంకా వున్నందుకు తప్పి చెందిన నా కళ్ళు చాదస్తవు ముడికోమ చెబితాయి. ఎక్కడలేదు. బువేళ గుడ్డ వుండిపోయాడేమో! గణగటా లోనికి నడిచాను. ఓ మూల కూర్చుని, భక్తిగా భజన చేసుకుంటున్నాడు—

ఒక్కసారిగా, ఇంతకుముందు అతనివిద నాలో జరిగిన కోసం మాదుమయ్యింది. గుడ్డ దేవుడి ముందు నిల్చునికూడా చెప్పం ఏమీ, బయట గోం మీద వుండి మా ర్చిస్తూ, అతనికొకటా మూతం చెప్పి తెరచి చెప్పి భక్తితో దేవుడిముందే కూర్చుని వుండిపోయాడు. మూలగా చెప్పుల గురించి భయం లేదని తేలిక. అనంతపురం మహా నా నమ్మక స్థితికి పరికర... కనిపించడంలేదు కూడా... ★

ఇటువంటి భయాలెందుకుంటాయి — నా మార్కులు కాకపోతేమా?!

అతనివైపు నిశ్శబ్దంగా అడుగులువేసి, కొంచెం దూరంగా మౌనంగా కూర్చున్నాను. మరో పది నిమిషాలూ భజన పూర్తి చేసుకుని, కళ్ళు తెరిచి, "అంబాయి ఇండాక అ గోం పిడిటి తమ్ముడా..." అవడంలేదు.

"చెప్పం గోం" అని చెప్పడానికి మమ్మరించలేదు వాడు.

"చెప్పి బాబూ..."
"చెప్పం లోగంటి వట్టుకున్నారండి. మీరు తప్ప అందరం మా చెప్పివచ్చాయో భక్తి మానుకోవడానికి బయటకు పరుగెత్తాం" అన్నాను కొంచెం పిన్నపిల్లా.

తెలిగ్గా వచ్చాడతను, ప్లానం ధృవితో. ఎంతో వేదంతం ధృవించింది అనవ్వకో. వసంత సమీరం, హేమంత తుషారం బాసించాయి ఆ నవ్వుతో.

కమ్మలు అలవోడై, తం పిన్నగా తాటిస్తూ, అవ్వాడతను, "వేదాంతానికి వచ్చే బిచ్చుడు ప్రతి నిమిషంలోనూ మండి బొగ్గెత్తవలసిందే తమ్ముడా..."

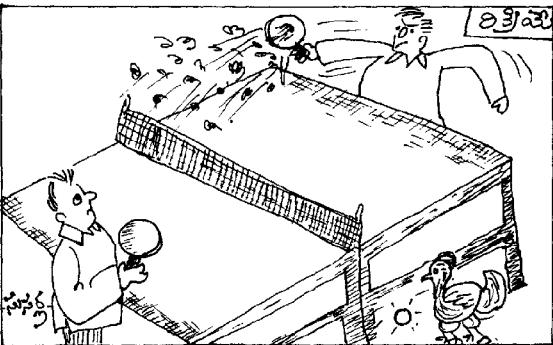
—వింటున్నాను అక్కడికి.
"దేవుడిముందు నిలబడికూడా విత్తం చెప్పం మీరయితే ఎలా?"

—వింటున్నాను వివరంగా.
"అందుకనే నేనెప్పుడూ దేవాయానికి నవ్వురా ఏం చెప్పికో తెలుసా?"

—వింటున్నాను అన్నీగా.
"చెప్పులు ఎప్పుడూ బయట వరదం..."

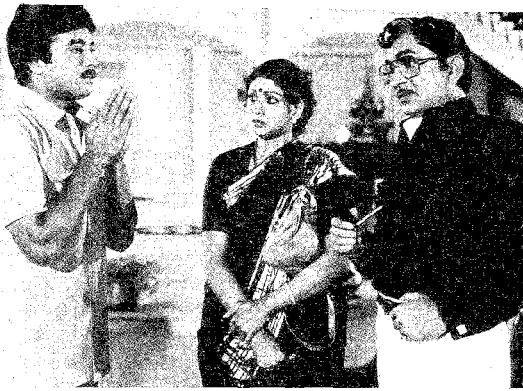
"మరీ?"
అంతాగా నవ్వడతను.

పైశాచి రెండు జేబులోకి చేతులు పొదిపి, రెండు చెప్పుల్ని బయటకు లాగుతూ, "ఇది నేను చేసేది. ఎందుకంటే..."
—ఈ సారి... వాడు పినిపించడంలేదు పరికర... కనిపించడంలేదు కూడా... ★

మ ర ి, సు జా త, అ క్కి నే ని 'అ మ బం ధం'

'అపరాధి' సుహాసిని

మద్రాసులో "ఉగాది వెలుగు"
నే డు క త లు

మద్రాసులో ఏడాది క్రితం తెలుగు సంగీత, నాటక రంగాలకు చెందిన ప్రతిభావంతులను ప్రోత్సహించే మిమిక్రం పోటీలొందిన తెలుగు సంగీత ఆధారిత పది కన్నేరిలను, తెలుగు నాటక ఆకాడమి ఆరు నాటకాలను ఏర్పాటు చేసి, చివరముగా ప్రశంసించబడుచున్నాయి. ఈ రెండింటితో పాటు మరో మూడవ సమితి "తెలుగు సాహిత్య ఆకాడమి" కలిసి, "మద్రాసు తెలుగు నాటక సంగీత సాహిత్య పంక్తి ఆకాడమి"గా ఏప్రిల్ 1 న మద్రాసులోని స్టామి కంకరరాద్ అడ్డోరియంలో నాలుగువార గంటల పాటు "ఉగాది వెలుగు" వేడుకలను ఏర్పాటుచేసి రీతిలో జరుగవచ్చుటకు, శ్రీ టి. వి. కె. శాస్త్రి తెలియజేశారు. ఈ సందర్భంలో ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేసిన కమిటీకి ఎమ్మెకేఆర్ శిల్పకళ, పంచచ్చిత్ర, సంగీత, నృత్య, నాటక, సాహిత్య, పుస్తక రంగాలకు చెందిన సాతిక మంది ప్రముఖులను సమర్పించ సత్కారం జరుగుతుంది. వీరిలో గాంధీజీ సమకాలికులైన పిళ్ళై, రంగారావు సమరయోధుడైన బూడా ఉంటారు. ఈ ఏడు తెలుగు సమర్పక కీర్తి ప్రవృత్తిలను తెచ్చిపెట్టిన వారికి సరిహద్దులైన ఈ సత్కారం దేశ పష్టేక్షతా భావాన్ని పెంపొందించే కేసీ ఉత్సవ భుజింపు దండీరా తారీయ స్టామిలోనూ నిర్వహించబడుతుందని సంఘము దాక్టర్ మంగళంపల్లి బాలమరరి కృష్ణ, అంతర్రాజీయ శాస్త్రాధిపతియైన ప్రముఖుని హస్తం మీదుగా ఈ పేరమంటలు నిర్మాణ కరిగించబడుతుంది కై రక్త కీ టిబిల్ శిక్షి తెలిపారు.

"మాంగలమ్మమా? త్యాగమా?"

"మగువలను అక్కర్లేనే ఇరిప్పిస్తాను," అన్నాడు ఎన్. జివేకృష్ణరావు. ఈయన కథ, స్క్రీన్ ప్లే, మాటలు, పాటలు సమకాలాల్ని ప్రేమదర్శకత్వంలో చిల్చించే శ్రీ అరీవేలు అర్జు (రాధాకృష్ణ వారి పై చిత్రం) షూటింగ్ జనవరి 27న అచ్చపూర్తి స్క్రూడ్ యోజ్ మొదలై డి. రాజా, వాగ్దేవీ పాతం, సాక్షి రంగారావు, త్యాగరాజు, మాదా, రాజ్యరక్షి, చిరంజీవ, జగదీశ్వర, శ్రీనివాసులు, వెంకటేశ్వర, కృష్ణమూర్తి, బాపూరావు, మైత్రేయ, శ్రీనిధి, రాసరి మదురాళి, మనోరమ, పద్మలత, ఆషి, గుమ్మం వగైరా నటనర్థం. బి. శంకర్ సంగీతం, సుశాన్తే ఛాయ, బాల రామారావు ఛాయాగ్రాహకుడు.

బూర్గుల్ సుధాకర్ నిర్వహణ బాధ్యతలు వహిస్తున్నాడు.

"దేశంలో దొంగలు పడ్డారు"

"సుమన్, విజయశాంతి బాధుక వాయికలు," అన్నాడు టి. కృష్ణ. ఈయన దర్శకత్వంలో "వేల భారతం", అనంతరం ఈతరం పిక్చర్స్ అధినేత హిరణ్ వెంకటేశ్వర రావు పై చిత్రం షూటింగ్ను మార్చిలో ప్రారంభిస్తారు. చక్రవర్తి సంగీత దర్శకుడు. అర్. రామారావు ఛాయాగ్రాహకుడు.

'కోడె రామ'లో శ్రీ దేవి, శోభనీ రామ

“మా హాల్ కుర్చీలు తీసేసి మడత
మంచాలు వేసిన దగ్గర్నుంచి
కలక్షన్లు పెరిగాయోయ్ !”

“ప్రేమ దీపాలు” మార్చి విడుదల.

“విమాల్కుమార్ ప్రణయ గాథ. ప్రేమ
వివాహం పెద్దలు అడ్డుపడితే, యువరీ
యమణలు యుక్తితో పెద్దలను ఓర్చుచు
వివాహం చేసుకుంటారు. అది చివర
పరిణామాంకు దారి తీస్తుంది. చాలో కథ
అమాల్కుమార్ మలుపులు తిరుగుతుంది,”
అన్నాడు. ఎస్. జి.ఎస్. ఈయన దర్శకత్వంలో,
డా. ఎం. ప్రభాకరరెడ్డి ఆర్కర్గూంట్ రిలీజ్ చేసిన
వెంకటేశ్వర ఆర్మీనాథి పై చిత్రం మార్చి
మొదటి వారంలో విడుదలవుతుందని విశ్వాసం
ఉంది. వెంకటేశ్వరరావు, జి. రాగేశ్వరరావు తెలిపారు.

‘మల్ల మంత్రి’ కృష్ణ, అంబిక

రాధ ‘నవ్వాలమ్మా నవ్వాలి’

నటనలో : కవిత, రాజా, శివరాజు, భాను
ప్రయత్నాని, రాగణి, అత్తిలి ధీర్జ, గిరిజా
రాణి, శ్రీరాజు, చంద్రారావు. ధరణి సంతా
షిలలు. పెండ్లాలు సంతాం, ఎస్. రామకృష్ణ
రావు వారు నెరవేరుకు పోగలరు.

“నవ్వాలమ్మా నవ్వాలి”

“చక్కని పోస్టల్ పాటు రచనకర్త మై. ప
కర్, గుర్తాని కలిగించే సంఘటనలు, మల్ల
మల్ల వివాహించే మ్యూజిక్ - ఇలాంటి ప్లస్
పాయింట్స్ ఉన్నాయి ఈ చిత్రంలో,” అన్నాడు
మన సర్వం. ఈయన సమగ్రించే ఇటువంటి
క్రియేషన్స్ “నవ్వాలమ్మా నవ్వాలి” చిత్రంలో
రజనీకాంత్, రాధ, నరసి, పిక్చర్లీల పగైలా
లాగాణం. రాజశ్రీ, భూపాలాపు, ఎం. ఎస్.
విశ్వనాథన్ (ప్రభుల పాత్రేతికవల్లం) సంతాం,
వంశీ నిర్మించిన ఈ చిత్రానికి మూర్తి వి.
శ్రీనివాసన్ దర్శకుడు.

16-3-84 ఆంధ్రపత్రికారవ్వతిక 41

తెదలో ఉ ప్రమరాంబికా పిమ్మి చిత్రం మూటంగ్

ప్రతిభాపూర్వకము

"బాంబ్స్ - రాజ్యశ్రీ, బాంబ్స్ -
మిమ్మలకుండు రెండు గీతాంశం తెదలో
మందరమై న ప్రాంతాలలో చిత్రీకరణం,"

పై చింతి ద్విలియ చిత్రంలో నటనారాయణ,
శారద, చుభరణి మధుకర్, రాధాపత్ని, పాశీ
రంగారావు, గీతన రామారావు, పాశీ ప్రసాద్,
రాణి ఇతర ముఖ్య భూమికలు నిర్వహిస్తున్నారు.
డి. వి. నరసరాజు సహాధికారులు, వేటూరిగీతాలు,
తె. వి. మహాదేవర్ సంగీతం, వందూరి నిజామ్

అ మా రా ధ దై బు ధో పి డి

"పులి జాడం"లో జయసుధ

నవాదర్శకత్వం, ము వుత్తాబు నిర్వహిస్తున్నారు.
"వివరి షెడ్యూల్ ఫిబ్రవరి 20 మండి మార్చి
25 నకు రానున్నదవురం, మరలూడి,
తాడేపల్లి, పుయ్యూరు ప్రాంతాలలో జరుగు
తుంది," అన్నారు ఈ షీలాపై సమర్పించే
నిడియర్ జి. జి. కృష్ణారావు.

ఎ. ఆర్. జి. పిక్చర్స్ చిత్రంలో మోహన్ బాబు ద్విపాత్రాధిపత్యం

"ఫిబ్రవరి 27 నుంచి మార్చి 24 వరకు
మద్రాసు పరిసరాల్లో ఒక షెడ్యూల్,

మూటిలో పూర్తవుతుంది," అన్నారు తాతివేలి
ప్రసాద్. ఈయన (పిక్చర్స్, థర్మోటాల్లలో
కె. ఎల్. ఎన్. వల్. రామచంద్రరాజు నిర్మించే
చిత్రానికి పాటలు రికార్డింగ్, మూటింగ్ ప్రారంభం

ఫిల్మివాలు ఫిబ్రవరి 4న జరిగాయి. మోహన్
బాబు పరమ సుఖాళి, భాషునియ నాయికలు.
నటనారాయణ, త్యాగరాజు, అమరాధ వల్ల రా
తదివర సుమన్యం. సమర్పకుడు తె. వెంకటాచ
రాజు సమయ ర్హన కవల గజేంద్రాత్ నంబూ
షణకర్. వేటూరి గీతాంశ రాజు - కోటి
మరలూడి వేకారు, దేవరాజ్ వాణి, తె. రామ
లింగేశ్వరరావు, శిల్పం, గూడ వాగ్గేంద్రప్రసాద్
సహాదర్శకత్వం, నాయని మహేశ్వరరావు కూర్పు,
వి. నాగేశ్వరరావు సహకార దర్శక కత్వం హో
కె. వెంకటాచార్యులు నిర్మాణ పోరెడి.

ముంగిట రంగుల వారినిల్లు
లోగిట నండుగా నిరజల్లు
ప్రతి ఇంటి పండగ వరవల్లు

కొరమాండల్ పెయింట్స్ తో ప్రతిరోజూ పండగ శోభ

రంగులతో మెరిసే ద్వారబంధాలు, అనందంతో నిలిగే ముఖరవిందాలు - పండగవాడు ఇంటింటా కొత్త కాంతి తలుపున మెరుస్తుంది. నూతన దుస్తుల రెపరెపలు, మామిడి బూరల బుసబుసలు, వాకిట బూరావాకాల సరిగమలు - పండగ పూట నందడి చేసి సంగీతం కూడా సంతగానే వుంటుంది.

కొరమాండల్ పెయింట్స్ లో సువర్ణరమంతా ఆ కాంతి ప్రతిబింబిస్తుంది. ఆ సంగీతం ప్రతిధ్వనిస్తుంది. ఆ నిత్య నూతన కోడకు మూడు దివ్యమైన సంతటిక్ పనామిల్స్ వున్నవి - 'కోరొలక్స్' 'కోరొలైట్' 'థాల్మిన్.' మీ గృహ జాన్య సౌందర్యమునకు 'సి పి సెమ్' సెమెంట్ రంగులు కూడా లభ్యము.

నిత్య వచ్చు తోరణాలు
కొరమాండల్ వర్ణాలు

కొరమాండల్ పెయింట్స్
& కెమికల్స్ లిమిటెడ్

వికాసపట్టణం - 530 003

యంగ్ డైనమిక్ హీరో నరేష్

“నేను కొత్తగా నటించాను చిత్రాలలో”
రెండోటి పెద్ద విప్లవమే ను -
నాటిలో నా చిత్రాలు అంతకన్నా వివాదాస్ప
మైనవి విశిష్టమే...” మహేశ్ అక్టో
మాహా కర్ణాటకలో ఆన అభిమానులకు
వంద అనంతాక్షరమైన నాటిలో మొదటి టెక్నోలో
సంతకాలు పెడుతూ హీరో నరేష్ ఇలా
అన్నాడు : “అవతూమార్ దర్శకత్వంలో
వెంకటరావు నిర్మించే ‘గిడ్డుగూ’ చిత్రంలో
నటించాను. రెండవది విజయభద్రానిగారి
దర్శకత్వంలో విజయభద్రా మాహా నిర్మించే
‘మొక్కపే’ చిత్రం.”

“ఏమిటి, నరేష్, ను మీ పేరు
తప్పువా?” అన్నాడు నర్సిరెడ్డి.

“అంతేమంది. ఇంటిపేరు అను తల్లి;
రైతు కూడామా. కానీ, నాటిలో అను
నులుపుచేయలేదు. నేను మొక్కపే-అన్నప్పుడు.
అందుకే అను దర్శకత్వంలో నేను నటించిన
చాలా చిత్రం ప్రేమ సంకల్పాల వల్లనే
ప్రమాదభరితమైన ప్లెయిన్ నేమను అను
డూర తీసుకురావడానే చిత్రీకరించి, ఎంతో
కోరికలుగలిగాయి. అలాకా, కన్నడ చిత్రా-
నిర్మాణ తీరులాగాయి. ఇంకే అన్నికాలాను
మానవో తీసి ఉంటే అంతగా రక్తి కట్టేవా ?
అలాగే డ్యూమెట్ పిక్చర్ల జేసిన సమయాంలో
కూడా ఎదురుగా ఉన్నది తల్లికూడా అని నేను
తలచుకున్నాను. స్వేచ్ఛకునులు తప్పకుండాను
నేనున్నా. దాంతో - ఇక అంతే బంగారులు.
అంతా అలాకా అయినానేమి కదా ?” అన్నాడు
నరేష్ నర్సిరెడ్డి.

నరేష్ ను మొదటిసారి నలుచు. చాలా
హీరో అవకాశం తల్లి చేతనే వందల వందల
అకౌంట్లుగా (పాపించింది కాదు. ఏ పిరికి
ఇన్స్ట్రూమెంట్ మా అభివృద్ధికి ఇదిగో
సాదాదు. దొంగిలీ దొంగిలీకే కే. వల్లనే వందల
రావు వద్ద. దానిలో హీరోలా, నేను
మానవైతే వద్ద, ఇంకా పైట్యు వగైరా అప్పుడే
వచ్చింది తల్లియే పాదాకే మానవీ తెలుసుకు
ముందు విలువమన్నాడు. “నా అప్పుడే అక్కడికి
నేను ను తేసిన నా గురువుగాను అందంగాను
(నాలుగు వందలలాట, శ్రీరామకే (నేనుతే).
కే. ఎన్. ఆర్. దానిగాను (అన్ని ను మాది,
పులితల్లి), విద్యాపాఠశాల (రాకెట్ హీరు),
అవతూమార్ గాను (విజయభద్రా), తోమన
సుబ్బారావుగాను (అన్నితల్లి), కే. వాసుదా

(కొత్త దంపతులు), భాస్కర రావు గారు
(వందలం) - ఈ దర్శకత్వ వందలం ఇంకా
ఎన్నో కొత్త విషయాల తెలుసుకున్నాను.
తీసుకుంటే అభివృద్ధి అందానా ఎన్నో
దానం చిత్రాలు చూస్తూ మరెంతగా గొప్ప
దర్శకులకు విజయవంతమవుతున్నాను.” అనే
నరేష్ కొత్తగా అందంగా, ఎం. వల్లకర్ణావ
రావు, భాస్కరరావు, రమేంద్రరెడ్డి దర్శకత్వంలో
తల్లిరావో ప్రారంభమవుతున్న చిత్రాలలో హీరో
అయిన చిత్రాలలో ఒక అయ్యాడు.

“ఇప్పుడు కొత్తగా నాటిలో ప్లెయిన్
నేమడం ప్రాక్టిక్ చేస్తున్నాను,” అనే నరేష్
మాటికి మాడుతూ యంగ్ డైనమిక్ హీరో

-జి. వి. జి. ★

“జడరంబులు” తో

మత్తు చేదాంతం

వదనభద్రుడు (చిల్లర) చెప్పుకుంటు
కున్నాడు. “కల్లు మానవోయ్, బావా! కల్లు తెలుసుకోయ్!” చిట్టా
తున్నాడు. అ వెన్నగా వచ్చిన మరో తాగుబోతు
కాంతయ్య “యేంటి, బావాయ్! కల్లు తెలుసు
కుంటా కల్లు తాగుతూ, కల్లు మానవోయ్-
అని నాడతావేంటి?”

“ఓరి-సి...కాంతయ్యా, ఏదీ మరి నేనంటే
మెలమూ. యేటి గుడ్డుపిద రొడ్డు బల్లపెట్టు
రైతా చూశావుగా? అటు బల్లపెరిం
యిటు రాజమండ్రి-అని నువకు పెట్టుకోగోని,
అదెప్పుడైతా మొట్టొచ్చి! పెట్టేది నేయ్య
బూదను; పేసేది నేయ్యబూదను. యా వదన
బిచ్చరికి తెలిసిన వరమేమిట అదో!”

“ఏదో, బావాయ్! యిద్దరు పెళ్ళాలతో,
కులుకుతూ, యెప్పుడు తండ్రిగారివూ అడలావ్!”

“వోరీ ఏ తెలిపి తేగను తిన! యిలా
మాడు...రేపుకే రెండు ఒడ్డు, వదనకే రెండు
తెడ్డు, బండికి రెండెడ్డు... యిప్పుడు మార్కెట్,
కీడ్డు మార్కెట్, ఆ వదన భద్రుడి, యా వదన
భద్రుడికి యిద్దరు పెళ్ళా లేరా, యెదా! ఉన్న
దాకి కీడ్డుకాకే కల్లెయిడతా? పెద్దదం నా

దరమం... యివకెలే పే కరమ!” అంటూ
ఇప్పుడు నువ్వు పాటలో మునిగిపోతాడు.
“యెదురు పేమనే కరమ అడమి అడమి అడమి
నను తప్పవన్నా...”

నరేష్, రంగవల్లి, సుధాకర్, ఎం. ఎన్.
గోపాల్, బీరబ్రహ్మ, సేమనందర్,
కె. వి. రాజు, వల్లం వరంబరావు,
రై భాస్కర్, పల్లెరావు, వంగ అప్పారావు,
విజయకాంతి, అప్పారావు, రోహిణి, రాజేశ్వరి,
శివారావు, విజయభద్రా, ఒక క్లిష్టమైన
పాత్రతో ప్రభు నటించిన వదన అక్టో
గంటలలో” చిత్రాన్ని కే. ఎన్. గానాడే దర్శక
త్వంలో ఎం. కృష్ణారావు నిర్మించారు. విద్య
రాణి. ఎన్. అయ్యతామరాజు.

విజయభద్రా, రాజేశ్వరి, శివారావు

జడ గంటలలో

ఇ రు గు - పొ రు గు

* వై నార్ నటములకు ఒక చిత్రానికి ఇంత అని రేటు ఉండదు. అందరికీ నంతలేవే. మూవీ స్టార్ కు ఆ రేజీ కెబ్బిల్ రొద్దా వస్తుంది వందల రూపాయలు. నవనటీటులకు రూ. 280 ... ఏటా 30 రూపాయలు ఇంక్రిమెంట్.

* శ్రీమతి నటించిన చిత్రం వస్తుందంటే చాలు - మారిషెస్ ప్రజలు విజయం చేసుకుంటుంది.

* రొద్దా కోటి రూపాయల వ్యయంతో లోల్ బహదూర్ శాస్త్రిమీద ఓ చిత్రం అన్ని రష్యన్ లాన్లలో తయారుచేయబడుతుంది. ఆయన ప్రియమైన ఆయన రెండో కొడుకు అని లోల్ శాస్త్రి నిర్వహిస్తారు.

* ఊటీకి వెళ్ళే మార్గ పర్యవసానం కూమారు నర్త "పిన్నీట్ టు ఇండియా" అనే అంగ్ల చిత్రం ఆటోమోటో ద్వారా తయారుచేయబడింది. ఇందులో కూడా "గాంధీ" చిత్రానికి బెక్ కిట్ నే వాయుకుడు. ఇటీవల కూమారు, పక్ష్మి, ప్రియన్ వెర్మింగ్ టుల్ పర్వ రూర వాగం చిత్రకరణ జరిగింది. ఇందుకే 1897 ప్రాంతాల్లో ఆ స్టేషన్ లు ఎలా ఉండేవో అలాగే వేయలు మాయలుతో తీర్చిదిద్దారు. అప్పటి కదా కాం ప్రకారం ఆ వేరేగేట్ ట్రెయిన్ మీద "మరణాల్లో ఎక్స్ ప్రెస్" అని రాయించారట. అప్పటి కూమారు పేరు "చంద్రపూర్" అలాగే కొత్త బోర్డులు రాయించారట. ఈ చిత్రకరణ కోసం డిజైన్ రైల్వే రెండువర్గ కోట్ల రూపాయలు వెర్మింగ్ జరిపింది.

ఒక ట్రెయిన్ తగిలడే వస్తుచేస్తా చిత్రకరణ రు. ఏటా ఎంతో వస్తుంది రైల్వే నడవబడే ఆ ప్రాంతాల్లో ఇలా ఏటా జమదారు అంగ్ల చిత్రాలు తయారైతే ఆ నష్టం కొంతవరకు తీర్చి అవుతుందేమో!

* ఇటీవల మాజీ కేంద్ర మంత్రి శ్రీ సి. ముఖ్యమంత్రి "భారతీయ విద్యుత్ వన" కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నానికి అమెరికా వెర్మింగ్స్ ఆ సమితి తరఫున పిన్ స్ట్రాప్ కిక్ నగరానికి, వర్మింగ్స్ విద్యుద్ధారానికి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ చంద్రచిత్రాలు ఆయన చేతులమీదుగా బహుకరించడం జరిగింది. ఆయన ఆ సమితి ముఖ్యమంత్రి నుంచి బయలుదేరి పాన్ ప్రాన్సిపాల్ మహానాగ్రామంలో దిగివచ్చుచు వాటిని కాబుడా మోసుకొచ్చిన పిన్ స్ట్రాప్ కూర్చో దబ్బలు పుచ్చుకోకుండా "అహ! మేమంత అప్పుడు వస్తుంది" అని మునిపేయారట. ఈ విషయాన్ని ఆయన ఇటీవల ఒక పత్రిక "పిన్ స్ట్రాప్", "గాంధీ చిత్రం విశేషం" మేధావుల సేవకే సామాన్య మానవులపై పైతం ఎంతటి ప్రభావాన్ని కలిగించింది!" అన్నారు.

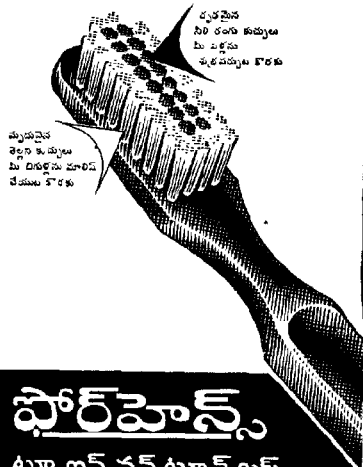
* జనవరి 28న బొంబాయిలో కాన్గ్రెస్ వ్యాధిలో నిద్రమై ప్రముఖ దర్శక నిర్మాత, నటుడు మీరాజ్ మోదీ (86) తొలి భారతీయ టెక్నీకల్ చిత్రం "మాన్విక్ రాజ్", కేంద్ర ప్రభుత్వం వేస్తోన్న కార్యాచరణ పాదం తొలి పాదం చిత్రం "మిర్చాపూర్"ను రూపొందించారు. 1914లో ఈయన గుంటూరులో తొలి సినిమా ఎగ్జిబిట్ కూడా. 1925-30 మధ్య పిన్ స్ట్రాప్ నాటకాలపై ప్రదర్శించారు. ఈయన చిత్రాల్లో "పుకార్, పికింగర్, పుష్పిపూర్"లు మణిపూసల. ఈయన దర్శకత్వం వహించిన చివరి చిత్రం "మిహాకుమార్ కి అమల్ కరాని". నటించిన చివరి చిత్రం "రజిమా ముల్లానా". ఈయన రూపొందిన పాన్ స్ట్రాప్ లాన్లలో గ్రహీత కూడా. ఈయన దర్శకత్వం వహించిన పాన్ స్ట్రాప్ లాన్లలో నటించింది.

[... జి. వి. జి.]

టూ-ఇన్-వన్

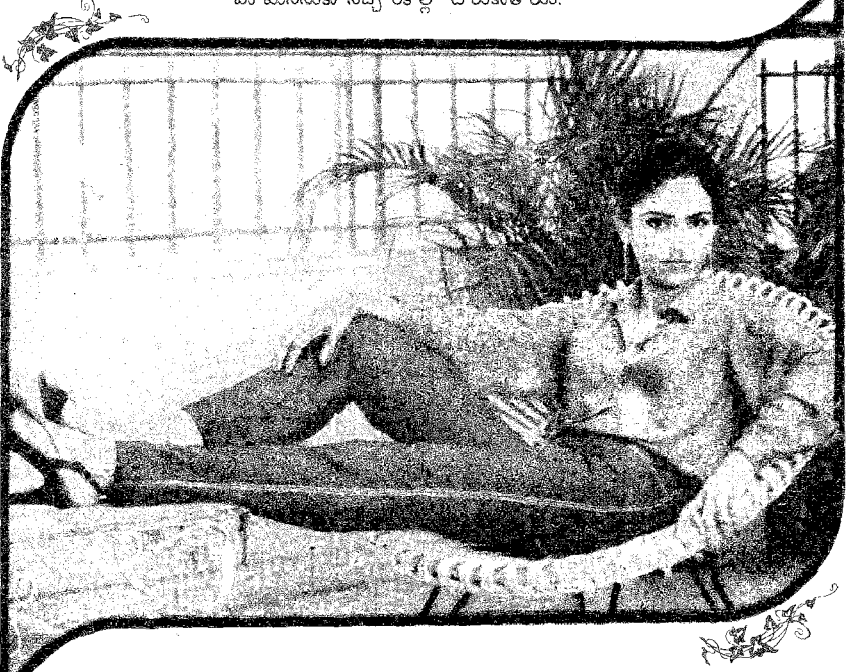
ఫోర్మోస్
డబుల్ యాక్షన్
టూత్ బ్రష్ మీ పళ్లను
శుభ్రపర్చడంతో
పాటు చిగుళ్లను
మూలిష్ కూడా
చేస్తుంది.

ఫోర్మోస్

టూ-ఇన్-వన్ టూత్ బ్రష్
అడల్ట్ మరియు జూనియర్

ఎలాంటివి ఎంచుకున్నా సరే-
 ఎమరాల్డ్ సూటింగులు, స్టార్ లైట్ షర్టింగులు
 మీ పంటికి సాగసునిస్తాయి.
 మనోహరమైన రంగుల చక్కని మేకవింపుల్లో,
 మీ మనసుకు నచ్చే రకాల్లో దొరుకుతాయి.

దావణగెరే

అందరించిందే సమ్మేళనతో నూతన సరళి కల్పన!

ది దావణగెరే లాండ్ మిల్స్ లిమిటెడ్
 హనుమంతపు టర్కింగ్స్,
 చిత్రదుర్గ రోడ్, దావణగెరే 577 002.

పోలియూరిథాన్:
 కామే కవన్, బెంగుళూరు-560 009.
 దాతాన్ పేట్, హుబ్లీ-560 020.
 చిత్రదుర్గ రోడ్, దావణగెరే-577 002.

“అప్పటికే తప్పని నరిగి అవసరమా అని కామయి మన కంపెని వ్యాపారాధిపతిని పిలిచినటం కన్పించింది. మనం పట్టిన చేసే వ్యూహం అట్లుంటే పైపైరాతాంతోనే మౌనముతోనే (సిటింగ్) అర్థం చేసుకుంటాం. పిక్కికి మిందుగలోనే ప్రత్యేక సంధింకారాలన్నీ, ప్రత్యేకముఖంబాలు చేస్తుంటాం. అవి అక్కడేనే చేసేమంటే ఆకర్షణీయంగా పులుసుంది. సేల్స్ పెరగటమూ, రాంట్ ప్రకటనల మీద ఆదాయం కూడా పెక్కునవుతుంది. “నువ్వే మంటావు” అన్నట్లు మానెడు రాత్రి పారి వెళుతుంది. పారి, “అప్పటికే మన వర్క్ చేసేవచ్చు (పెన్ బడిగ్) ఫుంచవర్కర్ లేకుండా, వేరే అర్గర్స్ తీసుకొని చేసుకోవచ్చు. ఈ మధ్యలో, స్వంత (పెన్ లేవ్ వార్, మాన వ్యతిరేక, వీనిమా వ్యతిరేక కొత్త పిన్న చేస్తున్నాయి. వాళ్ళందరికీ ఆర్ గ్ నెట్ కలర్ (సిటింగ్) అవసరమే కదా!” అని తమూ మాట కలిపింది.

కానీ భవిష్యత్తుకూ డబ్బు చేయవలసింది. “ఇప్పుడు ఒక్క రూపాయయినా అమ్మ చేయగలిగినప్పుడే మనం చేయకూడదని వాచి కొనె” అని తనముద్దుడు. రాత్రి ఒకటయినప్పుడంటే, ఎంత మొండి వాళ్ళనయినా అమ్మించగలడు. పరతరానిని బ్రౌచరడమే కాదు, తన ఉద్యమంకీ అన్న అమ్మకుని వెళ్ళి, పైపైరాతాంతో పెద్ద స్వాంతర్యంగా మారిన రామకృష్ణయ్యగారి దగ్గరనుంచి, అప్పు కూడా తెచ్చాడు అనవరం అయినట్లే డబ్బు.

* * *
తన తాళ కాళితున్నానని తెలిసినప్పు ట్టుంటే చేస్తున్నంత ఆనందంగా ఉంది ఏళ్ళ మూర్తికీ. ఒకరోజు కూతుర్ని దగ్గర కూర్చో బెట్టుకుని, “అమ్మాయి ఇలాంటి నవయంతో మీ అమ్మవుంటే, ఏ అనవారోమల్ కనుక్కుని, మనమతో ఉన్న కోరికలు తీర్చటం ముందం అయ్యేది. నీకు మరి, అమ్మయినా, నాన్నయినా నేనే. నీకేదా కాంక్షయిందా వాకు చెప్పి... నువ్వు వంటాన్నా, అలాగే తిరుగుతూ పుండారి కళ్ళ ముందర... నాక్కానెందరే...” అయిన ప్రేమగా అనేసినది రమణ మనుజుల్ మాట బయటపడిపోయింది. “నాన్నా... నాకేమో... నాకు అంతా నవయినా పుచ్చావు తిరిగి రాతానుంది...” అంది.

అప్పుడప్పుడంది విశ్వాసికీ. “నే నెం త మూర్తుల్లో, స్వర్గపురుషుల్లో. పెళ్ళి అవసరం, అలా నవయినా పాసిమాన్ అయినా పెళ్ళిమని పంప లేదు. ఇప్పుడు ఇక్కడ కట్టపడినీ, నేనేమో వాణ్ణా తిరిగి వచ్చాను” అని.

అట్లాంటింటికి రాగానే చెప్పాడు “అమ్మాయి నరరా పడవంటింది... ఒక వెంటజాటు నవయినా తిరిగిరానీ, ఇప్పుడు”

“అమ్మో! వెంటజాటు!”

“అంతా తెలుసు... ఏం... ఇక్కడ అంతా

గౌరవ దీపం

నేనువూగ మామకుంటాను... ఇంక అలాగేగూ ఇప్పుడు విశ్రాంతిలో కొంచెం గట్టిపడింది. పక్కాతేడు తేవోడు” అని విశ్రాంతి మేల్కొని, రెండు వారాలు మాత్రం వెళ్ళిపోగ (ట్రీట్ ప్లాగ్) చేసుకుంటాడు.

ముందుగా బెంగులూరికి బయలుదేరాడు. తన పిల్లలన్నం ఇలా ఎవళ్ళుగనో కారుకుంటున్నట్లే అయినా ఈ అనుభవం ఏదో కొత్తగా అనిపించింది రమణకి.

ప్రేమలోపడినవారికీ, ఒకరికొకరు అందం గనూ, గొప్పగనూ, కప్పించటంతో అక్కర్లేం ఏమీలేదు. తమూనే ఏమిటంటే అప్పుడే అన గింతా ఉండి కప్పించకుండా పోయిన రోపాలు, తప్పలు అన్నీ పెళ్ళయిన తర్వాత (బ్రౌచరెండ్) మంత పెద్దగా కనిపిస్తాయి— ముఖంగా ఇద్దరూ దేవకయినా పట్టాడుకున్నప్పుడూ, కొత్తవారే పాగిస్తున్నప్పుడూ.

మన ఆందంగా ఉన్నావు అనో, ఈ పీరియట్ బాగున్నావు అనీ, ఇలాంటి కామెంటులు చేయటం వారి ప్రవృత్తికి అనభివృద్ధి అలవాటలేదు. కానీ అప్పుడే తమ ఆనందం గడిచే కొద్ది సేపట్లో, అలాంటి పుచ్చులతోనే పిన్నపడి, అంత నేం మూల్కాడగా (క్రెడ్ట గా) ఏదీనీ, అంతేమీ మూల్కాడకపోయినా మౌన సంభాషణే మనముకు సంతృప్తిని కలిగించేది, రమణకి.

మరి ఇప్పుడో, అతను పూర్తిగా అసలే వర్క్లో ముగిసిపోతున్నాడు ఎప్పుడో నెలకు ఒకసారి ఇద్దరూ కలిసి ఏ సమయాకీ వెళ్ళినా,

కేవలమే తననే మాదులు!

కేవలమే వ్యాధికి విశిష్ట చేసేందుకు తేనెకీరణాలను ఉపయోగిస్తున్న ఏషియన్ పరిశుభకా దివితలు. దీనికోసం అపకీల్ ఒక కొత్త మాదుల పరిశుభకా తయారు చేశారు. ఈ మాదిని చక్కలో గుచ్చుతారు. ఈ మాది మొన నుండి వెలువడే తేనెకీరణాలు నేరుగా తేవుడు ఉన్న భాగంలో ప్రసరిస్తాయి. తేనెకీరణాలు వెలువడే తలాన్ని నవతలంగానాక, కుండారంగానా కూపించించారు అందువలన తేనెకీరణాలు మాది మొన మీద కేంద్రీకృతమవుతాయి. ఈ మాది విశిష్టత పై పీరియట్ తయారు చేశారు ప్రయోగాలారోగ్యమా, వైద్యశాలలోను మూలకీ మూలకీని చేయించిరింకా ఈ పరిశుభకా ఉపయోగించారు ఈ పరిశుభకా తో కలిపిరానో నాలుగు సెంటిమీటర్ల తొడువ గల రోమ్మకేవలమే విశిష్ట చేయకలిగారు.

దాగా బయట అమ్మదా ఇట్లు చేరడు పారి. ఎప్పుడూ పొందేదికీ బయటికి వెళ్ళటమే. ఆ తొందరతో అమ్మ ఎలా వుంది, ఏ పీరి కట్టుకుంది అని మానీ పిలు అతనికి ఏ కట్టు ఉంది? అప్పుడూకా కలిసి పక్కం అలా అని, అతని కోసం తనకేమీమయిన (డ్రస్ తన ఉండుతుంది) రమణ కానీ అలాగే పుష్కలం కడిగి కొత్త లాగే సరికే పడినట్లు, బయట మామకుంటా, “పడ పడ” అని లోందరిగా బయలుదేరాడు. ఉత్తర మార్పుకుంటేమీ బయట ఉండదు. ఇలాంటి పుష్కలం కడగడాకే రమణకి. అతను మామూలుగా మాటలుకూడా చాలాతక్కువగా మూల్కాడ తాడి అనిపిస్తోంది రమణకి. అతనికి తాను మెల్లగా దూరం అయిపోతున్నానా అనీ అనుకుని బాధపడుతుంటుంది. అందుకే కొన్ని కళ్ళు ఇద్దరూ కలిసి ఏ పీరి లేకుండా గడిచే దగ్గరగా వుండగలిగితే బాగుంటుందేమో అని ఏ ఏ ఏ, తుండీతే తన కోర్కె మేల్కొంది.

రెండు వారాలు కలలా గడిచిపోయాయి. ఏన్ను ఏన్ను లేదు, తగ్గుతున్నాకా ఆ కలలో భాగలే. ఆ అనుభవంతో, తామిద్దరి మధ్యా ఇప్పుళ్ళుగా ఏర్పడినానాన రమణ ఉపాయమకును బెరలెత్తి కలిసిపోయాయి.

తెంగులూరులో విధానసాధ మోడలూనికి వచ్చిన నలుగురు అవెరికన్ లూరిస్టులతో మూల్కాడగా కూర్చుంటే అప్పుడూనే పీరి వచ్చిపోయి, రమణని గమనించలేదు పారి. ఆమెకి బోల్గగా వుంది. ఎవరు కొత్తవారో కప్పించినా ఇంటిబ్యూటీ చేయటమే; ఎక్కడికక్కడా ఈ బుద్ధి మాత్రం పోదు అని మనగా. ఒక్కతే నడుస్తూ కుడివయపుగా వెళ్ళింది, మెత్తం ఒక రోండు తిరిగి మానీవద్దం. అంతకీరణయినా పసిచేమోకానవి.

పారి మాటలు అయ్యాయి. నలుగురు పీరి ఒక పోల్ తీసుకున్నారు. వాళ్ళ తమ అందం ఇచ్చారు. “మీ మిగెన్ పోల్?” అని అడిగానా, తామూ వాళ్ళనాక పోల్ తీసుకుందామని.

అలాగా ఇలా పాసిదా పారి ఎక్కడా కప్పించలేదు. ఎటు వెళ్ళినా అని కలగారు పడ్డారు. “అమ్మెనివెల్” అని రాను ఏషియన్ నయిన నుండి బయలుదేరాడు. ఇద్దరూ మధ్యలో ఒకరినీ కలుసుకున్నారు.

“ఏమీ రమణ! నీకనలేమయినా బుద్ధి ఉందా? నేను వాళ్ళతో మూల్కాడగా కూర్చుంటే పీరివేళమయినా పారిపోవటమే? నడుపు కుట్టి రానిది ఇలా పట్టిబూరి ఏర్పడా చేస్తేవే? నువ్వు మూల్కాడికే ఏం—నేను వడ్డవున్నా?”

అని పూర్తిగా పెట్టి “రా, పొందా” అని వాళ్ళదగ్గరికి తీసుకువెళ్ళాడు. వాళ్ళ పోల్లు తీసుకున్నాడు.

ఇద్దరూ పోల్తో చేరడాకా మామగనో ఉండిపోయారు. సామాన్య పీరివెంటలో

వేమ్ సబ్బుతో స్నానం రోజంతా ఉల్లాసం

మీ శరీరమునకు మృదుత్వమునిచ్చి సహజ
సాందర్యమును పెంపొందించు సబ్బు ప్రేమ్.
దీని స్వచ్ఛమైన మరగ, పరిమళము
మీ మనసును వలకింపజేయును.

గులాబీ మలీయు ఆకుపచ్చ
రంగులలో లభిండును

జయలక్ష్మి
గుంటూరు వారి తయారీ

కోనేటి, 'చాకుక్క'లో తను రూపానికి వెళ్ళాడు. ఇద్దరూ ఎవరి ఆలోచనలో చాళ్ళుంది పోయారు.

ఎప్పటిలా రమణ స్నానం చేసి వచ్చింది. నిద్రపోయేముందు, అలసిపోయిందనిలా మంచం మీద పడుకుని కళ్ళకి 'తేలు' అంటుకుంది.

చేతిలో ఉన్న మేగడీమ పక్కన పడేసి వచ్చాడు పారి.

"దాగ అలసిపోయావు కదా? చేపు ఎక్కువడితే వద్దు. రెడ్డి తీసుకుందాం పూర్తిగా. ఎట్లాంటి రాత్రి పైచూరు వెళ్ళావు" అన్నాడు రమణ పక్కన కూచుని, అమె ఆడ్డంగా ఉంచుకున్న చేతిని తొలగిస్తూ.

అమె ఏమి మాట్లాడలేదు.

"ఇలా నేను పోతేరా?"

"నాకోకేం? మీకో బోలెడు కోసం వచ్చేసింది. అయినా నేను కోసినట్లె మౌత్రం మీకు తెల్లమిట?"

"ఛ! అదేం మాటలు? నువ్వు కోరెం నేను మాట్లాడకపోతే నాకు ఏమిల్లనట్లు పోతుంది. పిరి డియర్! ఇంకెప్పుడూ నిద్రిస్తా ఎమిక్కును నరేరా? ఏదీ ఇలాచూడు, నావయిపు. అదే అలలు వెన్నెలం మరిచేపోయాను, సాయంత్రం నా మీద కోసంతో బుంగిమూతి పెట్టుకుని ఎంత ముమ్మగూడినాలో తెలుసా? పట్టికొనేక్కర్తే కదా అది ఉంచుకున్నాను... అలలు ముద్దలతో అంద మయిన దానిమీద నాకేమిద్యుద్ధే తెలుస్తోంది రమణా!."

"రమణం. ఇప్పుటికేయినా బుర్ర నరిగా పనిచేస్తున్నందుకు సంతోషించాలి" అంది రమణ మునిముసి నవ్వుతూ.

ఇలాంటివేళ్ళ తగవులు వార్తల నప్పుడు కూరమూ, విసుగు కలిగినా, అ కథలాగాకానా గడిచి, మళ్ళీ దగ్గరపలం మువ్వలగా ఉండేది. అలాంటప్పుడు, "ఇకనాలోడు, మాపానికిమాటలు

గోరంత దీపం

దాగనే వచ్చింది. దాగ బలిహంబారు. పాగులు తారు. నేనే ఏర్పిదాన్ని ఏదేదో ఊహించుకొని, అయిన నన్ను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారని భావ పడ్డాను" అనుకుంది రమణ. "అతను చేస్తున్న ఉద్యోగమూ, భార్యలా అలాంటిది. తను నాటికన్నా ముఖ్యంకాదు. అతను తనని దాగ మాడటం ఏమిటి? ఈమె అతన్ని దాగ మాను కొవాలి! అతనికి దొరికే కొంచెం తిరిగి నను యంతో దగ్గరుండి, అతడు విశ్రాంతిగా, సంతోషంగా ఉండేలా మానుకొవాలి" ఇలా ఎన్నో నిర్లక్ష్యాలు చేసుకుంది.

పారికికా కొన్నాళ్ళు ఇలా విశ్రాంతిగా ఉండగానే, రమణకి దగ్గరగా కేఫ్ బీగ ఉండగా ఉన్నా, అప్పుడప్పుడు విశ్రమార్తి గుర్తొచ్చి నప్పుడు, అయినకే పని ఎక్కువయిపోతుంది, వెళ్ళిపోవాలి త్వరగా అనుకుంటాడు. తనకి, తన ఇష్టానుకూలకే, రమణ ఇచ్చే ప్రాముఖ్యత చూస్తే, తనని గురించి తన కంటే ఆమెకే దాగ తెలుకోమో అనిపించేది అతనికి. "ఈ అమ్మాయికి నేనంటే ఎంత ప్రేమ! ఈమెకి ఎప్పుడూ కష్టం కలగకుండా చూసుకుంటాను. కానీ దగ్గరుండి, నాలుగుమాటలు చెబితే చాలు, ముఖం ఏకస్థితి. అల్లు సంతోషి ఇలాంటి దాన్నా తాను, తన పనిలోపడి అసలు పలుకు రించటమే మరిచి పొందింది!" అనుకుని పీలయ్యాడు.

పైచూరులో బుందావల్ గార్ క్లస్ట్ మాసారు. కావేరి కాలువలో బోట్ పైరు నెర్పారు. ఇద్దరూ పక్కపక్కన కూచుని ఏళ్ళ మీద ప్రయాణిస్తూ ఉంటే, "బాగానీ! ఎప్పుడూ దాగనే ఇద్దరం కలిసి జీవితములా ప్రయాణించాలి" అని అనుకుంది రమణ మనసులో.

పారి పెళ్ళిలో కలుసుకుని, మాట్లాడిన అరుణిని, అమె అదాన్ని మరచిపోలేదు, కె. హెచ్. వి. రావు. కావేరిలో అప్పుడు గడ్డే 'హోదాలో' కొంచెం క్రాగ ప్రవర్తించగలిగాడు. ఇప్పుడు, చాళ్ళకంటేలో ఉద్యోగి అను. అవతే వరకరాంకే తనమీద అంత మంచి అభిప్రాయం ఏర్పడలేదు. ఆ పనిపై తోక మొడులు కట్టడం ఇంకెవ్వరే, తన పోషక గట్టిపరచు కోవడం ముఖ్యం తనకి. అందువల్లే అరుణాలో పైచూర్ని పొడేగించాలనే కోరికని మనసులోనే దాను కున్నాడు రావు.

వరకురాం దగ్గర ఉద్యోగం అలవాటు అప్పుతూ వుంది. ఆయనని వారాపాత్రలం భావాలు, వడ్డలులు అని తనకుంధించా, కానపేసి అయినది తనకెందుకు? అనవసరంగా ఆయనని వ్యతిరేకిస్తే తనకేం లాభం? అనుకుని బాగ్లగత తన పచ్చిదొడ్ల ఉంటూ వ్యవహరిస్తున్నాడు.

పారి విశ్రమార్తి అప్పుడు కావటంతో రావుకి ఆశ్చర్యం ఏమీ అనిపించలేదు. ఇద్దరూ ప్రేమించుకున్నాడు. ఏళ్ళకే ఇష్టమయే పెళ్ళి అయిపోయింది. కానీ కంటేలో పారి మాటకి వున్న విలువ, వరకురాంకో పరా అందరూ అలసిపోయే గారందా చూస్తుంటే వింతగా తోస్తుంది. "ఇంత త్వరలో ఇంతవరకే అని మానాన్ని ఎలా సంతోషించాడో ఏడు?" అని రోకోపర ఆశ్చర్య పోతుండేవాడు. ఆ ఆశ్చర్యమే అనుయోగా మారినంతలో, పారి 'గోరంత దీపం' ఎడిటర్ అయిన తర్వాత. "ఏదీ మొహం ఏదీకేం తెలుసని, అంత బాధ్యత అప్పగించారో? ఈ 'వనరాళ్ళకలు బుద్ధిలేదు,' అని తిట్లుకున్నాడు.

తను కర్నూలులో వచ్చి చేసినప్పటినుంచి, ఎన్ని రోజులయినా ఒక్కసారికూడా వరకురాం ఇంటికి వెళ్ళే అవకాశం రాలేదు. కర్ణుల రోజు అంటుకొన్నందిగానీ, అరుణ మాత్రం ఇటువలపు ఎప్పుడూ రాదు.

ఒకసారి తనే అప్పీనుంచి ఇంటికి పోకే కాదు, అటు ఇటు ఎవరూ కేటించాననీ. అరుణ పోకే తీసి 'చాలో' అనగానే.

"చాలో, నేను రావుని, ఆ పీస్ మంచి మాట్లాడుతున్నాను. మీ దాడి ఉన్నాదా?"

"దాడి అప్పీతో లేదా?"

"నా! అందుకే నాం పని ఉండి ఏరినాను... పోనీలేండి. ఎటుయినా వెళ్ళకేమో బయటికి... అవునా... నేనూ మీకు గురువానా? అవేక మా ప్రేమకు పెళ్ళికో చూసించే మిమ్మల్ని."

"గురువేకేం? మీకే వచ్చి ఇప్పుడు యింది! ఇలాకే వలకరిస్తున్నాడు, అది అనుక"

మం సంసారిం చక్షుగా వుండడానికి
కొరియం మా ఆవిడికి చల్లారం నాకు
చెమడి! ఆవిడమాట నాకు వినపడదు
నేను చాసినది ఆవిడికి కనపడదు!

అడిగినంత ఇవ్వకపోతే దారలూ, కావలసినది అడిగినా, తక్కువగానే అందించినది ప్రతి గ్రహాలకూ - ఉదయలకూ అసంభ్యుత కలంఠం సర్వసాధారణంగా అనవసరం. వ్యూలకేవాడు. ప్రభుత్వంలోన రాష్ట్రాలకూ, కేంద్రానికి రాష్ట్రాలకూ గ్రహాలతో అసంభ్యుత కలుగుతూఉండడం వ్యతిరేకం. తెలుసుకున్నది. అడిగిన దానికంటే ఎక్కువ ఇచ్చే దారలూ, కావలసిన దానికంటే ఎక్కువ తీసుకోవానికి ఇవ్వవలసి ప్రతిగ్రహాలకూ లేకపోలేదు. అట్టివారు కదల్చే కావసాస్తారు. ఇది వారి విశాల హృదయాలేకార్యాలం. అది అత్యుత్తమమైన దర్శనం.

పూర్వం పరగతులనే మరొకటి - అన్ని విద్యలూ తెలిసినవాడు ఉండేవాడు. అతని దగ్గర కౌత్యుడనే విద్యార్థి చేరి సమయ విద్యలూ నేర్చుకున్నాడు. కౌత్యుడు విక్రీతి నిలయ విధేయతలతో గురువును "నీ ఏ ఏ కే వా డు ఇతనిపై ఆ మునికి ఎంతో అభిమానం ఉండే నది. విద్యలు పూర్తి కాగానే కౌత్యుడు "మరేమునీ! తమకు నేను గురువడిగా వీని ఇవ్వకపోతే చెప్పకపో"నని అనెను అయిన "నామూ! నీవు ఏమీ ఇవ్వకపోతేలేదు. నీవు చూసిన గురుభక్తి, వినియ వేదేయతలూ న్నాయి. నీవిద్యారంగా ఇంటికినే" అని నేర్పెను. కౌత్యునికి అది తృప్తి కలిగించవలసి. గురువడిగా ఇప్పుడే దృఢంగా సంకల్పించి, మరి తెలుసుకున్న గురువును అదే ప్రశ్నించాడు. ఈ నిర్బంధం నిర్ల పరగతులకి కిచ్చునన్న కేవలం వచ్చి "నువ్వు నిర్బంధించి అందుకుంటున్నావు. కాబట్టి - నీ వల్ల య గు నిర్బంధమా వర్తించు కట్టి ధనం తెచ్చి

= ధర్మ పథం =

అమల్య వేదాంత రమణయ్య

దాస్తవ్యతా

ఇయ్య" అని అన్నాడు. కౌత్యుడికి దీనిని, అక్కర్లేమూ కలిగియు. విద్యలుగుక్కల్సా? ఎక్కడ తేవడం? అయినా అయిన కొంత విద్యించక తప్పదు, అంత పై కేవలం ఇవ్వని దాని రమ్య మహారాజు అని గ్రహించి ఆ రాజు నిద్రకు వెళ్ళాడు.

రమ్య మహారాజు కొద్దికాలం క్రిందటే విశ్రాంతిగాంచేసే తన సర్వస్వాన్ని దానం చేసి కట్టుగుడ్డలతో ఉన్నాడు. మట్టి పీడలతో కౌత్యుడికి అభియ్య ఇచ్చాడు. దానివల్లనే అతని లేమిది గ్రహించి కౌత్యుడు "మరొక రాజా ను యా ది స్తి" నం బూ త న

పుష్టాంతాన్ని రమ్య మహారాజుకు చెప్పాడు. "మీది, నా నిద్రకు వచ్చి, కొంత తీరతూందా మేరకే వేలకీ పొందమా? అది కుదరదు. మీరిక్కడే ఉండండి. రేపు ఉదయానికి మీరు కొన ధనం తెచ్చి యిస్తాను" అని, కుతేరుడి మీదికి యుద్ధానికి సిద్ధుడైనాడు. రమ్య అడిగితే కుతేరుడు దానం చేశాడు. కానీ, యూరించడం రాజుల వద్ద తి కాదు కాబట్టి, అంతే జయించడం దెబ్బ తేవానని నిశ్చయించాడు.

కుతేరుడికి ఈ సంగతి చాలించల్ల వెంటనే తెలిసింది. అతడు రమ్య మహారాజుకు ధనమడి తెచ్చి వారికి రాజకీయాలలో బంగారంవద్దం కురిపించాడు. అది ఎవ్వకొట్ట ధనం!

ఆ ర నా స్తుం తా తీసుకొనేలెవని రమ్య మహారాజు కౌత్యుడితో అన్నాడు. "నాకు కావలసినది వర్తాయుగకొట్ట! అంతకంటే ఎక్కువ నాకక్కరలేదు. నేను తీసుకున్న" అని కౌత్యుడు నమోదాన చెప్పాడు.

"అక్కడే నేను కుతేరుడి మీదికి యుద్ధానికి పోదానగా ఈ ధనం వచ్చింది. ఇదంతా నీదే! తీసుకోక తప్పదు" అని అన్నాడు.

ఈ దాత గొప్ప దానానికి, దానం తీసుకోవలసి కౌత్యుని ఉత్తమ స్థూవానికి అందరూ ఇశ్చర్యపడ్డారు.

జాలవీరయ ఉండడం చాలా అరుదు. ఉత్తమం హృదయాల ఎలా ఉండేది తెలిసి కొనుటలు ఈ కథ చక్కని ఉదాహరణం, అతరూప స్థూవాన్ని తెలనదానికిచ్చి ఇది మంచి దృష్టాంతం!

కుందా పోనీ అర్చనంయకు" ని మ్మోరం గ అవుది అరుద, ఎన్నాళ్ళుగానో, అతని పోనీ కాళి కోపం ఎదురు ముగిసినదానిలా.

సంతోషంతో తల మునకలయిపోయాడు రావు. "సారి!..." భావించి తలవూపుచున్నాడు.

మరుసటి రోజు అలేలయముకి పుట్టి పోనీ వెళ్ళాడు. అట్టికే, అతను పేరుకు డాకిని అడుగుతున్నా, పోనీ చేస్తున్నది తనకేసమే అన్న విషయం అర్థమయ్యాయింది. ఎందుకంటే ముందు రోజులా సరకారం అమ్మిపోతే ఉన్నా డనే విషయం దైవరీత్యాల తెలిసింది అమెకి. అందుకనే అతను మళ్ళీ పోనీ చేస్తాడేమోన కావకుని పోనీ చూడే కూర్చుంది.

అనుకున్నట్లుగా పోనీ రింగయింది. "సరకారంగామన్నారా?" అడిగాడు రావు.

"మీకామనంది నేనా, నాన్నగారా?"

చిలిగి అడిగిందరగా.

"అమ్మా, కాబా; అమాయకులరాను కున్నానే! అనుకుని"

"నీకేసమే చేశాను" చెప్పాడు.

"ఈ పోనీ నితననే ఎందుకు? ప్రీగా ఉంటే ఇంటికి రండి. కానీ తీసుకుని వెళ్ళావు నీమలూడు?"

"మీ ఇంటికా? బాబుండేమో అరుద! పోనీ ఒక పని చేద్దాం. సాయంత్రం మీ ఇంటికి అవతం ఫర్లాంగు దూరంలో ప్లేగ్రాండ్, చిన్న చిల్డ్రన్ ఉన్నాయి మాడు, అక్కడి కొద్దియ అంటికి. నేనాస్తాను... మీ నాన్నగారికి తెలికుండా నువు నువ్వు అచ్చంనలుగు నడికాదు. నేను రావలసిన సరికాదు. అందుకని నేను చెప్పే నట్లు వెళ్ళు... నీ కిష్టమయితే నీమలూ... మరీ రాక పోతే నా అర్థవల్లం ఇంతే అను కుంటాను, ఇంకేమోదా పలకరించమ".

అనేసే, అమె అంగీకరింక ముందే పోనీ వెళ్ళేవాడు రావు; అతనికి తెలుసు, అమె నమ్మించని. తన మాలకాతులగు వీరద ఆ మరొక సమయం ఉంది రావుకి.

"ఇతనేమింటికి అతిథిగారా మాట్లాడి రమ్మన్నాడు?" అనిపించినా అది సంతోషం గనే ఉంది అయినకి

అయిం మనంది మూడవ్వుర అయింది సరదాలేదు తయారవనని కింకా బోరెడత అయిం వుంది - అనుకుని వడక మీద చేరి స్పెర్ట్ డ్ల్యూ మేగిన్ వరకుం మెరుద మెట్టింది క్రెడ్యుగ, అందులో గానీ కావచ్చే వరకుం బెల్లె యున్నాం. ఎరలయూ ఒక స్పెర్ట్ వెంట. సినిమా తారలు తిరుగుతున్నారని, అతనికి కోసం వీళ్ళతో వీళ్ళు పోట్లాడుకొంటున్నారని చదివి నువ్వు, ఈ ఇద్దరిలో తాళకలే అయింది. ఆ స్పెర్ట్ తననే ఎంటక చేసుకున్నట్లు కలలు కంటుంది. ఇవార మాత్రం ఏ సినిమాస్టార్ల బొమ్మ మాననా, ప్రతి యాక్టరు ముఖంలో రాకే కనిపిస్తున్నాడు.

(ఇంకా వుండు)

అమ్మంటే పెరిలంటి నాన్నామా!

అవధానుల జుర్రాక్షణాల్లో - మల్లం పల్లి నాగేశ్వరరావు

ఈ పరిపాటులో అత్త ఇది నాలుగో ఉత్తరం, అమ్మ దగ్గర్నుంచి. ఉత్తరాన్ని చించి, ముక్క ముక్కలు చేసి, ఓటిలోంచి బయటికి పారేయించినట్లంది.

ఈపిన్ని కాస్త విగ్రహించుకొని, కసిగా ఉత్తరాన్ని ఉండబట్టి జేబులో పెట్టుకున్నా. ముప్పయ్యేళ్ళు వచ్చినా, ఏమీ తెలియని చిన్న పిల్లలాడేలా నవ్వు మానీ ఈ అల్లుడుంటేనే నాకు మరే చింతా

అంటే మేలనే పెరిగిన తొలుట్టున్న ఇంట్లో మాదా నాలుగు రోజులు నవ్వుకుపోలేని అమ్మని మనలో అర్థం కాలేదు

నేను పుట్టినవెంటనే నాన్న పోవడమే ఈ అవధానిల్లోకి కాలగమనం?

కాలు (క్రిందపెడితే కందిపోతాడన్నట్లు అల్లుడూనగా పెంచుకున్నా... క్షణం వరదంటే ఈ అభిమానం...

ఉప్పిలి తిప్పిలిచేసే ప్రేమా. ప్రాణాలు తోడేసున్నాయి అనిపించింది.

ఇలాల్లోకి నమంగా తనవి మా మాయ యింట్లో నదిరి వెళ్ళాయంటే - ఈ మార్తంటే దానికే నా సునింద యింత బెంగా?

నేనే మరే చిన్న పాపాయిని కాదా? నాకూ పెళ్ళయింది...! త్వరలోనే తండ్రిని కాకోలున్నాడా?

పెళ్ళయిన సందర్భంనైనా అయిందన్న మాటేమీ...

రాదో అంటున్నా గడవడం... రాదేలే వంట రుచి చూడడం ఈ నెర్వాస్సు మాట్లాడు. పెళ్ళయిన కొత్తగా నవ్వించే పెట్టినా... ఇంటికి నుంసగా, ఇద్దరికీ ఏదలా, ఎక్కడ చూపానా అమ్మ.

రాద అత్తా కావోతుందని తెలిసిన దగ్గర్నుంచి... అంతకు ముందు పెళ్ళి... కానీ కూడా పెట్టినందున మానించేమంది అమ్మ. గట్టిగా నవ్వుకుంటామన్నామన్నా పీలులేని అమ్మి కంటే... అమ్మగ్గరించే ఎవరో ఎక్కువే ఉన్నారన్న అలోచన, వా అనందానికి ఎప్పుడవరో అలా కలిగింది చింతే ఎలా చెప్పను అమ్మ.

అందరి అత్తల్లా... కడల్లోకి అరల్లు పెడుతూ, అమ్మ బాదా ప్రవర్తన నడిపితుంటు మరేలా ఉండేదేమా?

తల్లి కూతుళ్ళు కూడా యీలా ప్రవర్తన

లేమా ... అనిపిస్తుంది రాధన అమ్మని మామూలు.

అమ్మకన్నా అలాంటి ఎక్కువన్నట్లు ప్రవర్తనచేసి రాధ. ఆరుమీద మూడు పడ్డా, మూడుమీద ఆరు పడ్డా, అమ్మకి భగవద్గీతలోని శక్తికాలు వినిపించి వచ్చేగాని... రాధ దర్శనం జరిగేది కాదు.

కడుపులో నలుసు వడేత వరకూ, ఉదయూన్నే పూజలో ఉన్న అత్తగారికి కానీ పెట్టే ఆయనం రాధ వెంట.

ఆ తర్వాత ఆ డ్యూటీ కూడా అమ్మే తీసుకుంది... కొడతెక్కడ అంటేపోయిందేమానా.

ఏన్ని మరుమైన నా గుల్తులు అమ్మ భగవద్గీత శక్తి వంశంకోసా, మధురమైన ఉదయూలు, ఉదయూన్నే మార్గదర్శనానికి ముందే చేసి పెట్టి యిచ్చి కానీకోసా కొట్టుకు పోయామా ... ఎవరికి చెప్పకోమ? తనవి చెప్పకో కొట్టినా, చిరునవ్వుతో నూనెవగం తీర్చున్న రాధ అమ్మమీద మాత్రం ఈగ వాలిపోయింది.

మనమలోని ఈ బాధల్ని ... రాధతో చెప్పి భావనాపాదంకన్నా తెలివితప్పిన తనం మోకాటి లేదు.

అలోచనల కంటకాయం కలిగిస్తూ అట్టిలే రేబితోమిది ఇంటిలోకి పోతే (లేనిది ... లేనిది ... లేనిది) మన ప్రాంగింది. దీనివల్ల ఎలా...

"పోరీ! ఆ లాశరేతే రోడ్డు కాంట్లాట్టు పగిలిపోయిన సారాలు తెన్నుంటారా పోరీ! తమరు చేపట్టింది సారం రోజుంటేలు పెంపుతో ఉంటారా" అన్నాడు వివరంగా పాడే క్లక్కిరిచినా.

"స్వీట్! డింగ్ డెవో .. అం .. అమ్మ అమ్మకు మన జేయూ. గర్లు కూడా రమ్మని చెప్పండి ..." అని పోరీ కేబిల్మీద పెట్టాడు. అమ్మకు జ్ఞాపకం వచ్చింది... సాయంకాలం ప్రయాణం నుండి... కాల్తెకో వాక్కి (ఇవన్నీ చివరమని చెప్పామన్నా పూర్వం).

"పోరీ!" అన్నాడు (ఇవన్నీ చేసేది).

"ఏం? కాదు లేదేమా?" అన్నాను త్వరలోంచి తల ఎత్తుకుంటా.

"అవును పోరీ! ఆయిలు, బ్రేకులు, రైట్లు, టైర్లు అట్టి పెరీవెక్స్ ఉన్నాయి. అన్నీ నేనుగే దయ పోరీ!" అన్నాడు చేసేది.

వచ్చుకున్నామని మనసులోనే చేసేది నమ్మకానికి.

పైకిమీద సంతకం వసులు కానిచ్చి, అందరికీ చేయవలసిన వసులు విడిచిపెంచి, ఎంతో ఆనందంగా కారు వెళ్ళాడు.

* * *

"రాధ ఎంతో హాయిగా ఉందికదూ... ఈ వెస్ట్రెల్ లాల్తో అంటున్న ప్రయాణం" అన్నాను స్వీడింగ్ తీసుకుంటూ.

"అబ్బాయి గారూ నాన్నెళ్ళకన్నా... రోడ్డు చేసి చూడడం అలోగ్గరికి మంచిదేమా?" అంది రాధ ఓటిలోంచి బయటికి చూస్తూ.

"ఎక్కువన్నది (ఇవన్నీ చేసేది) కాదని, తమ శ్రీవారు రాజుతో అని తెలుసుకుంటే కాస్త బాగుంటుందేమా?" అన్నాను రాధపై చిరునవ్వు.

"రాధ వెస్ట్రెల్ లాల్... నువ్వంటే లాల్ రోడ్డు మీద కాబోలే ప్రయాణం... కన్నులు ఎండవైన నలుంట... అమ్మంటేమింది... అమ్మనైన వికారం... స్వీట్ చేసి 'కోర్క్' అన్నాను రాధను దగ్గరగా లాక్కుంటూ.

"చూడు బాబ్! మనీదర్లం వెళ్ళొస్తుంది హానివస్తోంది కాదు. వాళ్ళుంటే... వాళ్ళుంటే కని జ్ఞాపకం పెట్టుకుంటే కాస్త బాగుంటుంది. అట్టే బాధాపడి చేస్తే... అమ్మ వెనుకటో లేదని నెలవరదయ్యే ముప్పుల్ని... మీ అబ్బాయి అల్లరి పెడదేమా? అంది రాధ దగ్గరగా జరుగుతూ.

ఎందుకంటే అనిపించింది... ఆ క్షణంలో రాధ మామూలుగా లేదని, కొంచెం కోపం గా ఉందని... వెంటనే తెలిసిపోయింది రాధ ఈపాటికి కారణం ఏమిటో!

"రాధ! ఆమ్మని ఇంకా తీసుకురాలేదని కావేమిప్పిరా!" అన్నాను.

అమ్మ పేరు వంటే రాబు... రాధ బుంగ మూల కొట్టాను ముటుముటుమవుతానని తెలిసి.

"వా కెండు కూడా మధ్యలో కోపం? అల్లయ్యను తీసుకురావోయినా, అందే మికు (వ్రాసిన ఉత్తరాలు కూడా ముఖంనెవ్వయినా, ఉత్తరాలు రాలేదని మీరు అబద్ధాలు అడిగా... నేనెవరైనా మధ్యలో కోపం తెచ్చుకునేందుకు?" అంది రాధ బాధగా.

"నిండా రాధ! ఉత్తరాలు ఆమ్మలు రాలేదు" అన్నాను. పొంగవడం చేస్తూ దొరికి పోయిన దొంగలా.

అనుకోకుండా చేయి పేంట్ తీసుకువెడిచి పోయింది. ఉండబట్టి చేసేదనే ఉత్తరం అలాగే ఉంది

"అబద్ధాల్లా పనికికూడా కాస్త తెలిసి పోయింది. మరీ అల్లయ్య నాకు వ్రాసిన ఈ ఉత్తరం నెలవెంటే?" అంది రాధ జాకెట్లో మదరిపెట్టిన ఇంటాండ్ను పైకి చూస్తూ.

అన్నటి చిల్లు-అత్త హత్య!

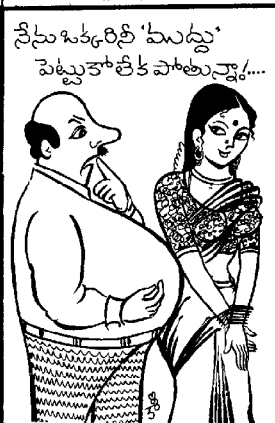
కనకాచే ఖమ్మరెమ్మ డబ్బులో తనను జీవకాంక్షా వేరెమ్మ న్న తననాన్న నివారింపు కోరానీ ఇంగ్లండ్ రికమండేబి వెండి జాన్ మెజర్ అనే 45 ఏళ్ళాయామనుగిరి తేరి, ఆ అవకాశము దివ్యంగా వూరితేసుకుని తిల్లమానీ, దిక్కుచప్పుపోయాడు. అతని ఖమ్మరెమ్మ 300 పానులతో అనుమతి తిల్ల 15 వేల పానులు. ఈ తిల్ల కట్టడానికి డబ్బులేక, స్నేహితలేక, వేరే గత్యంతరాలేక, గుండె రాము తేసుకుని కాన్సన్ అక్కహత్య తేసుకున్నాడు.

రక్తంలో డైట్లో రావిన పాత్ర గ్రంథం!

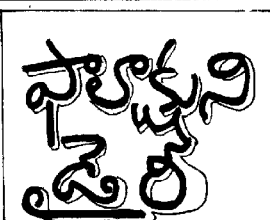
12 వ శతాబ్దంలో మలకు అనే షాన్ మహారాజా రాజ్యం మిట్టై మూడేళ్ళ కాలాగ వానిం చేయవలసి వచ్చెందుట, బోధమతమ్మ డయన ఆ మలకు తాను క్షై లతో వున్న మూడేళ్ళ తన రక్తంలో అంకార్మమాగ్ర అనే పాత్ర మత వున్నా 10,500 మాలలతో రాకరట. అలా తాను రాస్తే బుద్ధుడు తనను కనికరించి తాను పోగొట్టుకున్న స్నేహాన్ని తిరిగి తనకిచ్చి డని ఆయన అనేవాడు. అలానే ఆయన తిరిగి 1144 తో సింహాసనానికి వచ్చి 20 ఏళ్ళ రాజ్యపాలన చేశాడు.

ముద్దుల మొనగాడు!

ఇంగ్లండుకు చెందిన కైన్ స్టేట్ లో 1978 న సంవత్సరం సెప్టెంబరు 22 న తనకిన శేక్స్పియర్ అనే ఒక ముస్లింరావు ముద్దుట్టుకున్న అమ్మాయిని ముద్దుట్టుకోకుండా ఎనిమిది గంటల కాలంలో 4049 మంది అమ్మాయిలను ముద్దుట్టుకున్నాడు. గంటకు అయిదొందరాలు నుండి ముద్దుట్టుకున్నాడట!

నేను ఒకరోజు 'మిమి' పెట్టుకొని పోయాను!...

శోకాన్ని పాత్ర రాగాలు చేసిన మునుదు!

కెంగుకూరు హిందుస్థాన్ ఎయిర్ లైన్స్ కి బిబిడికు చెందిన టి. పంజాబ్ అనే వో మేదిన్ మానవ శోకాన్ని నిల్పివలెవుగా 25 రాగాలుగా చిల్లి ప్రపంచ చరిత్రనే చిల్లి తెలిపాడనాడు. గుయేమ్ బుక్ అనే నరేంద్ర రికార్డ్ లెక్కం ప్రకారం ఇంతవరకూ వెంట్లకును 16 నలుపు భాగాలుగా చిల్లిగమే నమోదయిందట. ఈయన ఒక బియ్యపు గింట పిద 4160 అక్షరాలు కూడా వ్రాశాడు. అంతేగాక ఒక బియ్యపు గింటపిద రామాయణ, మహాభారత ముఖ్య ఘట్టాలనూ, హెచ్. ఎ. ఎల్. వారు తయారుచేసిన సమాచారం కొన్నిటిని కూడా చిత్రించారు. అహో! ఇటువంటి మేదావలను ప్రపంచానికి తెలిసేలాచేసి, వారిని పాపించి, తద్వారా శ్రీమతి, తల్లిని పొందకూడదీ చేశాం!

చిత్ర నిర్మాణ వ్యయంలో ప్రపంచ రికార్డు!

ప్రపంచ చరిత్రలోనే అత్యధిక ఖర్చుతో తీసిన సినిమా స్టార్ బ్రక్ అనే హాల్వుడ్ సినిమా అట. ఔని రామ్ జెరి యా చిత్ర నిర్మాణం. రాజ్ కెక్ లో యా సినిమా రెండు కోట్లకు డట. ఈ సినిమా తీయడానికి 460 అక్షరాలు వర్తియిందట. 1979 డిసెంబరు రెవ తేదీన వాషింగ్టన్ లో యా సినిమా ప్రిన్సిపాల్ హోరట.

శరీరయుగ భీముడు!

యు.యన్.సి.లోని జార్జియాకు చెందిన పాల్ అంధర్సు అనే యరవై యేళ్ళ యువకుడు 1975 న సంవత్సరం జూన్ 12 న తేదీ వో పెద్ద టెంట్ లోపిద 6270 పానుల బరువుకల ఇనుప పామనువల్లి పెట్టి ఆ టెంట్ లుగింద దూరి, రెండు తేకులనూ అమాంకం ఆ టెంట్ లు పెక్కి విర్రాడట. ఇంతవరకూ అంత బరువు ఎక్కిన మనిషి తేడట ప్రపంచంలో.

ధీరీకి అగ్రరాంబాలం!

ధీరీలో స్త్రీల వాపులలో వోళ్ళ కారి మనిషిడంకో ధీరీకి ప్రథమ స్థానమట. ఏ యిలర కేంద్రకాలిది ప్రదేశాల కన్నా ధీరీలోనే యా వాపులెక్కువట 1977 లో 311 మందిల ఆ సంవత్సర 1982 వాటి 610 గా పెరిగిందట. ధీరీలో 1982 లో 44 మూ తమేడట

ధీరీలో బాడుంబి మూరేంచేస్తున్నారంటే!

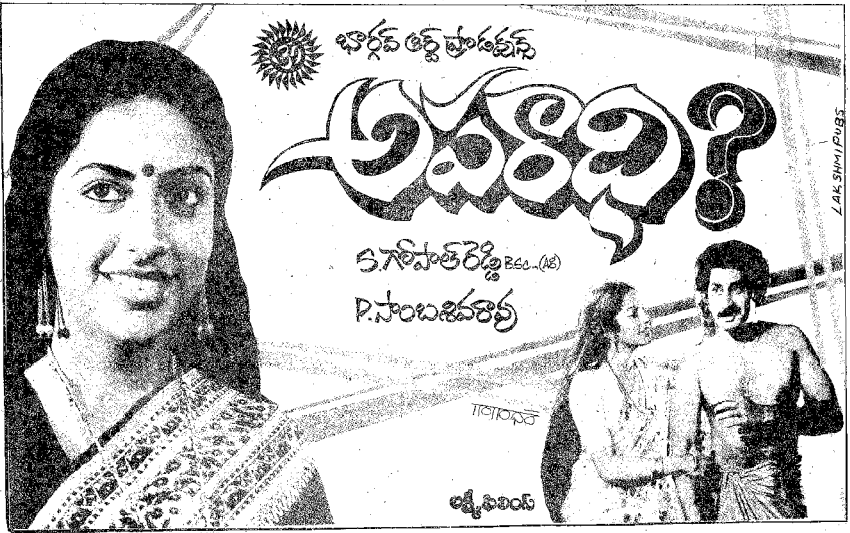
హాచురించే కారు!

బ్రిటిష్ శరేంద్ర కార్ల కంపెనీ వో కొత్త రకం కారు తయారుచేసిందట కారు ప్రేమికుల నరిగా ఎని తేయకపోయినా, డెట్రోట్ అయి హోయూ, ఆ కారులోని వో హార్నింగ్ వివమ్మం డట. 32 మాలలు ఎలక్ట్రానిక్ టేపులో వుండే, నమయానుకూలంగా హాచురికలు మేనుం డట. ప్రముఖ హాల్వుడ్ నటీమణి నీకోరెల్ మేక్ తేని తేత యా 32 మాలలూ మూల్గా డంచారట.

పసిపిల్లని బలిగాన్న వింత ముదం!

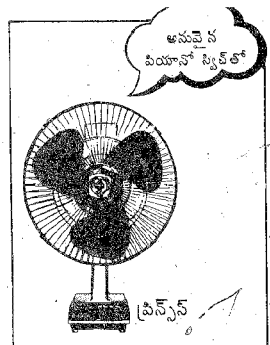
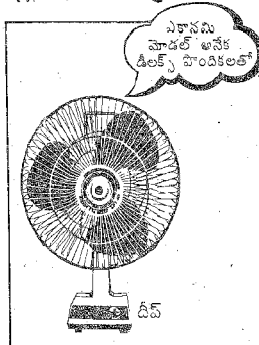
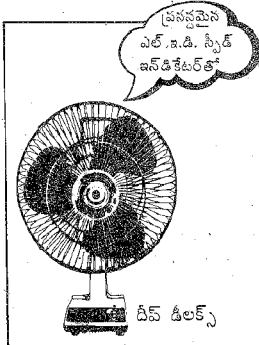
ద్రావిడంం తాలూకా చిన్న మార్కా వూరుకు చెందిన వో వునపామ కార్మిక జంట తమ రెండోళ్ళ పిల్లను తమకూడా పాలానికి తీసుకువెళ్ళి వో వోల నడుకోజెల్లి నరలోకి వెళ్ళునకి తోడట అకారం, వోంటకి నల్లని వారిలు, పాడైన నెడకం వో వింత జంటువు ఆ పిల్లను వోల కరలుకువాయిందట. ఆ దంపతులూ, నుట్టునక్కలవారూ క్షరంలో వెంటబడినా ప్రయోజనం కలుగలేదట. ఆ మర్నాడు ఆ పిల్ల తన పాదల్లో కొరికిందట ఆ తండ్రి మేడ కూడా ఆ శంకువు తీసివేడట వారిం!

బాదల్ ఫ్యానులు

చల్లని పవనాల ప్రశాంతతకు

ప్రముఖ ఫ్యాన్ డీలర్లందరివద్ద అభిచును

ట్రైలో

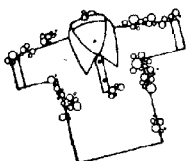
ఉపయోగించడానికి మీకొక
మంచి కారణం:

ఇతర ప్రముఖ డిటర్జెంట్ బిల్లలకన్న
దీని ధర 30% తక్కువ.

ఇదిగో, ఇంకా మూడు కారణాలు:

మరింత నురుగు

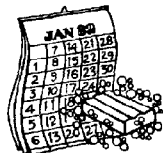
దీని సమృద్ధమైన నురుగు మరే
డిటర్జెంట్ బిల్లకన్న ఎక్కువ
బట్టలను కుత్రం చేస్తుంది.

మరింత ఉతికే శక్తి

అతిగా మానీస్ బట్టల్ని కూడ
చక్కగా కుత్రం చేయగలది ట్రైలో
అందులోనే ఉన్న బ్లూ తెల్లటి
బట్టలకు వాటి అసలు తెల్లదనపు
మెరుపు తెస్తుంది.

మరింత మన్నిక

ట్రైలో సులువుగా మెత్తబడిపోదు.
అందుకే అందులో వ్యయపోయేది
ఎంత మాత్రం ఉండదు. పూర్తిగా
అరిగిపోయేదాకా ట్రైలోను వాడవచ్చు.

ట్రైలో — మరింత ఉపయోగకరమైన నీటి డిటర్జెంట్ బిల్లు.

Godrej

ఆ మాట విన్నానే కీరీటీ ముఖం మృగ
మైంది. అది చూసి సారథి—“ఇష్టం లేకపోతే
వెళ్ళుకురే! ఆ పాత విషయాల్ని గుర్తు
లేని విషయ అవసరంగా భావ పెట్టావేమో”
అన్నాడు.

“లేదురా! చెప్తాను! ఆ జ్ఞాపకం
మళ్ళా మళ్ళా తలుచుకోవడం నాకు భాధతో
పాటు అనందం కూడా కలిగిస్తుందిరా!”
అంటూ కీరీటీ గతంలోకి వెళ్ళాడు.

* * *

“మీనాక్షి! వారానికి ఒక రోజు వచ్చి
వేర్చుకుంటే గాని పనికిం రాదు. కనీసం రోజు
ఏదో రోజు అయినా వేర్చుకోవాలి!” అన్నాడోక
రోజు కీరీటీ మీనాక్షితో.

“రోజు ఏదో రోజు రావడం కుదరదండీ!
కానీ వెలుస్తప్పుడు వస్తాను” అంది.

దానికే అనందపడ్డాడు కీరీటీ.

మీనాక్షి మనసు వెలిసింది కాబట్టి కీరీటీకి
ఇదివరకుంటే పంకోచం పోయింది.

ఆమెని చూస్తున్నప్పుడు—ఈమె నా
స్వతంత్ర అనే అభిప్రాయం కలుగుతోంది. కానీ
ఎప్పుడూ అతి చమత్కార చూపలేదు.

మీనాక్షి చదువయితేయూక ఆమెకి తన
మనసులోనే మాట చెప్పింది. ఏగ్గరిలో వారిపోయే
కళ్ళనూ, గులాబీ మొగ్గలయ్యే చెక్కిళ్ళనూ
తనివీరిలా చూడాలి. ఆ తర్వాత తడవకుంటూ—
ఆమె తన మనస్సు చెప్పే చెప్తారంటే... మధుర
సంగీతంలా మనపరా వివారి.

ఆ క్షణం కోసమే కీరీటీ ఎదురు
చూస్తున్నాడు.

మీనాక్షి పరీక్షలయ్యాయి.

తను ఎదురుచూసిన ముహూర్తం వచ్చిం
దమకున్నాడు కీరీటీ.

అదివారం మీనాక్షి వచ్చినప్పుడు—

“మీనాక్షి! పరీక్షలయ్యాయి. శేలవులేగా!
లేవు రాకూడదూ!” అన్నాడు.

“ప్రయత్నిస్తా రెండీ!”

“కాదు! తప్పక రావాలి!”

“అలాగే” మోపిచ్చింది.

కీరీటీ పొంగిపోయాడు.

లేవే...తను—మీనాక్షి మనసులు విప్పి
చూట్టాడతనునీ! అంతేకాదు తను పెళ్లి
ముహూర్తం విజృంభింపజేసి కూడా లేవ!

ఆ పంకోచంతో—కీరీటీ ఎన్నో కీర్తనలు
మధురాలి మధురంగా వాయింపాడు! ఆ గాన
సుధాలవారిలో మునిగి తేలుతున్న మీనాక్షి కి
సమయం వెళితేడు.

కీరీటీ వయోలిన్ (క్రిందపెట్టి లేవసరికి
బాగా చీకటి వడంది! కీరీటీ టైటు చేశాడు!

మీనాక్షి కూడా లేచింది.

“రోజాకంటే ఇవ్వాలి చాలా బాగా వాయిం
పారు.” మీనాక్షి మెచ్చుకుంది.

ఎవరి కలువచాలా?...

క ల ని జ మై తే !

"శేషిణి బాగా నాయెత్తాడు ! మీనాక్షీ ! "

అన్నాడు.

"మీనాక్షీ ఏకేషం ! " నవ్వుతూ అంది.

"శేషు నీకే తెలుసుంది ! "

"అయితే రేపటి వరకూ నన్నెన్స్

అప్పుచూ ! "

"అప్పుడు మీనాక్షీ ! నిరీక్షణలోనే ఆనందం

వుంది" అన్నాడు కిరీటి ఆమె కళ్ళలోకి చూస్తూ.

"నన్నే ఆ ఆనందాన్ని నేనూ అనుభవించా

లెండి ! వస్తాను" అని నవ్వుతూ వెళ్ళిపోయింది.

* * *

మర్నాడు - మూడు గంటల తేర కిరీటి

బ్యాంకులో కూర్చుని పని చేసుకుంటున్నాడు !

శరీరం యాదృశికంగా పని చేస్తున్నా - మనసు

మాత్రం శుద్ధిగా లేక్కపట్టుకుంటుంది !

తనరగా కాలం గడిచి...

సాయంత్రం అయిపోయింది.

మీనాక్షీ వస్తుంది... తామిద్దరూ కలిసి

పెళ్ళి విషయం నిర్ణయించుకున్నాడు - బజారు

తెచ్చాల్సి.

మీనాక్షీకి పట్టుచీర కొనాలి ! మీ నాక్షీ కి

కోవా అంటే చాలా ఇష్టం. బాంబే స్వీట్స్

షాపుకు వెళ్ళి...

"సార్...!"

కిరీటి లోకవల్లకు వ్రేలు పడింది! అరెస్ట్

చూశాడు.

పూర్వం చలనచిత్ర కనబడ్డాడు !

"మీనాక్షీ ! "

"మీకోసం ఎవరో వచ్చాడు ! "

కిరీటి లేచి బయటకు వచ్చాడు.

ఎవరో కులాడు గేటు దగ్గర నిలబడి

వున్నాడు ! కిరీటిని చూస్తూనే ముందుకు

వచ్చాడు.

"మీరేనా కిరీటి ! " అతడడిగాడు.

"అవును ! "

"రావుగారు మీదగ్గరకు పంపారు."

"రావుగారా ! ఎవరాయన ! "

"మీనాక్షీ తెలుసా మీకు ! " ఎదురు ప్రశ్న

వేశాడతడు.

"ఆ ! తెలుసు."

"మీనాక్షీ మా అక్క. రావుగారు మా

నాన్నగారు. మీనాక్షీ పుస్తానియూ హాస్పిటల్లో

వుంది ! "

కిరీటి ఆశ్చర్యపోయాడు.

"హాస్పిటల్లోనా ! ఏమయిందామెకు ! "

అరాలింగా అడిగాడు.

"ఏమో తల్లిని. రండి వెడదాం."

కిరీటి ఏమిటనివ్వ వచ్చినవో అడిగి అతడి

వంట అంటోలో బయలుదేరాడు

62 ఆంధ్రవిప్లవకవిత 16-3-84

కీటి వెళ్ళేసరికి మీనాకి వస్తున్నాలో తెలుసు. ఆమె ముట్టు వెనెరలో వున్నాడు. "మీనా కీటికి ?" అని చూడే చిట్ట వల్ల కీటిని అడిగాడు. "అవును !"

అందున ఒకసారి తిరస్కారంగా కీటివేపు చూసి తల తిప్పుకున్నాడు. కీటికి అదేం చెప్పించుకోలేదు. అతని దృష్టంలో మీనాకి మీనా వుంది. మీనాకిని గురించి తెలుసుకోవాలని వుంది అని. కానీ ఎవరైనా, ఎలా అడగాలో తెలియం లేదు.

అతనికి కలగాయగా వుంది. బాధగా వుంది. కళ్ళలో నీళ్ళు తిరుగుతున్నాయి. తనకు ఈ రోజు కోసం ఎన్నో కలలు కన్నాడు. మనెంతో కాలం నుండి ఎదురు చూడిన కానీ పరిగా. ఈ రోజునే మీనాకి వాస్తవికత వున్నారని స్థితిలో వుంది.

మీనాకి కేమెండ్ కాదా తెలుసుకోలేదు. తెల్లటి తెడమీద నీలిన మల్లెల నెండులా— వాడిన కలవల దండలా వెలుగుతున్న మీనాకి దగ్గరకు తెల్ల అమె తలని ఒడిలోకి తీసుకుని— "మీనాకి ? ఏ కేమెండ్ ? చెప్పు. నీ కేమెండ్ నా ప్రాణాలయినా పదంగా పెడనాను !!" అని చెప్పారని వుంది.

కానీ మీనాకికి తనకూ మధ్య ఎన్నో వేరుకొల్పే దూరం. మీనాకి దగ్గరకు వెళ్ళడం ఎలా ?

కీటికి మీనాకివేపు చూస్తూ విచారంగా నిలబడ్డాడు. ఇంతలో—

ఇందానికి కుక్కలా మీనాకి దగ్గరకు వచ్చి "కీటిగారూ ! ఇలా రండి !!" అంటూనీరీచాడు

కీటికి అతని వెనకే వరండాలోకి వెళ్ళాడు. ఆ కుక్కలా జేబులోంచి ఒక కవచం తీసి

కీటికి కిప్పాడు.

"మా అక్క మీకేమిచ్చింది" అని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడతను.

కీటికి ఆ కవచం విప్పి చూచాడు. దాన్నో ఏదో కాగితాలు కప్పించాయి. అదేదో పుక్తరంగులో వుంది. చాచిన వెళ్ళడం చదవాలా అని కీటికి ముట్టు చూచాడు. కానీ తగిన ప్రతీకం కనబడ లేదు. అక్కడి నుండి గజగజా (కొండకు వెళ్ళి వెళ్ళు) విడవ కూర్చుని పుక్తరంగు విప్పాడు. పుక్తరంగు తల్పరంగులా (వానమట్టం, అడవి) కలంక గరితగా వున్నాయి.

కీటికి ఆ కుక్క చదవసాగాడు ! కీటికి,

మీనా రోజు నమ్మి తప్పక రమ్మని కోరాడు. నా రాకకోసం ఎంతో ఆశతో ఎదురుచూస్తుంటారు. కానీ నేను మీ దగ్గరకు రాతని స్థితిలో

తరించి తరించి పోవాలని వుంది

చూడాలని వుంది విష్ణు
చూడాలని వుంది
అందమైన ప్రభావతేజోలో
గంధర్వదత్త వేషధీమంతి
నే పరిభ్రష్ట చేసే కలుష
పూర్వ వర్ణం కురిపిస్తూ
మురిసి మురిసి పోవాలని వుంది

పుడదు మందలంలా
నా పుడదు వన నాటికలో
విచారంలాగా
పాగమంప వండిట్లో
పొగడపుం పలుమేసి
మంచుమీటి ముల్లాలతో
నిమ మంచుయ్యాలని వుంది

మర్రిద స్థాయి నీ స్వరముతో
నా పుడదుకలకలం మలుకుతుంటే
తమనే పొగ గావించేస్తూ
తరించి తరించి పోవాలని వుంది.

— శ్రీమతి నీలాకరకృష్ణ

వున్నాడు. ఇంకొద్దీ సేపట్లో పీకే నా దగ్గరకు రాబోతున్నాడు. కానీ మీకు కలుకు తెలిసి— మీరు నా దగ్గరకు వచ్చేసరికి నేను వున్నారని స్థితిలో వుండొచ్చు. లేదా నా ప్రాణాలు అవంత పాయపుల్లో కలిసిపోవచ్చు. అప్పటికే— ఈ గుప్పెడు మనసుతో దాగిన అనంతమైన ప్రాణాలు మీకే విప్పించవేమోనని—

మీ కోసం ప్రతి వెయిలెడన ఈ వయెలిన్ మీకు ప్రేమగీతాలు విప్పించుకుందా? ఈ లీగలు తెగిపోయేమోననే భయంతో— ఒకే కేక పోయినా ఈ నాల్గు నాకాల్య ప్రాస్తున్నాడు.

కీటికి! నేను తరును నా గురించి చెప్పు కుంటూ 'మోక గాజా' ముసటికి అడేదాన్ని. మీరు ఎన్నోసార్లు దాని అర్థం చెప్పమని అడిగారు. నేనే ఒకరొక మీనా విషయం చెప్పానని చూపిస్తాను. ఆ చూడు నింజిల్లు కోమండవి నల్లపొరవేసిన భయంకూడా కొంత కారణం.

కీటికి! పుట్టుకతోనే ఈ గుండెలో లోపం ఏర్పడింది. నేను అనుకు అప్పటికి చనిపోయాడని కానీ బాంబే వాస్తవికతలో దాక్కట్లు నా విష్ణు గుండెకు అవశేషమే ప్రతినిధి. నా చనిపోయే ఏలు నాకు మల్లె అవశేషమే చేతలు

అప్పుడే కాదు— ఇప్పుటి వరకూ నా వ్యాధిమోలీ నాకు స్పష్టంగా తెలియ. నేను భయపడతానని తెలియకూడదామో. నాది చాలా సుకుమారమైన శరీరమని— నేను ఎటువంటి ఆరోగ్యానికి, షుగర్‌కునీ లోనుకాకాడదని దాక్కట్లు చెప్పాడు. కార్డి అలెమీ కూడా ఈ శరీరం తక్కువకేలేదు. నేను వెక్కువ కాలం జీవించారంటే నా శరీరానికి, ముఖ్యంగా నా గుండెకు ఎటువంటి వల్లిడి కలగకూడదు నాన్నగారు నా గురించి ఎంతో జాగ్రత్త తీసుకున్నారు. నా ఈ చిట్టి గుండె ఏ శిక్షన అనిపించుకోననే భయం— నాన్నగారికి మనశ్శాంతి కలుపు వేసింది.

నాకు కూడా అప్పుడప్పుడు నా జీవితాన్ని గురించి భయం కలిగింది. ఆ భయాన్ని మర్చి పోవడానికి నేనెన్నో ప్రయత్నాలు చేస్తుండేదాన్ని. (నెరికలం ఏదో దిగులు. విచారం వచ్చు చెప్పాడు తుండేది.

ఆ స్థితిలో నాకు మీ విషయం తెలిసింది.

ఇన్ని ఇళ్ళ మార్చిన ఎప్పుడూ పైపోర్షన్ కావాలని
పట్టుపడటాడేంటిరా... ఆ గుర్తుధంగాడు?

ఒకరి కింద బ్రతకాలంటే
పడదట వాడికి...!

ప్రసాద్

నాలో - పుత్రాహం - భవస్మత్తున్నై ఆశ కలిగియు. మీ మాటలు, మీ సంగీతం నాలో పూరించి పొమ్మన్నట్లుండేది. నా గుండెకు ఎంతో బలాన్నిచ్చున్నట్లుండేది. ప్రతిక్షణం మీ సాన్నిధ్యం కోరేది మనస్సు! నా పరిస్థితి తెలిసి కూడా మీతో జీవించే సంతుక్త్యాని పుండేది!

మీ పునాటం పూర్వము అని మీ మనస్సు తెలిసింది. ఆ రోజు ఎంతో ఆనందించాను. అయినా మీ హాటంబి ఆ మాటలు వినిపించింది. నిన్న వెళ్ళిపోయేముందు మీరు - మీతో ఒక విషయాం చెప్పాలి! లేవు తప్పక రమ్మని చెప్పారు.

అదేమిటో నేను కొద్దిగా గ్రహించు కుంటున్నాను. నేనూ ఆ రోజుకోసమే ఎదురు చూస్తున్నా! అది రేపే! ఆ ఆనందంతోనే ఇంటికి వెళ్ళాను.

కానీ ఇంటిలో వాతావరణం దిద్దుకావుంది. అందరూ (దామరగి రూపింగ్) నా కోసం ఎదురుచూస్తున్నట్లుగా కూర్చున్నారు.

"ఇంత చీకటి సమయకూ ఎక్కడావ్వా" అమ్మ అడిగింది.

మీ సంగీతం వింటూంటే నాకు సమయమే తెలియదు! ఇన్స్ట్రక్ట్ నేను చీకటి వడకముందే వెళ్ళవచ్చడం అనేమా విషయాల మీ సందేహమూ తెలియదు! వాళ్ళు అడక్కుపోవడం వలన నేనూ మీ గురించి చెప్పలేదు. "ఇప్పుడు సమయం ముగిసి వెళ్ళక తప్పదు" అనుకుని మీ గురించి అమ్మా రాష్ట్రం చెప్పాను.

నావ్యగతకాలాట వివాహం మరలరేపైన కొనసాగింది. మిమ్మల్ని నిందించడం మొదలైతూంటుంది. అదే నాకూ కోపాన్ని కలిగించింది. నేను కిరీటిని మాడతూ పుండలేనని అందితగా చెప్పాను!

నావ్యగతం అనేకంతో నా చెంప మీద ఒక్కటి వెళుతుంది. "ఇక ఇప్పుడు కదలానీకే వెళ్ళడు" అన్నాడు.

నాకు వెళ్ళిపోవడం వచ్చింది! అనేకంతో నా ఒళ్ళంతా వెంటలు పెట్టాయి! రోమంతో చీకటి

1986 లో హేరీ!

76 సంవత్సరాల అయిదవ పేరికి తోకముక్క వచ్చి మనకి 1986 ఏప్రిల్ 26లో కనిపించును. అత్యంత ఆసక్తికరమైన నా తోకముక్క గురించి సంకోచం అన్నదే సర్వాంశం ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ తోకముక్క (క్రీ. పూ. 466 నుంచి క్రీ. పూ. 76 సంవత్సరాల కొకసారి కనిపిస్తున్నది. ప్రముఖ శాస్త్రజ్ఞుల పరీక్షించిన తర్వాత, ఈ తోకముక్కను విలువైన వస్తువుగా అవగతించిన గురించి విచార పుడవచ్చునని డి. డి. ఓ. లా లు వాడుకో ఉన్నాయి. మీలో నీది నిజమే, ఈసారి నిర్ణయించుకుంటే విలపించుకుంటే అనుకుంటున్నాను.

కలనిజమైతే

అనడమే! అంతే - ఒక్కసారిగా గుండెలోకి ఖయిరంవచ్చిన బాధ కలిగింది. గుండె ఒట్టుకుని కుప్ప కూలిపోయాను.

మళ్ళా కళ్ళు తెరిచేసరికి హాస్టల్ లో వున్నాను! నాకు వెంటనే అవరేషన్ చేయాలి. అప్పటి నుంచి చేస్తున్నాను.

నాన్న తన మాటలకే ఇలా అయిందని ఎంతో కుమరదీయమైనది. నానెం ఏదీ నాన్న అయ్యి మాస్టర్ లు నాకు జాతీయం. ఈ రాకని దీనినందం మరలీ సాధ్యం!

కిరీటి! మళ్ళా అవరేషన్ లు నాకు ఎందుకో భయం కలుగుతోంది. మన గురించి ఎన్నో అనుకున్నాను, మిమ్మల్ని వెళ్ళాడి - మీతో సహజీవనం పొందాలని మన సంపాదించే మధుర సంగీత భరిత కావడంగా పుండాలని మీతో కలుగునాను. అని తీరే యోగం లేదా?

నానీది! ఏదేమిట! ఎవరికెంత

(ప్రాప్తమే అంటే అయ్యే! దానిని గురించి మమ్మల్నా! అయిన వెనకనే మమ్మ అవరేషన్ దియటంకోరేకి తీసుకోవడం కిరీటి వల్లనే మళ్ళీ. నేను వెళ్ళుతున్నా.

మీ తమ్ముడి చేత మీకు కలుగుతున్నా, ఈ పుస్తకం కూడా మీకిచ్చింది. ఇప్పుడేమిటో కూర్చుంటున్నాను. మార్గదర్శకులు మోగింది.

నా జీవితంలో కూడా నా రోగి దయ మాత్రంగా? వెలుగుతాయి (మరలరేపియా! అనే సందేహం కలుగుతోంది.

నావ్యగతం నా దగ్గరే వస్తున్నాను! ఇక ముగిస్తున్నాను

కిరీటి! ఈ చివరి ఖరారే నా దొకటి కోరిక - మళ్ళా కళ్ళు తెరచాలి - కళ్ళు తెరచినా మీరు కనిపించాలి -

నా కోరిక నెరవేరుతుంది కదూ! - మీ నా డి.

ఆ పుస్తకం చదివేసరికి కిరీటి కళ్ళు తెరచి మీతో నిద్రపోయాను.

మమ్మ అవరేషన్ దేవించుకుంటుంది. కిరీటిలోని ప్రతి అణువు మీనాకి కొనసాగుతుంది.

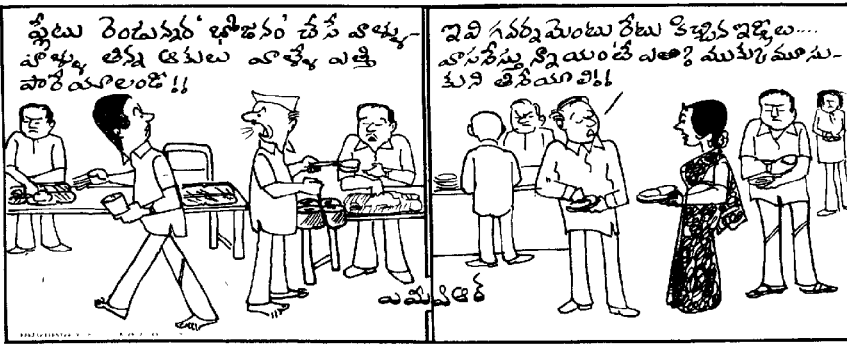
ఈ కాలంగానే మీనాకి నాలోకి పోయింది. ఈ పుస్తకం మీనాకి ప్రమాదవంతం తెచ్చుకుంది.

"మీనా కిరీటి! నిన్ను ప్రతిచోటకుంటాను!" అనుకుంటూ కిరీటి హాస్టల్ లోకి వెళ్ళిపోయింది.

కానీ అతడు వెళ్ళేసరికి మీనాకి కళ్ళు కాళ్ళకంటా మూతలు పెట్టాయి.

కిరీటికి ఏమిట్టాన్నట్లుంది! ఆ బాధకి తట్టుకోలేకపోయాడు. ఇక అక్కడ ఖరారే కూడా పుండలేకపోయాడు. రైల్వేకి వెళుతుంటే పుస్తకం సారే దగ్గరకు వెళ్ళాడు.

(ఇంతా పుంది)

డాక్టర్ కె. వెంకటేశ్వరరావు

టి. వి. యన్. పి. —

హిందూపురం

నాకు 34 సంవత్సరములు. లావుగా వుంటాను. సరి దీనిం ప్రొద్దున రెండు నిమ్మల వండ్ల దూరం తీసుకుంటున్నాను. ఇది అలోగ్యులకి మంచిదా? లావు తగ్గుతావా?

★ లావు తగ్గుట అనేది నిమ్మరసం (తొగ్గలూ) మీద ఆధారపడి ఉండదు. తీసుకునే ఆహార ప్రమాణాన్ని తగ్గించటం, తీసుకున్న ఆహారం తక్కువ మేట్లంటుకు తగిన వ్యాయామం చేయటం చాలా అవసరం. క్రొవ్వు వదర్చాల వాడకు పూర్తిగా తగ్గించటం, పిండి వదర్చాల వాడకు కట్టుడిట్టించు చేయటం చాలా అవసరం.

డి.ఎల్.జె.వి.పి. — మార్కాపురం

నా వయస్సు 19 సంవత్సరములు. 10 సంవత్సరముల వయస్సులో కీళ్ళవారకు వచ్చినది. మరల ఇప్పుడు వచ్చినది. నేను పెండ్లి చేసుకోవచ్చునా?

★ కీళ్ళవారం వచ్చినప్పుడు, వెంటనే వైద్యుల సలహా ప్రకారం చికిత్స పొందుట అవసరం. దుమారానికి ఆరోగ్య టెస్ట్ తీసుకున్న వైద్యుల సలహా ప్రకారం లాంగ్ ఆక్సిజన్ మెక్సినీ, పాలివిటెన్స్ — వాటితో బ్యాడ్గింగు కాకుండా మానుకోవచ్చును. తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకొంటే వివాహానికి అనర్హులు కావలసిన అవసరం ఉండదు.

యల్. ఆర్. — వాల్తేరు

మా అప్పుడున్న మొదటి పుత్రుడు జన్మించి 2 సంవత్సరాలు 6 నెలలు దాటింది. ఇంత వరకు అమ్మా, నాన్న అప్పు నెలలు తప్ప వేరే మాటలు రావటంలేదు. భవిష్యత్తులో వేరే మాటలు రావచ్చునా? మాటలు రావాలంటే ఏం చేయాలి?

★ కాలంతో మాటలు తప్పక వస్తాయి. మాటలు రావటానికి ప్రత్యేకంగా మందులేని లేదు.

16—3—84 ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆరోగ్యశాఖ 65

ఎన్. ఆర్. ఆర్. — హైదరాబాద్

మా నాన్నగారి వయస్సు 56 సంవత్సరాలు 2 సంవత్సరాల క్రితం స్త్రీలతో సంభవం మీద నుంచి క్రింద పడటం జరిగింది. డాక్టర్లు పరీక్ష చేసి ఏమీ లేదన్నారు. ఏదైనా "గర్బ" ఏమో అని ఊహిస్తున్నారు. కొంత కాలం తర్వాత కుటుంబం నమస్కరం వల్ల స్త్రీమితం తప్పక కరెంట్ ట్రీట్ మెంట్ చేశారు. నెల, రెండు నెలలు కొకసారి పేల్చి మమ్మీ ఉంటాయి. ఆ సమయంలో ఏమీ వెంటనే మరుగు నమ్మవచ్చింది.

★ ఈ ఉష్ణం గ్రాంట్ మార్ ఎపిస్టేమి రెయిజ్మెంట్. ఈ రోగానికి మ్యూరాలజిస్టుల సలహా మేరకు గార్బి నాల్, డౌలెస్టిన్, ప్లాస్టిన్ మొదలయిన మౌలికాలను నిర్ణీత మార్గాలలో వాడవలసి ఉంటుంది.

ఇటీవల కేంద్ర సాహిత్య అకాడెమి బహుమతి పొందిన డాక్టర్ రావుల భార్యజనానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రాథమిక ఆరోగ్య కార్యకర్తల సంఘం (పైదరాజులు) వారు ఆహ్వానించిన సందర్భంగా వేదికపై శ్రీ. పి.ఎన్. బాబు, డా. భరద్వాజ, పైదరాజులు ఆహ్వానిత కేంద్రం ద్వారా కుమారి రిలీజ్మెంట్, ప్రసంగిస్తున్న డా. పి.ఎ.ఎ. సరసంరావు, పైదరాజుల ఆహ్వానిత కేంద్రం అధ్యక్షుల ద్వారా డా. ఆర్. ఎ. వద్దనరావు గారు చింతలో మాడవచ్చు.

కె. కె. ఎం. — తిరువతి

5 నెలలుగా శరీరపై న తెల్లని మచ్చలు కలవు. స్వల్పజ్ఞానం ఉంది. ఏ మందులు వాడాలి?

★ శరీరంలో తెల్లని మచ్చలు చాలా కారణాల వల్ల ఏర్పడతాయి. ఎటిలెగ్స్, ల్యాక్ డెర్మా అనేవి పుట్టుకతోనే సంక్రమించి కొన్ని సంవత్సరాల తర్వాత శరీరంపై కనపడతాయి. ఈ మచ్చలకి చికిత్స కష్టం. సంగం ఇన్ ఫెక్షన్ల తర్వాత ఏర్పడే తెల్లమచ్చలు ముదురు వాడకుండా వల్ల తగ్గుతాయి. సోరియాసిస్ అనే రోగం వల్ల వచ్చే మచ్చలకి చాలా కాలంపాటు మందులు వాడాలి. తెల్లని మచ్చ వచ్చే మచ్చలతో స్వల్ప జ్ఞానం ఉండదు. ఈ మచ్చలు డాక్టర్ అనే మందు వాడకే తగ్గుతాయి.

టి.ఎస్. — నరసారావుపేట

పాల్కల్ గాని, మూత్రంబోగాని పురుగులు ఉంటే గర్భంలో ఉన్న పిండానికిగాని శిశువునకుగాని ప్రమాదం జరిగే అవకాశం ఉందా? మూత్రం విసర్జించే రోగు పురుగులు పాకినట్లు ఉంటే దురదగా ఉంటుంది.

★ కడుపులోని పురుగులకి, గర్భంలోని శిశువుకి సంబంధం లేదు. మూత్ర విసర్జన ద్వారా దురద అనేక కారణాల వల్ల వస్తుంది. మలంలో మలపురుగులు ఉన్నారాకీ, ప్రికో మోనాస్ వెజ్ నులి అనే క్రిములు ఉన్నారాకీ, గిన్నోయా మొదలయిన రోగులు ఉన్నారాకీ దురద వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. లేక డాక్టర్లు ప్రత్యేకంగా పరీక్షించి చికిత్స విధించి తీర్చానివ్వాలి.

★

అతి కష్టమైన కష్టాన్ని చూసేందుకు అనుమతి సంపాదించాను. కటకటా వెనుక నువ్వాయంగా, రోస జాబ్బుతో అన్నవల్లు మైన మానసి వీరతో మోకాళ్ళతో తలదూర్చుకుని కూర్చున్నది మా కష్టానికి అది గుర్తు పట్టి దానికి చాలా దైవమే పట్టింది. నా కడుపులో పేగులు మెలి తిప్పినంత తాదా -

నా పిలుపుకు ఉరిక్కినది తనను కష్టాని చూపు-పురించడానికి ఏక్కి 'ప్రేమం పోవడం భయం' అని తెలిసిన లేడికూస అతి చూపు అది. నా రెండు రోజుల్లోనే కష్టానితో ఎంత మాయా? -

పెంజుటిగా వరుగులు తీస్తూ వస్తు వరుగులు పెట్టిందే కష్టాని -

ఒక్కక్షణం విసుగు విరామం లేకుండా వసుట్టలా వాగుతూ నాకు ఉపరి సంపదించి కష్టాని -

ఫ్యాషన్ పేరుతో తనకి కావలసిన వస్తు పులు దొరికేదాకా రోజులకి రోజులు వస్తు కాళ్ళరిగేలా తిప్పించి ముప్పతిప్పలు పెట్టి తను పైరానపడిపోయే నా మేనగడలు కష్టాని -

ఈ రోజు కైల్లో మానసివీరతో-మూగ వోయిన పీటలా స్థబ్దంగా - ఈ ప్రపంచంలో సరస్వతి కోరికలైనవి విరాగిలా అలా కూర్చుంటే - నాకు దుఃఖం కట్టలు తెగి పోతున్నాయి అను ఇంకా జెంబేరెత్తి పోయిందని బలవంతాన అనకట్ట చేసాను.

కష్టాని :-

నా రెండో పిలుపుకి - వీరంతో తేలి నడుస్తూ వుండాలి కటకటా దగ్గరకొచ్చి ఒక్క

నీవుంటా చిరుకాకికేసు!

కూమారి ఎ.వి.శేషారత్నం

జి.వి. శి.

కడుటన ఉద్దేశ్యంలో నా చేతులు పట్టుకుని వచ్చి అంతలోనే పదిలేసింది తప్పచేసినదానిలా -
చేతుల్ని వేచేచే మానుకుంటూ కైలు ఊపిరి తలకట్టుకుంటూ బాపుకుంటున్నా ఆమె తలనిమరుతూ ఉండిపోయాను క్షణం పేపు.

నా కైల్లో గడియారం కొట్టినంటు -

కాలం విలువ తెలుపుతూ నన్ను హెచ్చరించింది.
"ఏమైంది కష్టాని! నాకేమీ చూడకు నువ్వేం తప్ప చెయ్యలేదు. భయపడకు" -
వీర్చివారిలా నాకేమీ చూపింది.
"ఎందుకు మానయ్యా! నన్ను ప్రభు పెడతావు? నాకు తెలుసు. నా జీవితం నర్తక నాశనమయిపోయింది. నేను... నేను... నాతో చేసాను, నాకు క్షమ..."

"అలా అనుకు. నేను మంచి లాయర్ని పెడతాను"
"ఎప్పు! నన్నలా అనానుకంగానే వచ్చి పసి! నేనెక్కడిలా కైల్లో ఉన్నట్టు అమ్మా నాన్నలకి చెప్పకు. కష్టాని అక్కడెంటో వచ్చి పోయిందని చెప్పి. అందుకే నేను నీ అడ్డపిస్తాను." అమ్మా నాళ్ళకి నా మొదల చూపించలేను." కష్టాని పొంగింది వరదలా.

“ఎండకో చిదిరిగిగా విష్ణు మృతం చూచాననిందింది. అందుకు ఏడు ఉత్తరం వ్రాసాను. ఎంతో తెలివైనదనిమ కదూ ఆనే వాడివి. చూసినా నా తెలివితేటలు బాపు (వనంబులో) దమ్మడికి చెల్లలేదు నీదికా నవ్వు పాంతుకాలిది చేయి.”

ఉప్పుబ్బంది పోగొడితే నవ్వింది కమ్మరి- “మీటే మావయ్యా గాండ్లి శివ్యులనింది కదూ పడిందిచూడండి. శివ్యులని చూసి గాండ్లికి ఎలా నవ్వుతున్నాడో చూసినా ?” - నిందిస్తున్నట్టు చేలుపెట్టి ఉక్కడి బోటో చూసిందింది కమ్మరి.

దేశానికి అనింపే సిద్ధాంతంలో స్వార్థత్వం నవపించింది పెట్టుననే అనందంలో నవ్వుతున్న గొడుగు చూచుకుంటే ఏమియేను - కైలు గొడవో అటుక్కునొంది - అది -

ఈ దేశంలో అభ్యాసంలేని రక్షణలేని ఆదర్శాల - వాళ్ళని తోడేళ్ళలా పెట్టాలి అనుకుంటున్న రక్షిస్తూ - రక్షించలేనిన చేయు మేనమ్మనైన కంఠం నవ్వునయంగా చూస్తూ - “మేమి పుట్టిన దేశం ఇది ?” అని తిర్రురేపికా నవ్వులే నవ్వుతున్నాడుమనకుడు.

ఒక చెంపకు ఉడితే నేరకే చెం ప న ను చూపాలనే సిద్ధాంతానికి విష్ణు వయస్సైనా - మనదా నానా అంకితమైన కమ్మరి వాళ్ళు సేవలలోనే నేరకాదు, ఆమెను తెలిసిన వరకూ నవ్వులు.

మెల్లి మెల్లిగా బుళ్ళగింది, వయస్సో ఓటయిస్తూ కమ్మరియ్యల జరిగిన విషయాన్ని అలవంశాన చెప్పించడం (బ్రాహ్మతమ అంశం) నాకు. ఆమె కథనం విష్ణు నేను అనేకవంకా కైలు రావడో పాపురించేవరకూ అలాగే ఉండి పోయాను.

* * *

“మావయ్యా !”

రోజునవలెనే చదువు ఎందుకూ పనికి రాలని తెలిసింది ఆ రోజే.

అదయ్యల రోగమున్నగా, చ రా స్త్రీ లో బాగాలా బానిసే నమూనాలో పగం జనాభాకు స్వేచ్ఛలేదనే చెప్పాలి.

మార్కెట్ల మయమవుతోంది.

పుడమిల్లెని ఒంటిగా వదిలి వెళ్ళాల్సి వస్తున్నందుకు అలవంశాన బుళ్ళాని దిగ (మెంతుకూ ముళ్ళాని ఎలాగా చేసుకుని) దిగులుగా నవ్వునంకిత (క్రూరిపోతున్నాను రోజే రక్షిస్తుంది).

ఏకటే పడుతుంటే - దుష్టత్వం విప్లాంధరణకు నిరవసార గణగణిద్దం చేసుకుంటూ నమ్మేమేమన్న కార్మికులకు గుంపులు గుంపులుగా గూళ్ళకి తిరిగిపోతున్నాయి పడుతు.

కొత్తగా ఎరదం చేయకున్న పిట్ట ఒకటి దారిలో - మిగిలిన పేములు - కనకాల కనడక - కొట్టుపెట్టాడుతూ ఆవరణగా

ఒంటిగా అకాకంట్ అటూ ఇటూ అలంకం తిరుగుతోంది.

ఆ పిట్ట స్త్రీలికి, నాకూ ఏమీ లేదా లేదని పిందింది.

తేలికే విష్ణు మాన్డేవో నవనవారం లేని ఆ విష్ణుస్వేషతో కనువికట్టే ఒంటిగా దిగులుగా నిలబడిపోయాను నేను.

“మందు బాగగొట్టి లేచాళ్ళ గతి ఇంతే” అన్నట్టు బయటగా చూసి నా బల్లారికి నమ్మి వదిలేసి ఒక్క ఉదులున బయటదేరిన కైలు అభాగిని పెట్టి కనిపించేదా కా మామూరికి పోయాను.

నా బయోస్థి కనిపెట్టేపట్టున్నాడు ఆ పార్కర్. అనునయంగా -

“బయలటే. బమ్మ టేనకకాడ దింపుతా పడ” - అంటూంటే అతని బాని, ఆ ఏకవన ప్రయోగం కళ్ళకొరంగా అనిపించినా, మరో గత్యంకరంలేక అతన్ననుసరించాను.

“గుంటూరుకు వెళ్ళే రోజుగా పోయే బండి ఎన్నింటిలోనొకటి తేయి ? - ఇంకా ఆక చాలలేదు నాలో.”

“అయ్యా ఇప్పుడేంద మామో! రెలిం తోమకుటిచ్చుకో. అది నజాత్తగా వచ్చేదో లేదో అడిగిరికి” పైకి మానించాడు.

ఇంక ఈ రోజుకి గుంటూరు చేరే ఆకకి పోగొడితాను. ఒకవేళ కరెక్టుగా (టైన్) వచ్చినా అది అక్కడకు చేరేసరికి ఏ అడ్డంకాలని తుండో -

“అడ్డంకాలి” అనుకోగానే రాజ్యం ఉత్తరం గుంపుచ్చింది.

“కమ్మరి! రోజు రోజుకి మా పూర్వో పనిల్ని ఎవరి అధ్యాపనముచేయండి. ఏకటే పడ్డాక మా పూర్వోయ్యలూ రాకు నుమా! నువ్వలలే ‘ఎక్స్ ప్రిమెంట్’ వేషివి, పైగా అమాయకాలింది.

రాత్రి పన్నెండుంటే ఈ ఊళ్ళో ఆదవాళ్ళు ఒంటిగా కనిపించారంటే వెళ్ళున్న పనికి నెల్లన బుజావు మానించలేకపోతే - ర - మరీ అదయ్యల. పోలేమల ఎంక్యురీకి, పొంగిపోతుంది. ఒకరిని వేసే ఆమె గుంపించాను. అమ్మకి నీ రి యు నీ గా ఉండని, వెళ్ళిన నేమ - రెల్లా రేపటికి మళ్ళీ అసేమకి వారవారాలనే గుంపులలో రాత్రికి రాత్రి దిగబెట్టి వచ్చింది.

ఆ రోజు నా అధ్యాపనం బాగుండటాన్ని బతికి పోయాను. గేట్ లోకి కరెక్టులే లేకపోట్ల కైలు టేకట్టు వాడగ్గలే ఉండిపోయి, అతనికి ఆ పోలింకో కాస్త ముఖ పరివరణం ఉంది కనుక అవమానంనండి బయటపడ్డాను. అయినా ఎందుకొచ్చిన గొడవగనీ నవ్వు రాత్రిపూట రాకు తల్లి! - నా కొంపలో రిస్క్ చేసుకునేందుకు మగడిక్కుటూడ లేదు. ఎగ్జెక్టే నేనే స్వీచ్ చేశాను. రాకపోయినా నీ దగ్గర అడ

నుండికనుక ఈజాగా ఇట్లు పట్టుకోగలవు. వచ్చే ముందు వ్రాయు.”

ఒకే కంఠం ఒకేమంపంగా (బతికి ఉద్యోగం మూలంగా తెరోమాకా) పసిరేతులబడ్డ రాజ్యపు నాటకాల్గు తర్రాళ్ళ కలుసుకోబోతున్నా కదా - నవ్వుకోగా వెరతామని వేరేతా ఉటుగని ఉండే చిక్కుకుపోయి - ఇట్లు చేరతానో లేదనేది నవ్వుకోనే పడ్డాను.

నోట్స్ వాలంటిస్టు ముక్కలువచ్చాయి. దేశమంతా చుట్టేయగలననే పచ్చి అవకాశంలో బాక్సీ సెంపుట్ల పూస్తూ అంత విష్ణువాడు “నమ్మనా చదువునూ పూరణగా అవమానించడమేమిట”ని వచ్చి పిచ్చువచ్చాను.

పాడెక్కినాలో రాజ్యం ఉట్టి ఇట్లు దొరక్క అన్న వడలానేమామి అప్పుచేస్తూ పెట్టుకుందా రైలుకి నమ్మి తిరిపేస్తూ అమ్మ -

“ఇట్లు దొరక్కనాలో తిరుగుతుంటే వెంటనే నవ్వుడు. అదబద్ధం ఉటుగని ఉట్టి ఇట్లుండి పడిపోయి” - నాటకాల్గుబట్టి వరాయి ఇట్లుండి ఒక్కరేమా ఉద్యోగం చేస్తున్నానన్న విషయం మర్చిపోయి బాగగొట్టే చెప్పేంటే అది అమాయకత్వానికి నవ్వుకున్నామని అడ వనను పాపురికను గురించేకనకకామ - విధి చగట్టు ఆ రోజు నమ్మమానీ నవ్వు తుండయ్యేలేదు -

బయలుదేరిన గంటకే పడిపోయిన ఇంజన్ ముని రైల్వేమీద రిల్ వెయ్యా అప్పుడే కంకెం పచ్చింది వాకు. కాని కలిసిపో కోపానికి నాకు కళ్ళి ఉంటే పోయే రోజుగా వచ్చే రైల్వేమీద - నమలు రోజులు అందోడో మనే లక్షలాది జనం కుదిరించే కోపాగ్నికి రైలు ఎప్పుడో మాడి మవయ్యింది.

నేనంత రిల్లా ఎలాగా చూసినా ఇంజన్ బాగుండేదనికదా ఇదిగో అదిగో అంటూ మరో తెచ్చే స్వేచ్ఛనుంది ఇంకో దొక్కు ఇంజన్ మనే రైలుకు కదిలేవరికి మరో మూడుగంటలకి తక్కువ పట్టే లేదు.

ఈరోజు కనెట్టుకుంటూ పన్నెండు ఏడుపులలో గోగోగ. మరో (టైన్) పిచ్చులూ చూస్తూ ఆ దిక్కునాగిన స్వేచ్ఛతో - పైకూ అగతేదు. అయినా ఇది కమలుంధేమాననే ఆక.

ఆ రోజెందుకో రైలు బాగా రక్షిగా ఉంది. రిల్లా ఉంది నాకు. దానికితోడు మరెక కంపు కొడుతున్న గుడ్డలే పీదగా చిందిన జాబ్బుతో ఎదురుగా నుంచున్న ఆ స్త్రీని చూస్తూ మరీ కంపరమెంటి. అచ్చి గంటలూ బిలుబిలుకే మిచ్చినట్టున్న స్త్రీలికి బాని కలిగినా, ఎరు కున్న కుల్లాండి ముక్కు, నమ్మదంతా అయిపోతున్నా పట్టించుకున్నట్టు లేదు. వాడు పాడిల్లిన వచ్చుగా వివరదన్వయం, దోకు వచ్చినంత వనయ్యేదా నాకు. నాకు తెలుసు ఆ రిజిస్ట్రేషన్ కంపెన్సే మెంటులో ఎవరోమిదిలాగి అమమూడా టేకెట్టు

సేదా కావాలి' అంటూంటే కీడును శంకించి నా మనసు వణికిపోయింది. అక్కడన్నవార్తలారా ఇంకామరించుగా ముందు బస్సుల్లో వెళ్లిపోయారు. కాంకెల్లీ నమ్మబూ ఉమ్మూ ఉమ్మూ ఒక్కరి అడదానివడే నాకు వదలిపెట్టాయం కలగలేదు సరికదా ముసలయన, ఆ స్త్రీ ఉండుంటే నాకేమీ మానూడుకుంటుంటే, వినిపించిన ఒకటి రెండు మాటలు ఆ యానకి అర్థంకాక - వాళ్ళు వామర క్షుటనముతున్నట్లునిపించింది. మళ్ళీ పలకరించిన ముసలయనకి ఈసారి నా ముఖంలో చిరాకు ప్రస్థులంగా కనిపించి న్నట్లుంది - ఇంకమానే అన్నాడు.

"దూటి అయిపోయి ఈ బస్సులో పోతున్నా. విజయవాడ పోయిందకు బాగా పొద్దుతుంది కానీ తాగు బయవడనే" అంటూ దుమ్ము రేపు అంటూ అగిన బస్సులో వెళ్ళిపోడు. నా కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. తల్లిమండే తప్పిపోయిన రోదమడదా ఉమ్మూ నా కొనమే మరో అరగంట కూర్చున్న ఆ ముసలయనకి అప్రమత్తుగానే చెయ్యబోయి.

కదిలిపోతున్న బస్సులోంచి తలకా య బయటపెట్టి 'బోర్డు మానీ ఓ ప్లెజ్జు' అంటూంటే ఈసారి నేనేమీ అవమానం పాలవ లేదు - చచ్చిపోయి మాటల్లో గొప్పలు చెప్పే కిడుకు మాటలకి మురిసిపోతున్న కన్నుకండ్లి వాళ్ళున్నట్లున్నట్లుంది.

అప్పుడే నా స్థితికి నామీదవాకే చెప్పలేనంత జారి కలిగింది. చిచ్చున్నట్లుంది పడమరయన్న కుటుంబంలో పెరిగి ఉద్యోగములాగ్నో కూడ పది కుటుంబాల రోగిగట్టి నిర్భయంగా బ్రతుకు తున్న నేను - బస్సు రావడం అలవ్వం అవు తున్నకార్డీ ఆ చీకట్లో అనుమానాపూర్వమైన ఆ అడతోడుతో ఆ పాకలో నరకం అనుభవించాను. అప్పుడు ఈ ఊరిలో నా భయం పోగట్టి నమ్మ మరణితంగా ఇల్లు చేర్చినవార్ల బులుల ఈ జన్మకి తిరుడు. కానీ ఆ ఊరిలో నమ్మాయకునే వాళ్ళే కి ? అప్పుటిదాకా జీవితంలో నేను మెక్కెక్కడి ఏదో గొప్ప పనిచేసి పంపు' పేవ పేరుతో ఎందరినో ఉద్ధరించి ఏదో బావుకోవానే గొంతెమ్మ కోరికలున్న నేను - "ఈ రాత్రికి కేవలం తలయాయకునే మరణిత మైన వోలు దొరకడం కంటే జీవితంలో మరి కోరుకోమి" ముసలరా భావంతుడిని - కనిపించ కుండా పారిపోయిన - నాలాగి తప్పిపోయిన దేవుడి కోరాయి.

అడదానికి మరణితమైన వోలు ఈ దేశంలోనే లేదని నా కన్నులదాకా తెలియదు.

చెడిన బస్సుయితే చచ్చింది కానీ ఆ రోజుకది బయలుదేరదని అక్కడే తల దాచుకుంటుందని తెలిసి నాన్న ప్రాణలు పైనే పోయాయి.

కాంకెల్లీ అడద కండ్లకులతో నవ్వుతూ మాట్లాడుతుంటే వాల్లిదర్దూరు కురిసి

నవ్వునాయం చేసి రేమోననే భయంతో అమెను పోయం అడగడం విరమించుకున్నాను. అమె కూడ నవ్వుతో అడగబోయి నా కళ్ళలో కనిపించిన భావానికి కాబోలు ఇంక ఆ చీకట్లో ఒక్కరే పడుకుంటుంటా పోయింది.

ఆ ఊళ్ళో పోలీసు స్పెషల్ ఎక్కుడుందో ?

"చుక్కల్ రోజూ చదివే వార్తలు నాతో భయాన్ని రెట్టింపు చేశాయి. కానీ ఎలా ? ఆ బస్సులోని రౌతంతా గడవడం అపారధ్యం - ప్రమాదం.

కిక్కికొట్టు దగ్గర నలుగురు జాలపొరవాళ్ళు నిలబడ్డారు - ఉండుంటే నాకేమీ మామూ సునగునలు పోతుంటే నిడుపాచ్చినా బలవంతాన దిగమెరిగి ఉపోయం అలోపించాను.

చిన్న మెరుపు మెరిసింది. గుండె చిక్కిబట్టుకుని ఆ అళి అస్సాన్ని ప్రయోగించాను. బెడిసికొట్టకపోతే -

"ఎన్. ఐ. గారిల్లు ఎక్కడో వెళ్తున్నారా ?" ఇద్దరు వెనకడుగు వేసారు.

"జనార్దన్ గారా ? ఇక్కడికి మైలుందది. ఏమవుతావు వారికి ?"

"ఆయన మా బాబాయి. నా ఉత్తరం అంది ఉండదు. బస్సుండుకి వస్తారేమోనని ఇంతదాకా చూసాను. నమ్మ వారింటికి కొంచెం దిగబెడతారా ?"

నలుగురూ చెవులు కొడుక్కున్నారు. వాళ్ళేం కూడబలుక్కున్నారో నాకర్థంకాలేదు. కానీ ఓ ఒక్కరికై ప్రాణి ఎంచి నవ్విరిజ్జో - కూర్చోబెట్టారు.

భావంతుడిమీద భారంవేసాను. మనిషికి అళిరి మజిలి అదే. అప్పి అన్నీలు విసం మయ్యాక "తప్పేమీన కలం" తప్పదు.

వాటి చూసాను. పదిన్నవర్యతోంది. ఏదో పండులు గొండు లోంచి పోయింది రిజ్. ఓ ఊరి నేవెక్కడన్నారో నాకర్థంకాలేదు.

నా జీవితం దిక్కు దిశలందే అ ఊళ్ళో అంతం కావాలని రాసిపెట్టి ఉంటే ఆ పడం ఎవరితరం ?

ముందు రిజ్తాగుతున్న ఒక్క ప్రాణం - వెనుక యమకింకరుల్లాంటి నలుగురు నింపు.

అర్ధరాత్రి - ఒంటరిగా ఆ చీకట్లో చల్ల బడిపోతున్న శరీరంతో - నాలుక పీడనగట్టుకు పోతుంటే ప్రాణాల్ని గుప్పెట్లో పెట్టుకున అలా వెళ్ళున్నానుకుంటుంటే వా గుండె ఫస్పిడో, ఊరిలోనో అగి పోతుందనిపించింది.

'స్త్రీ అబలకాదు, సబల శక్తి స్వరూపిణి' అంటూ ఈ దేశంలో ఎందరు ఎంతగా గొంతులు వింటుకుని బల్లబుగర్ల అమ్మ పడతున్నారో నాకు తెలియదకాని-స్త్రీ దేర్బాగ్యానికి ఈ ఊరిలో ప్రతినిదినయిన నేనేమై పోతున్నారో అంతబుట్టుడంతేదు.

వెనుక నమ్మన వాళ్ళేం అమాయకులు కారు నేను ఎన్. ఐ. బంధువునని నమ్మడానికి. నమ్మనమ్మన వాళ్ళ మూతల చెల్లున్నాయి. మరి నన్నెక్కడికి, ఎం చెయ్యడానికి తీసుకుపోతున్నారో - భగవాన్ -

ఇటీవల గుంటూరు హిందూ కళాశాల హిందీ విభాగంవారు ఏర్పాటు చేసిన 'హిందీ సెమినార్'లో డా. భాను పాల్ గొప్ప సందర్భంగా తీసిన చిత్రం. ఫోటోలో కళాశాల పాలకవర్గం కార్యదర్శి శ్రీ మధవరాద్రి రాధాకృష్ణమూర్తి, శ్రీ ఎన్. కె. సిన్హా, శ్రీ జి.కె.ఎల్.కె. శర్మ, డా. భాను గార్లని చూడవచ్చు.

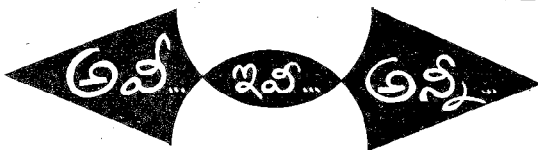

కటకటాల వెనుక కూరిబడిపోయింది.
కన్నూరి, చిక్కిపోయిన ఆమె చేతుల్లో నా
చేయి. కన్నూరి వదిలిపోతోంది. ఆమె కళ్ళు
ముందింకా ఆ దృశ్యం కదలాడుతున్నట్టుంది.
కన్నూరి నాకు దక్కాలంటే ?

[illegible]

ఇటీవల విజయవాడలోని తుమ్మలపల్లి కళాక్షేత్రంలో 'కళారంజని' సంస్థచారి అధ్యక్షులతో జరిగిన ఒత్తప్ప నృత్య ప్రదర్శనలో ఒక దృశ్యం.

ఫోఫోలోలో సంక్రాంతి వేడుకలు

ఫోఫో అంధ్ర విజ్ఞాన సమితి సభ్యులు, బి.ఎన్.ఇ.యల్. పాస్టర్లు, పాస్టర్లు, సంక్రాంతి వేడుకలు జరుపుకున్నారు.

పట్టణ బోర్డు ఆఫ్ సెక్షన్లలో ఎడ్యుకేషన్ అధ్యక్షులు (మన్యూవర్స్) శ్రీ పి. ఎస్. రావు అధ్యక్షత వహించారు. సమితి అధ్యక్షులు శ్రీ ఆర్. సుబ్బారావు గారు, ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ పి. వి. కృష్ణారావు, శ్రీ పట్టే నారాయణరావుగారు ప్రసంగించారు.

అనంతరం సాంస్కృతిక ప్రదర్శనలలో చెనంజేవులు అంజన, మనాలి, కిరణి, సత్య, లక్ష్మి పుత్ర ప్రదర్శన, శ్రీ పి. వి. వాయుడు గారి 'వరుణాగ్ని' ఏకపాత్రాభినయము. (శ్రీయుతులు ప్రసాద్, తేజేశ్వరరావునే నిర్వహించ బడిన లలిత సంగీతము, వాద్య సంగీతము జరుప బడినవి.

శ్రీ యుద్ధమూరి నిరేంద్రనాథ్ రచన "ముష్టియుద్ధం" విశాంకత శ్రీ హరగోపాల్ దర్శకత్వంలో ప్రదర్శించబడినది. సమితి సభ్యు

గోల్కొండ కేంద్రీయ విద్యాలయ విద్యార్థి బి. ఎస్. రవిచంద్రరావుకి బాలల చిత్రకళలో సోనియల్ లాండ్ నెచ్చూ అవార్డుని బహుకరిస్తున్న సోనియల్ సమాచార శాఖ ఉప అధిపతి శ్రీ పి. ఎల్.ఎమ్.ఎస్. విక్రమ్ చూడవచ్చు.

లయన శ్రీ టి. వి. యస్. శంకరాచార్యుగారు నాటక కళ యందు సమితికి చేసిన కృషికి యశ్శాబ్దంతో సత్కరించారు.

శ్రీ పి. ఎస్. రావు కళాకారులకు మొమెంట్లను బహుకరించారు.

సహాయ కార్యదర్శి శ్రీ పి. కృష్ణారెడ్డి వందన సమర్పణ చేశారు. (ఓ.వి.)

విజామాబాద్ లో సాహిత్య సభ

ఇటీవల విజామాబాద్ ప్రభుత్వ సాయం కళాశాల, ప్రభుత్వ గిరిరాజు డిగ్రీ కళాశాలల ఆధ్వర్యంలో సాహిత్య సభ జరిగింది. ప్రెసిడెంట్ డా॥ అచార్యులు అధ్యక్షత వహించారు.

ఇటీవల విజయవాడ నగరపాలక సంస్థ నిర్వహించిన రాష్ట్రస్థాయి నృత్య పోటీలలో ద్వితీయ బహుమతిని జేదీ ఎం. మాధవకి అందజేస్తున్న అం. ప్ర. విద్యామంత్రి

శ్రీ ఆనంద గజపతిరాజు. శుభా శ్రీ ఎం.డి. గిరి కృష్ణారావు.

తెలుగు కవి శ్రీ సుబ్బారావు శేషేంద్రశర్మగారు ఇంట్లో అంగీయన్ కలయ్య శ్రీమతి రాజకుమారి ఇందిరాదేవి ధన్ రాక్షిగర్ ముఖ్య అతిథులుగా విచ్చేశారు. రాధారావు, సతీశ్ చంద్రాచారిగారు అలవించారు. రాజరెడ్డి, కిరణి, పియ్యవసాద్ అతిథులను పూలమాలతో సత్కరించారు సాయం కళాశాల ఇంఫార్మిటివ్ డిప్యూటీ శ్రీ అచార్య గారు అతిథులకు సాయం కళాశాల జరుపు మొమెంట్లను అందజేశారు. (శ్రీ బాలయ వందన సమర్పణ చేశారు.

(ఓ. వి.)

డాక్టర్ చల్ల రాధాకృష్ణ శర్మ :

మూడు దశాబ్దాల నాటి మాట. మద్రాసులో పరిశోధన అనే ప్రతీకను నడపు తున్నాను. చాలా టేబుల్స్ పర్ రాళ్ళాదాయ కలాకారో మే లేనే శ్రీ చల్ల రాధాకృష్ణ శర్మతో పరిచయమయింది. ఉత్సాహం ఉర్రటం మీద న్ను కలుసుకుంటుంది. తమిళ సాహిత్యం నాగా రుద్రపు కొన్నాడు. కథలు, కవితలు ప్రాసే వారు. అప్పయ్య సేవలయము "కథలు, కవితలు తెలుగులో" ప్రాసే వారు చాలా మంది ఉన్నారు. తమిళ సాహిత్యం గురించి తెలుగువారికి, తెలుగు సాహిత్యం గురించి తమిళులకు తెలపండి. దీని వల్ల ప్రజలలో ఉధృతి ఉద్బోధించిన గౌరవం తెలిపిన వారవుతారు" అని సహజ ఇచ్చాను. ఆయన వాణిజ్యమేరకు తమిళ సాహిత్య వర్గి తను పరిశోధనలో నడుచుకుంటున్నాడు. నేడు తెలుగు తమిళ సాహిత్యం కలెక్షన్ లుగా కలెక్షన్ లుగా అమ్మాయి. డాక్టర్ శర్మ కృష్ణశిల్పి సోమ వరదాస్యలో 1929 జనవరి 6న జన్మించారు. తండ్రిగారు విద్యార్థిని శ్రీ లక్ష్మీ వారాయణ శాస్త్రి. తండ్రి చాలు కుమారునికి సరికొంతవరం సహజం. దాశరథి ఎం.ఎ. పట్టాపుచ్చుకొన్నప్పుడల్లా ఆధ్యాపకులుగా జీవిత రంగంలో ప్రవేశించారు. కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీలో 24 సంవత్సరాల డిప్యూటీ సెక్రటరీ, చాంకర్ సాహిత్య అకాడమీ ప్రాంతీయకార్యాలయ కార్యదర్శిగా పనిచేసినప్పుడు సుప్రసిద్ధులను సమీక్షించి, ప్రస్తుతం తమిళనాడులోని మదురైలో మదురై కామరాజ్ విశ్వవిద్యాలయంలో తెలుగు ప్రాసేనరుగా ఉంటూ, తమిళతెలుగుసాహిత్యాలకు ఎంతోపని చేసే మహాకవిగా పేరొందారు. ఇటీవల వైద్యరహితము వచ్చినప్పుడు ఆయనను మాడగా నిలుపుతూ విడిగారనిపించింది. ఈ మూడు దశాబ్దాలలోను ఆయన ఎం. లిట్, డాక్టరేట్ డిగ్రీలు సందాించినదమేకా తెలుగు, తమిళ, ఆంగ్లంలో 60కి పైగా పురస్కార రచనలు, అనువాదాలు చేశారు. వివిధ పురస్కారాల అవినాశక వ్యాధులు, కవితలు, కథలు, మున్నగునవి వ్రాశారు. సాంఘిక నవలల్ని తీర్చిన సాహిత్య

ప్రేమరసజ్ఞుడు సోతమునీ

ప్రక్రియలన్నిటా ఆయన శేఖరి అ పూర్వ విద్యలు చేయుచుంది. వ్యాసమంజూష, తెలుగు పిండు, అర్చి గీతలు, వేమన మూర్తులు, దళవాయి రామప్పయ్య, చరిత్రకెక్కిన చరితా ర్థులు, మధురనాయకరాజులు, తమిళ వేదం, తమిళ పంచాంగ కథలు, తమిళ సాహిత్య చరిత్ర, ఆధునిక తమిళ సాహిత్య నిర్మాతలు, ఆయనంత టై వాగం (వేయ వడగలు అనువాదం), తెలుగు ఇలక్కియప్పగిడి (తెలుగు సాహిత్యం గురించి), ది రామాయణ ఇన్ తెలుగు అండ్ తమిళ - ఎన్వైజ్, టేబుల్ (ప్రం తెలుగు, పాల్కూరి కి సోమవార, ర్యాండ్లింగ్ ఇన్ తెలుగు లిలరేతర్, ట్యాండ్ మార్క్స్ ఇన్ తెలుగు లిలరేతర్ - ఆయన రచనలో కొన్ని, తమిళ వేదమున తిరుప్పవర్గి మంచి కొన్ని తెలుగు సేతలు ఉదాహరిస్తాను.

డా. చల్ల రాధాకృష్ణ శర్మ

దారిద్ర్యం :- కను మూయనప్పుడు పెనుమంట నడచు కనుమూయరుమే లేమిని (మృగ వేళ మంచి ప్రభుత్వం :- వినుంది జారి జీవించి తోకమ్మ మనుదురు ప్రభురందమును జారి (ప్రజలు తగిన తరుణం :- అయిచైన అకాశమడుతెనెనె అయిచైన కార్మిక్కు వా చరించవరె విద్య నేర్చును :- చదువనాడును చతురదే-అతడు పెరుగుగడదు నోరు చదువరిమందు రాజ :- తన విధి తప్పక, తన ప్రజావాదు కొనెడు వృషతి టై నమని వార్త తెచ్చి (ప్రజలు కలెక్షన్ :- మధురమ కూర్పు (వేమన కలెక్షన్ అది మరంత యుగము అరిగినమున అనువాదం మూం వివేకమే ఎంత సాంపులు లిలిస్సు పురే మధురములే ప్రమాణం. స్వీతి విమకు యధారాపంగా ముత్యైపు విచ్చిలో పడుతుంది ; గొప్ప అడే ముత్యైగా చూపు దిద్దుకుంటుంది. యధారాపంగా ముప్ప మంచి మాట డాక్టర్ శర్మను తెలుగు తమిళ సాహిత్య సేతువుగా మంచింది. అది మాట మంచితనం కాదు, డా. శర్మ నవన మంచితనం అంధారాని ఆయన మంచి ఇంకా చాల అస్పష్టమిది.

ఉపశ్రుతి :

మా వారా, మహాప్రస్థానో గాడిదులు (వెరదానాలు జరిపేయిలు-అని నాతో అన్నాడు ఒక రాజకీయ కార్యకర్త. మెకుటికి "గాడిద నీవు సున కనివి గాదు గదా అనుమానమయ్యేదీ" అని కని అన్నాడు. ఇప్పుడు దానిని "గాడిద నీవు సున సాటికతో గురువా అనుమానమయ్యేదీ" అని నవరించుకుందామా? - అదేదాడు మా మాటలు వింటున్న ఒక కాల కవి.

- తిరుమల రామచంద్ర *

అంధ్రవాళక కళా పరిషత్తు

అంధ్ర నాటక కళా పరిషత్తు 29వ వార్షిక మహాభరతు సాంకేతికత్వో మే సెం పదిరి రామమున జరుపుకుంటున్నది. అంధ్రవర్ణ ముగా నాటక, నాటిక పోటీలు నిర్వహించబడిన, విజేతకు నగదు బహుమతులు, ఇతర అనేక కార్యకర్త బహుమతులు, ఎన్నికయిన ప్రతి నాటకమునకు రూ. 1000 లా, నాటిక కు రూ. 500 లు యివ్వబడిన విధ్యయింపబడు కార్యక్రమం రానున్నాడు. దళాత్ముల సారములు చేసేవరకు ఆఖరు తేది 15-3-1984. వివరాల కర్తవ్యం, అంధ్ర నాటక కళా పరిషత్తు, తొండ : శ్రీ వేదబద్ధ సామంతం, రాయ (గంధాలము), గాంధీ నగరం, విజయవాడ - 5000 03. నాంధ్రనగరం.

సాహితీ సమితి కథల పోటీ ఫలితాలు

సాహితీ సమితి (రంగారెడ్డి జిల్లా రచయిత సంఘం) ఏ కారా బాదు దేశాల్ని స్థాపించిన దందర్శిగా నిర్వహించిన "తెలుగు కలాపికల పోటీ"లో మొదటి బహుమతిగా "రక్త సన్నారం" (శ్రీ జి. బాబు, శిక్షకర్ ప్రభుత్వ కళాశాల, కాకనాడ). రెండవ బహుమతిగా "బూర్జువా పెద్దోడుకు" (శ్రీ కృష్ణమణి మల్లికార్జునరావు, శిక్షకర్, రాజమండ్రి). మూడవ బహుమతిగా "మల్లపేరునీ" (శ్రీమతి కె. విదారెడ్డి, బాగ్లిరిగంపల్లి, రౌద్రాదాడు). కథలు ఎన్నిక అయ్యాయి. మార్చి 4న శేషిన తాండూరులో జరిగే

రంగారెడ్డి జిల్లా సాహిత్య పథంలో బహుమతి ప్రధానం జరుగుతుంది.

కళా నడవన పాటక పోటీలు

చిలకలూరిపేట కళా నడవనాడు మే సెం మొదటి వారంలో అలెగజాల్ సైన్సు నాట్య పోటీలు మరియు నాటక పోటీలు నిర్వహించు మున్నాడు. భరత నాట్యం మీయర్స్ జూనియర్, జూనియర్ జీ మీయర్స్ జూనియర్స్ జూనియర్ మీయర్స్ జూనియర్స్ పోటీలు కలపిన సంస్థ అధ్యక్షులు తెలియ జేశారు. వివరములకు శ్రీ కందిమర్తి నారాయణమూర్తి, అధ్యక్షులు, కళానడవన, చిలకలూరిపేట-522 616 కి దాచుట.

పదక నోదరులకు

మాకు సెల్సుటాక్సు ఇన్ కంట్రాక్టు గురించి తెలిసినా మాంకావాటిని గురించే తెలుసు కోవలసి అనేకమే విషయాలు. జిర్కెట్లు, పొందే రాయితీలు ఎన్నడైనా యి మాకు పయోగిందే సెల్సుటాక్సు ఫున్ కంట్రాక్టు ఫున్ కంట్రాక్టు నోటిఫికేషన్ వచ్చిన అన్ని మార్పులతో అదృష్టము మార్పు అందరికి సులభంగా అర్థం అయ్యేలా తెలుగులో అందించారు ఒక్కో పుస్తకం ధర రూ 25/- బోస్ట్ రూ 7/- అందుకు ఊరించుకోవలసి బోస్ట్ రూ 7/- అనే సహాయం చేసి విని పొన్నగ్గారు పంపబడుతున్న ఇది మొదటి పదపత్రం వల్ల బొటాక్సు సుపర్బులు మోపే పద్ధతి గురించే గల సామర్థ్యం రావడమే కాక ఇతరులకూ సరియైన సమాచారము ను సుగలుగుటవారు చేక సేపత్తువరకాలు, సెం 2 ఇందిరానగరు, వెంగళరపువగరు టౌంకు పంపించు, హైదరాబాదు-500 890 కు ఉత్తరం వ్రాసి వాటిని పొందండి.

ఉత్తరాలు

[4వ పేజీ కథలు]

ఒక కుందేలు కథ

“ఒక కుందేలు కథ” రచయిత్రి శ్రీమతి కుటగారు వ్రాసిన కథ వాస్తవానికి దగ్గర ఉంది. ప్రస్తుతం దేశం చీలింది ఈ చిన్న చెప్పని ప్రతి ఒక్కరికి అర్థమయ్యింది. చెప్పిన రచయిత్రి శ్రీమతి కుటగార్లు నా ప్రత్యేక అభినందనలు. కోగ ప్రవర్తనాదర్శక, గొల్లపాఠం.

పవళతం

ది 10-2-84 తేదీ సంచికలో ప్రచురించిన ‘పవళతం’ (రవణ కవచశర్మ) కథ తెలుగు పత్రికా రీతానికి మణిపూస. ఎంత సేపూ ప్రేమకథలే మున్ను ఈ కాలమందు సమాజం మార్పునకు ఉపయోగించే ఈ రకం కథలు ఇంకా ఇంకా ప్రచురించాలి నా కోరిక. డి. ఉమావచ్చేశ్వరరావు, కాకినాడ.

గాడ్సే పుట్టిన దేశం

శ్రీ శైలశ్రీగారు ‘గాడ్సే పుట్టిన దేశం’లో అప్పడు చుట్టూ అర్జున్ వేటి పరిస్థితులు ఎంతో చెక్కగా అర్జున్ మాకుందిని సందలకు వారు ఎంతో అభినందించారు. వాళ్ళ కథలోనూ మూలం అంటూ చెప్పకో తగ్గ కథ ‘గాడ్సే పుట్టిన దేశం’.

జి. వి. సతేష్, అవని. ★

మానవ యువనం పొందండి! సంభాషించుట కంటే. చక్కచక్కన నుండి విముక్తులు కండి. హస్త ప్రయోగములను కలుగు నరముల అభివృద్ధి, శ్రీమత్ పద్మలక్ష్మి, అంతులు చివ్వులగుట, అవసరకాలమందు అవలంబించి, సంభాషనము లేకపోవుట, నమస్త, చక్కచక్కన అభివృద్ధి చేసికొని పొన్నగ్గారు వికల్ప కందు. “క్రాంతి” :- (ప్రతి అదివారం ‘భీమవరం’ పుస్తకం లాడ్స్) ఉదయం 8 గం. నుండి సాయంత్రం 6-30 గం. వరకు. (ప్రతివారం 1 మరియు 16 తేదీలో ‘రాజమండ్రి’ హాల్ అప్పరలో మరల్లూ 12 గం. నుండి లూల్ 9 గం. వరకు).

డా॥ డి. మార్కండేయులు, ఆయుర్వేద టిపిక్.

ఫ్యాక్ & స్క్రీన్ స్పెషలిస్ట్, పార్క్లాడ్, నుడివాడ-521301 ★ ఫ్యాక్: 522 & 540.

రూ. 40,000 చిలుపచేసే విహుంతులు గెలపండి.

1వ విహుంతు: పట్టిన హాల్ 256 రూ. 13,000 వరకు.

2వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 9,000 వరకు.

TAPE RECORDER

3వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 500/- OR

4వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 325/-

5వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 225/-

6వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 160 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

7వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

8వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

9వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

10వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

11వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

12వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

13వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

14వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

15వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

16వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

17వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

18వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

19వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

20వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

21వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

22వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

23వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

24వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

25వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

26వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

27వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

28వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

29వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

30వ విహుంతు: రూ. 256 రూ. 100 రూ. 50 రూ. 25 రూ. 10

PRIMER ELECTRONICS (TEL)

POST BOX NO 2715, KAROL BAGH, NEW DELHI-5

కావలెను

ఇంగ్లీషు మీడియం పై స్ట్రీట్ స్కూలులు బోడింగులు సంగీతం, నృత్యం వేర్వేరు ఉపాధ్యాయులు కావాలి. కనీసం 10 గంటల 20-40 మధ్య వయస్సు కలిగి ఏ వారంకండి లేని (లాస్ట్ క్లస్) అనేను అనిపించుగా కావాలి. అలాగే వేదానికి వివరించాలి.

పద్మకా కాన్వెంట్,

పూర్వం ఏది, విజయవాడ-1.

The Latest model Hand set
Phone: 74028
NAGESWAR STORES
GANDHI NAGAR, VIJAYAWADA 520003

దగ్గరకొచ్చి గమనించండి

సూపర్ రిన్ చిమ్ముతూన్న మరింత తెల్లదనం దీనికి సరిపడే డిటర్జెంట్ బిళ్ళ మరొకటి లేదు.

సూపర్ రిన్ తెల్లదనం
మిరుమిట్టు కొల్పాయంది :
దగ్గరగా వచ్చి చూడండి.
అక్షిరజేమమైన, కొత్త ర్యాపర్,
మరి దాంతోడాపే తాజాదనం
చింతే సరికొత్త సువాసన!

**ఉన్నతమైన
నాణ్యత**

**ప్రియలోన
వుంది**

ఎన్నిక చేసిన దినుసులన్నీ సమపాకంలో
మేళవించి అద్భుతమైన రుచులతో
రూపొందించినవే ప్రయ పచ్చళ్ళు.
మీ భోజనానికి సంతృప్తి సరిజోడు-ప్రియ
ఈనాడే మీ ప్రయను మీ ఇంటికి తీసుకువెళ్ళండి.

ఎంతో రుచి... ఎంతో రుచి... ప్రయ

**శ్రీయ పుడ్ల
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్**

Marketed by:
MARGADARSI MARKETIN
PRIVATE LIMITED